ספריה למתלמדים

ספר א



B622

Happy is the man that findeth wisdom, and the man that getteth understanding.

Prov. 3:13

Mendel Abrams

סִפְרִיָּה לְמִתְלַמְּדִים

סֵפֶר א

סִפּוּרִים וְשִׁירִים

מֵאֵת

דָּוִד פְרִישְׁמַן

עֲרוּכִים עַל יְדֵי

שְׁלֹמֹה גוֹלְדְמַן וְח. א. פְרִידְלַנְד

נְיוּ־יוֹרְק

הוֹצָאַת „בְּלוֹךְ"

תַּרְפַּ"ח

Copyright, 1928
Bloch Publishing Co., Inc.

PRINTED AT THE
HEBREW MONOTYPE PRESS
NEW YORK

PREFACE

It has long been a source of disappointment to many that, in spite of the increasing number of modern Hebrew schools in this country and the vast sums spent annually for Jewish education, the Hebrew book has gained but few readers. Only a very small number of our boys and girls continue to read Hebrew after graduation from the Hebrew schools.

The reason is quite obvious. No student can turn from his classroom work to the reading of literature in a foreign language without any assistance. The classics of most foreign languages are, therefore, being published with notes and vocabularies.

In the case of Hebrew literature, the beginner has further to contend with the unpointed text, and with the difficulties inherent in the use of the Hebrew dictionary. No wonder, therefore, that the vast storehouse of Hebrew literature remains a sealed book to the majority of our young people, even to those who devoted a number of years to their Hebrew studies.

In presenting this series of annotated texts, the publishers aim to obviate these difficulties. A carefully selected number of Hebrew classics published with *nekudoth*, notes and vocabulary should help make Hebrew literature accessible and attractive to students.

Profundis; Homer, *Iliad* (in part); Goethe, *Poems;* Ibsen, *The Doll's House;* France, *Thais.*

Frischman, however, will be best remembered by his work as a creative artist. His short stories, particularly those found in the volume *ba-Midbar* (In the Desert) are marked by simplicity and charm. With the magic and grace of his biblical style, Frischman succeeds in bringing back the atmosphere of the desert. The reader is transplanted to primitive society with all its elemental passions, crude superstitions and strife. The stories are clothed with a pathos and lyric beauty that soften the harshness of their heroes' struggles against an inexorable fate.

תֹּכֶן הָעִנְיָנִים

תִּתְחַדֵּשׁ[1]

מַעֲשֶׂה לִי[2] לְסַפֵּר לָכֶם בְּנַעַר בֶּן חַיָּט[3] עָנִי—וְאַתֶּם[4] אַל נָא תָּשִׂימוּ[4] אֶת[4] הַדָּבָר[4] הַזֶּה[4] אֶל[4] לִבְּכֶם[4] יוֹתֵר[4] מִדַּי[4]; הֲלֹא[5] רַק בֶּן חַיָּט הוּא.

וְהַחַיָּט חַיָּט עָנִי מְאֹד, וְהַנַּעַר קָטָן עוֹד, וּפָנָיו[6] לְבָנִים תָּמִיד, וְרַק עֵינָיו בּוֹעֲרוֹת[7]— — — —

וְהַלַּיְלָה לֵיל „הַסֵּדֶר"[8] הָרִאשׁוֹן.—בִּשְׁלֹשֶׁת הַלֵּילוֹת[9] הָאַחֲרוֹנִים לֹא[10] עָלָה[10] עוֹד הַחַיָּט עַל[10] מִשְׁכָּבוֹ[10], כִּי[11] עָלָיו[11] הָיָה[11] לְהַשְׁלִים[12] אֶת מְלֶאכֶת[13] הַבְּגָדִים הַחֲדָשִׁים, בִּגְדֵי יוֹם־טוֹב לִגְבִיר[14] הָעִיר[14] וְלִבְנוֹ וְלַחֲתָנָיו[15] וְלַנְּעָרִים הַקְּטַנִּים

---

[1]"wear it well," "be renewed," *expression used in greeting person wearing new garment.**(הִתְחַדֵּשׁ) [2]I have "to me." [3]tailor, [4]do not take (שִׂים) this matter too much to heart. [5]for after all. [6]and his face, *always plural.* [7]burning. (בָּעֹר) [8]*The order of the home service on the first and second nights of Passover.* [9]nights (לַיְלָה). [10]did not go to bed. [11]because he had. [12]to finish (הַשְׁלֵם). [13]the work of (מְלָאכָה). [14]for the city's rich man. [15]and for his sons-in-law (חָתָן).

---

* The footnotes give the form of the words as listed in the vocabulary.

אֲשֶׁר לָהֶם. עוֹד בְּעֶרֶב[1]־פֶּסַח[1] אַחֲרֵי הַצָּהֳרַיִם[2] עָשָׂה אֶת הַמְּלָאכָה, וְרַק זֶה עַתָּה בִּנְטוֹת[3] צִלְלֵי[3] הָעֶרֶב[3] צָרַר[4] אוֹתָם בִּשְׂמִיכָה[5] וַיְבִיאֵם[6] לְבַעֲלֵיהֶם[7].

וְהַגְּבִיר וּבְנוֹ וַחֲתָנָיו וְהַנְּעָרִים הַקְּטַנִּים לָבְשׁוּ אֶת הַבְּגָדִים הַחֲדָשִׁים וַיָּבוֹאוּ אֶל בֵּית־הַכְּנֶסֶת[8]—וְאוּלָם הַחַיָּט לֹא לָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים, וְרַק רָחַץ אֶת פָּנָיו בְּחָפְזָה[9] וַיָּבוֹא גַם הוּא אֶל בֵּית הַכְּנֶסֶת; וּבְנוֹ הַנַּעַר הַקָּטָן גַּם הוּא לֹא לָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים, וְרַק רָחֲצוּ אֶת פָּנָיו, וַיָּבוֹא גַם הוּא עִם אָבִיו אֶל בֵּית־הַכְּנֶסֶת.

וּבְבֵית־הַכְּנֶסֶת אוֹרָה[10] וְצַהֲלַת[11] נֶפֶשׁ[11] וּמְנוּחַת[12] לֵב[12]— וְהַחַיָּט עוֹמֵד עָיֵף[13] וְיָגֵעַ[13] וּמִתְנַמְנֵם[14] וְשׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל

---

[1]the day before Passover, "on the eve of Passover." [2]noon. [3]when the evening shadows (צֵל) were falling (נָטָה). [4]he packed. [5]in a blanket (sheet). [6]and delivered them (הֵבִיא). [7]to their owners (בַּעַל). [8]the synagogue. [9]in haste. [10]light, *same as* אוֹר. [11]"joy of soul" (צָהֳלָה). [12]"calmness of heart" (מְנוּחָה). [13]tired and weary, *frequently used together*. [14]and dozing off.

הַחַזָּן[1], וְלִרְגָעִים[2] יִשְׁמַע אֶת קוֹל[3] הָרַעַשׁ[3] אֲשֶׁר[3] יַעֲלוּ[3] בִּגְדֵי[3] הַמֶּשִׁי[3] הַחֲדָשִׁים מִסָּבִיב[4] וְעַל יָדוֹ[5] עוֹמֵד אֶפְרַיִם בְּנוֹ וְגַם הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל הָרַעַשׁ הָעוֹלֶה[6] מִתּוֹךְ[7] הַבְּגָדִים הַחֲדָשִׁים— וּפָנָיו לְבָנִים מְאֹד, וְרַק עֵינָיו בּוֹעֲרוֹת.

וְאַחֲרֵי־כֵן כְּשֶׁבֶת[8] הַחַיָּט[8] אֶל „הַסֵּדֶר" בַּעֲלִיָּתוֹ[9] הַצָּרָה[10] בָּאָה[11] הַמְּנוּחָה[11] גַּם[11] עָלָיו[11]. הֲלֹא[12] „יוֹם־טוֹב" הוּא! הַחֶדֶר פֻּנָּה[13] מִכָּל שְׁיוּרֵי[14] חֲתִיכוֹת[15] אֶרֶג[16], הַקְּעָרָה[17] וְיֵין[18] הַצִּמּוּקִים[18] מוּכָנִים[19] עַל פְּנֵי הַשֻּׁלְחָן. הֶחָבִית[20] הַמְּלֵאָה[21] מֵי לֶפֶת[22] אֲדֻמָּה[23] עוֹמֶדֶת בַּזָּוִית[24]—וְהַמַּלְכָּה[25] יוֹשֶׁבֶת לִימִין[26] הַמֶּלֶךְ[27].

---

[1]the cantor. [2]every moment (רֶגַע). [3]the noise made by the silk garments. [4]all around. [5]and near him (יָד). [6]*See note 3* (עָלֹה). [7]see תָּוֶךְ. [8]when the tailor sat down (יָשַׁב). [9]in his attic (עֲלִיָּה). [10]narrow (צַר). [11]"rest came (בּוֹא) over him too." [12]For, indeed, *used for emphasis, not a question.* [13]was cleared. [14]remnants of (שִׁיּוּר). [15]the pieces of (חֲתִיכָה). [16]cloth. [17]the dish. [18]and the raisin wine. [19]are set, ready (הָכֵן). [20]the barrel. [21]that is full of (מָלֵא). [22]beet root soup. [23]red (אָדֹם). [24]in the corner. [25]and the queen. *The husband and wife are traditionally referred to on the Seder nights as the king and queen of the household.* [26]to the right of (יָמִין). [27]the king.

וְהַבֵּן שׁוֹאֵל[1]–וּפָנָיו הַלְּבָנִים מִתְאַדְּמִים[2] וְעֵינָיו הַבּוֹעֲרוֹת כֵּהוֹת[3]. לֹא הָיָה הַנַּעַר רָגִיל[4] בְּאוֹתִיּוֹת[5] הַסִּדּוּר[6].

וְהָאָב עוֹנֶה: מַעֲשֶׂה בַּעֲבָדִים[7] וּמַעֲשֶׂה בְּרַבָּנִים[8] שֶׁיָּשְׁבוּ עַד הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית–וְאֶפְרַיִם שׁוֹמֵעַ וְאֵינֶנּוּ[9] מֵבִין[9] דָּבָר.

וּפִתְאֹם[10] הוּא מַפְסִיק[11] אֶת אָבִיו וְשׁוֹאֵל עוֹד הַפַּעַם– וְאוּלָם[12] הַקּוּשְׁיָה[13] הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר הוּא שׁוֹאֵל לֹא הָיְתָה קוּשְׁיָה מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר.

„אָבִי! מַדּוּעַ לֹא אָמְרוּ גַּם לִי „תִּתְחַדֵּשׁ"?... כָּל הַנְּעָרִים

---

[1]asks (שָׁאַל). *Refers to the "four questions" contained in the Hagadah, which the child recites at the beginning of the Seder service.* [2]redden (הִתְאַדֵּם). [3]grow dim (כָּהָה). [4]familiar. [5]with she letters (אוֹת). [6]the prayer book. [7]about slaves. *Refers to the opening of the account of the Exodus as given in the Hagadah.* [8]*another allusion to the story in the Hagadah concerning Rabbis who were discussing the Exodus.* "until the hour for the reading (קְרִיאָה) of the morning prayer (שְׁמַע) had arrived (הִגִּיעַ). [9]and he does not understand (הֵבִין). [10]and suddenly. [11]interrupts (הִפְסִיק). [12]but. [13]the question, *synonym for* שְׁאֵלָה.

אֲשֶׁר הָיוּ בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת אָמְרוּ זֶה לָזֶה „תִּתְחַדֵּשׁ", וְרַק לִי לֹא אָמְרוּ"...

וּפָנָיו הֵחֵלּוּ[1] מַלְבִּינִים[2] מְאֹד. וְעֵינָיו הֵחֵלּוּ בּוֹעֲרוֹת מְאֹד.

וְהַחַיָּט מְגַמְגֵּם[3] וְעוֹנֶה[4]. וְאוּלָם גַּם הוּא לֹא יָדַע בְּרֶגַע הָרִאשׁוֹן מַה לַּעֲנוֹת[5]; גַּם תְּשׁוּבָה[6] זֹאת לֹא הָיְתָה בְּתוֹךְ הַסִּדּוּר. אֲבָל אַחֲרֵי[7] עֲבוֹר[7] רֶגַע[7] אֶחָד[7] יָדַע. וְהוּא עוֹנֶה:

„בְּנִי! כָּל מִי שֶׁאֵין לוֹ בֶּגֶד חָדָשׁ, אֵין אוֹמְרִים לוֹ: תִּתְחַדֵּשׁ".

„אֲבָל מַדּוּעַ אֵין לִי בֶּגֶד חָדָשׁ? כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר אֲנִי חַי לֹא שָׁמַעְתִּי עוֹד אִישׁ אוֹמֵר לִי: „תִּתְחַדֵּשׁ".

כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר אֶפְרַיִם חַי לֹא הָיָה לוֹ עוֹד בֶּגֶד חָדָשׁ.

וְהוּא נוֹשֵׂא[8] אֶת[8] עֵינָיו[8] מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר, וְעֵינָיו לַפִּידִים[9] בּוֹעֲרִים—וּבְנָשְׂאוֹ[10] אֶת עֵינָיו רָאָה וְהִנֵּה אִמּוֹ, וּבְתוֹךְ עֵינֶיהָ דְּמָעוֹת[11].

---

[1]began (הָחֵל). [2]whitening (הַלְבֵּן). [3]stammers (גַּמְגֵּם). [4]and answers (עָנֹה). [5]to answer (עָנֹה). [6]reply. [7]after a while. [8]raises his eyes (נָשֹׂא). [9]torches. [10]and as he raised (נָשֹׂא). [11]tears (דִּמְעָה).

„אִם[1] יִרְצֶה[1] הַשֵּׁם[1] בַּשָּׁנָה הַבָּאָה", עָנְתָה לוֹ אִמּוֹ „בַּשָּׁנָה הַבָּאָה, בִּהְיוֹת[2] הַפֶּסַח יִהְיֶה לְךָ בֶּגֶד חָדָשׁ".

וְאִמּוֹ נָשְׁקָה[3] לוֹ עַל מִצְחוֹ[4].

וְהַנַּעַר יוֹשֵׁב–וְעֵינָיו הָיוּ עֵינֵי חוֹלֵם. חוֹלֵם[5] מְחַכֶּה[5] לְפִתְרוֹנִים[5].

אֲבָל גַּם בַּשָּׁנָה הַבָּאָה בִּהְיוֹת[6] הַפֶּסַח לֹא הָיָה עוֹד לְאֶפְרַיִם בֶּגֶד חָדָשׁ. נְשִׁיקוֹת[7]–אוֹתָן הָיְתָה[8] אִמּוֹ יְכוֹלָה[8] לָתֵת לוֹ, וְאוּלָם לֹא בֶּגֶד חָדָשׁ.

וְגַם בַּשָּׁנָה אֲשֶׁר אַחֲרֶיהָ וְגַם בַּשָּׁנִים הַבָּאוֹת לֹא הָיָה עוֹד לְאֶפְרַיִם בֶּגֶד חָדָשׁ. כִּי[9] אָמְנָם[9] יֵשׁ בְּנֵי[10] אָדָם[10] כָּאֵלֶּה[10] עַל[11] פְּנֵי[11] הָאֲדָמָה[11], אֲשֶׁר[12] אֵין[12] לָהֶם[12] לְעוֹלָם[12] בֶּגֶד חָדָשׁ.

יֵשׁ בְּנֵי אָדָם אֲשֶׁר יִתְגּוֹרְרוּ[13] תָּמִיד בְּעֵבֶר[14] הָרְחוֹב

---

[1]God willing (רָצָה). [2]when it will be (הָיָה). [3]kissed (נָשַׁק). [4]his forehead (מֵצַח). [5]a dreamer waiting for (חִכָּה) the interpretation or realization (of his dream). [6]when it was (*see note 2*). [7]kisses. [8]could (יָכֹל). [9]for, indeed. [10] such people. [11]on the face of the earth. [12]who never have. [13]dwell, live (הִתְגּוֹרֵר). [14]on the side of.

אֲשֶׁר[1] שָׁם[1] מִזְרַח[1] הַשֶּׁמֶשׁ[1], וְיֵשׁ בְּנֵי אָדָם הַמִּתְגּוֹרְרִים[2] בָּעֵבֶר הַשֵּׁנִי אֲשֶׁר מִנֶּגֶד[3] בְּעֵבֶר הַצֵּל.

וְאֶפְרַיִם הִתְגּוֹרֵר תָּמִיד בְּעֵבֶר הַצֵּל אֲשֶׁר בָּרְחוֹב.

וְאֶפְרַיִם שׁוֹאֵל תָּמִיד: מַדּוּעַ? כְּעֵין[4] יַתּוּשׁ[5] קָטָן הָיָה יוֹשֵׁב בְּמֹחוֹ[6] הַקָּטָן וַיְנַקֵּר[7] בּוֹ. וְהַיַּתּוּשׁ נִקֵּר וַיַּעַשׂ[8] בּוֹ חוֹר[9] גָּדוֹל וְאֶת הַחוֹר מִלֵּא[10] הַיַּתּוּשׁ בִּשְׁאֵלוֹת־מַדּוּעַ כָּאֵלֶּה.

וּשְׁאֵלַת כָּל הַשְּׁאֵלוֹת הָיְתָה: מַדּוּעַ אֵין לִי בֶּגֶד חָדָשׁ? וְעוֹד קָשָׁה[11] מִמֶּנָּה הָיְתָה הַשְּׁאֵלָה: מַדּוּעַ זֶה לַאֲחֵרִים בְּגָדִים חֲדָשִׁים?

וְאֶפְרַיִם לֹא הִרְגִּישׁ[12] בְּלִבּוֹ[13] קִנְאָה[14]—וַיְהִי מַרְגִּישׁ רַק מַכְאוֹב[15].

וּבִהְיוֹתוֹ בַּחֶדֶר וַיַּרְא[16] אֶת הַנְּעָרִים וְלָהֶם בְּגָדִים אֲשֶׁר עוֹד אֶתְמוֹל[17] אוֹ שִׁלְשׁוֹם[18] הָיוּ חֲדָשִׁים—וְלֹא קִנֵּא[19] בָּהֶם, וְרַק מַכְאוֹב הִרְגִּישׁ בְּלִבּוֹ.

---

[1]where the sun shines. [2]who live (הִתְגּוֹרֵר). [3]opposite. [4]like. [5]gnat, mosquito. [6]in his brain (מוֹחַ). [7]and bored, gnawed (נִקֵּר). [8]and made (עָשָׂה). [9]hole. [10]filled. [11]more difficult. [12]felt (הִרְגִּישׁ). [13]in his heart (לֵב). [14]envy. [15]pain. [16]and he saw (רָאָה). [17]yesterday. [18]the day before yesterday. [19]he envied.

וּבִרְחוֹב הָעִיר רָאָה בְּגָדִים חֲדָשִׁים–וְרַק מַכְאוֹב הִרְגִּישׁ בְּלִבּוֹ.

וְגַם הָרָעָב[1] לֹא הֵצִיק[2] לוֹ[2] כַּאֲשֶׁר הֵצִיק לוֹ הָרַעְיוֹן[3] הָאֶחָד אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת כָּל לִבּוֹ.

כָּל הַנְּשָׁמָה[4] שֶׁבְּקִרְבּוֹ[5] הִתְכַּוְּצָה[6] וַתְּהִי לְרַעְיוֹן אֶחָד. לְכִלְיוֹן־נֶפֶשׁ[7] אֶחָד–כִּלְיוֹן־נֶפֶשׁ לְקוֹל הַמִּלָּה: „תִּתְחַדֵּשׁ".

וְרַק פַּעַם אַחַת הָיָה מְאֻשָּׁר[8]–פַּעַם אַחַת בַּלַּיְלָה. וְאוּלָם בַּהֲקִיצוֹ[9] מִשְּׁנָתוֹ[10] בָּכָה. וְאִמּוֹ שָׁאֲלָה מַה[11] זֶּה[11] הָיָה[11] לּוֹ[11], וְהוּא סִפֵּר בְּאָזְנֶיהָ כִּי זֶה עַתָּה בָּאוּ אֵלָיו נְעָרִים, וַיְמַשְׁשׁוּ[12] אִישׁ[12] אִישׁ[12] אֶת[12] בִּגְדוֹ[12], כִּי בֶגֶד חָדָשׁ הָיָה לוֹ, וְאִישׁ אִישׁ אָמַר לוֹ: תִּתְחַדֵּשׁ, תִּתְחַדֵּשׁ! וְנַפְשׁוֹ[13] בוֹ[13] הִשְׁתַּפְּכָה[13] מֵרֹב[13] גִּיל[13]–וְאוּלָם עַתָּה הִנֵּה דָבָר אֵין לוֹ.

וְאִמּוֹ אָמְרָה: „אֵין[14] זֹאת[14] כִּי[14] רָאָה הַיֶּלֶד בֶּגֶד חָדָשׁ בַּחֲלוֹמוֹ!"

---

[1]hunger. [2]harassed him (הָצַק). [3]the thought. [4]the soul. [5]within him (קֶרֶב). [6]contracted (הִתְכַּוֵּץ). [7]longing. [8]happy. [9]when he awoke (הָקֵץ). [10]from his sleep (שֵׁנָה). [11]what happened to him. [12]and each one felt (מַשֵּׁשׁ) his garment. [13]his soul overflowed (הִשְׁתַּפֵּךְ) with great joy. [14]evidently.

וְאֶפְרַיִם הָיָה לְחוֹלֵם[1] גַּם בְּהָקִיץ!

וְנַפְשׁוֹ עוֹד מְחַכָּה אֶל קוֹל הַמִּלָּה: „תִּתְחַדֵּשׁ".

וְהַנַּעַר הָלַךְ[2] הָלוֹךְ[2] וְגָדוֹל[2], וַיְהִי לְנַעַר בֶּן[3] עֶשֶׂר[3], וַיְהִי לְבֶן שְׁתֵּים[4] עֶשְׂרֵה[4], וַיְהִי[5] לְפוֹעֵל[5] עַל יַד[6] אַחַד[6] הַחַיָּטִים[6]— אֲבָל בֶּגֶד חָדָשׁ לֹא הָיָה לוֹ בְּכָל[7] אֵלֶּה[7].

וְהַחַיָּט הָיָה מַכֶּה[8] אוֹתוֹ, וְאֵשֶׁת[9] הַחַיָּט הָיְתָה[10] מְשַׁלַּחַת[10] בּוֹ[10] אֶת[10] כָּל[10] מַגֵּפוֹתֶיהָ[10], וְעוֹזְרֵי[11] הַחַיָּט הָיוּ[12] צוֹבְתִים[12] אֶת בְּשָׂרוֹ[13] הֶעָרוֹם[14] הַנִּשְׁקָף[15] מִתּוֹךְ[15] סְמַרְטוּטֵי[16] לְבוּשׁוֹ[17]— וְאוּלָם כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֹא הִכְאִיבוּ[18] לוֹ, וְרַק בִּהְיוֹתוֹ תּוֹפֵשׂ[19] בְּיָדוֹ מַחַט[20] וְחוּט[21] וּבֶגֶד חָדָשׁ בֵּין אֶצְבְּעוֹתָיו[22] לִתְפֹּר[23] אוֹתוֹ, אָז הִרְגִּישׁ בְּלִבּוֹ מַכְאוֹב. הַבֶּגֶד הָיָה נוֹקֵב[24] בְּשָׂרוֹ הַחַי, וְלֹא הַמַּחַט—וְאָז הָיוּ פָּנָיו מַלְבִּינִים מְאֹד וְעֵינָיו

---

[1]day-dreamer. [2]was growing. [3]ten years old. [4]twelve. [5]and he became an apprentice. [6]to a tailor. [7]for all that. [8]beating (הַכֵּה). [9]the wife of (אִשָּׁה). [10]inflicted (שַׁלַּח) upon him all plagues (מַגֵּפָה). [11]and the helpers of. [12]were pinching (צָבַת). [13]his body (בָּשָׂר). [14]naked. [15]that showed through. [16]the rags of. [17]his garment. [18]hurt (הַכְאֵב). [9]holding (תָּפַשׂ). [20]needle. [21]and thread. [22]his fingers (אֶצְבַּע). [23]to sew (תָּפַר). [25]piercing (נָקַב).

הָיוּ בּוֹעֲרוֹת מְאֹד וְהַיִּתּוּשׁ הָיָה מְנַקֵּר בְּמֹחוֹ וּבְלִבּוֹ, וּבְאָזְנָיו הָמָה[1] בְּלִי[2] הֶרֶף[2] קוֹל „תִּתְחַדֵּשׁ".

וְהַקּוֹל הַזֶּה הָמָה בְּאָזְנָיו וּבְנַפְשׁוֹ תָּמִיד. וְכִלְיוֹן נַפְשׁוֹ הָלַךְ הָלוֹךְ וְגָדוֹל.

וּבְשַׁלֵּחַ[3] אוֹתוֹ[3] הַחַיָּט[3] לְהָבִיא אֶת הַבְּגָדִים הַחֲדָשִׁים אֶל בָּתֵּי[4] הָעֲשִׁירִים[4] וְעֵינָיו רָאוּ אֶת תִּפְאַרְתָּם[5] וְאֶת כָּל עָשְׁרָם[6], וּבְשׁוּבוֹ[7] אַחֲרֵי כֵן לִמְעוֹנוֹ[8] הַצַּר וְעֵינָיו רָאוּ אֶת עֲמָלוֹ[9] וְאֶת עָנְיוֹ[10]. אָז זָכַר[11] רַק אֶת הַדָּבָר הָאֶחָד: כִּי לָהֶם בְּגָדִים חֲדָשִׁים וְלוֹ אָיִן.

בַּמֶּה חָטָא[12] כִּי אֵין לוֹ בֶּגֶד חָדָשׁ? וּמֶה עָשׂוּ הָאֲחֵרִים וּבַמֶּה זָכוּ[13] כִּי לָהֶם בְּגָדִים חֲדָשִׁים? וְכִלְיוֹן נַפְשׁוֹ הָלַךְ הָלוֹךְ וְגָדוֹל.

וּבְאַחַד הַיָּמִים נִתְפַּשׂ[14] בִּגְנֵבָה[14]. הַנַּעַר הַתָּמִים[15] אֲשֶׁר פָּנָיו הֵם כִּפְנֵי „שֶׁאֵינוֹ[16] יוֹדֵעַ[16] לִשְׁאֹל[16]". לֹא הָיָה

[1]buzzed. [2]incessantly. [3]and when the tailor sent (שָׁלַח) him. [4]the homes (בַּיִת) of the rich (עָשִׁיר). [5]their splendor (תִּפְאֶרֶת). [6]their wealth (עֹשֶׁר). [7]and when he returned (שׁוּב). [8]to his home (מָעוֹן). [9]his toil, misery (עָמָל). [10]his poverty (עֹנִי). [11]he remembered. [12]did he sin. [13]they merited (זָכָה). [14]he was caught stealing. [15]honest. [16]simpleton. *Phrase from the Hagadah frequently used to describe one of exceedingly low mentality.*

בִּלְתִּי[1] אִם[1] גַּנָּב[2]–כֵּן אָמְרָה אֵשֶׁת הַחַיָּט. כִּי אֵשֶׁת הַחַיָּט הִיא גִּלְּתָה[3] אֶת דְּבַר הַגְּנֵבָה.

וְהַמַּעֲשֶׂה הָיָה מַעֲשֶׂה פָּשׁוּט[4]: בֶּגֶד חָדָשׁ נַעֲשָׂה[5] בְּבֵית הַחַיָּט וְאוֹתוֹ נָתְנוּ[6] עַל יַד אֶפְרַיִם לַהֲבִיאוֹ אֶל בֵּית אַחַד הָעֲשִׁירִים בַּעֲבוּר[7] בְּנוֹ. וְאֶפְרַיִם לֹא הֵבִיא אֶת הַבֶּגֶד אֶל בֵּית הֶעָשִׁיר בַּעֲבוּר בְּנוֹ, כִּי אִם הֵבִיא אוֹתוֹ אֶל מְעוֹנוֹ אֲשֶׁר בָּעֲלִיָּה. פַּעַם אַחַת בְּחַיָּיו חָפֵץ[8] לִלְבֹּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ בֶּגֶד חָדָשׁ; רַק פַּעַם אַחַת בְּחַיָּיו חָפֵץ לִטְעֹם[9] טַעַם[9] בֶּגֶד חָדָשׁ–וְלוּ[10] רַק רֶגַע אֶחָד.

וְאֵשֶׁת הַחַיָּט הִיא אֲשֶׁר תָּפְשָׂה אוֹתוֹ בִּגְנֵבָתוֹ. וְאַחֲרֵי־כֵן הִכּוּהוּ[11], פְּצָעוּהוּ[12], וַיְגָרְשׁוּהוּ[13].

וְהַנַּעַר הָיָה לְנַעַר בֶּן שֵׁשׁ[14] עֶשְׂרֵה[14], וַיְהִי לְבֶן שְׁמוֹנֶה[15] עֶשְׂרֵה[15] וְאוּלָם „תִּתְחַדֵּשׁ" לֹא הֻגַּד[16] לוֹ עוֹד.

---

[1]nothing but. [2]thief. [3]disclosed (גִּלָּה). [4]simple. [5]was made (הֵעָשָׂה). [6]they gave (נָתַן). [7]for. [8]he wanted. [9]to feel the taste of. [10]even if. [11]they beat him (הִכָּה). [12]they bruised him (פָּצַע). [13]and they drove him out (גֵּרֵשׁ). [14]sixteen. [15]eighteen. [16]was told (הֻגַּד).

וּפָנָיו הָיוּ לְבָנִים מְאֹד, וְקוֹל הַשִּׁעוּל[1] נִשְׁמַע[2] מִפִּיו[3] לִרְגָעִים וַיְהִי מֵקִיא[4] דָּם לִפְעָמִים[5]—וְאוּלָם עֵינָיו בָּעֲרוּ כְּגֶחָלִים[6].

וְהַנְּשָׁמָה שֶׁבְּקִרְבּוֹ בּוֹעֶרֶת[7], בְּנַפְשׁוֹ לוֹהֶטֶת[8] תְּשׁוּקָה[9] אַחַת גְּדוֹלָה—תְּשׁוּקָה לְקוֹל הַמִּלָּה „תִּתְחַדֵּשׁ".

מַדּוּעַ? מַדּוּעַ כָּכָה[10] דַּל[11] רַק הוּא? מַדּוּעַ זֶה לִבְנֵי אָדָם אֲחֵרִים בְּגָדִים חֲדָשִׁים רַבִּים וְלוֹ[12] אֵין[12] אַף[12] אֶחָד[12]?

וְהַבֶּגֶד הֶחָדָשׁ הָיָה לוֹ לְמִין[13] שִׁגָּעוֹן[14].

וְהוּא לֹא עָשָׂה עוֹד דָּבָר, בִּלְתִּי אִם דִּבֵּר עַל דְּבַר[15] הַבֶּגֶד הֶחָדָשׁ אֲשֶׁר[16] יִהְיֶה[16] לוֹ[16].

וּבָרַבִּים[17] הִשְׁמִיעַ[18] אֶת[18] דֵּעוֹתָיו[18], כִּי עוֹד יָבֹאוּ[19] הַיָּמִים וְהָיוּ[20] תָּמִיד בְּגָדִים חֲדָשִׁים לִבְנֵי[20] אָדָם[20] כֻּלָּם[20], כֻּלָּם.

---

[1]the coughing. [2]was heard (הִשָּׁמַע). [3]from his mouth (פֶּה). [4]spitting (הָקֵא). [5]at times (פַּעַם). [6]like living coal (גַּחֶלֶת). [7]burning (בָּעֹר). [8]glowing (לְהֹט). [9]desire. [10]so. [11]poor. [12]and he has not even one. [13]a kind of. [14]obsession. [15]about. [16]which he will have. [17]and in public. [18]he expressed (הַשְׁמַע) his opinions (דֵּעָה). [19]will come (בּוֹא). [20]and all people will have.

עוֹד יָבֹאוּ הַיָּמִים וּלְכָל אָדָם וְאָדָם יֵאָמֵר[1]: „תִּתְחַדֵּשׁ".
אֲבָל הַיָּמִים הָאֵלֶּה לֹא בָאוּ–וְרַק בָּאוּ יָמִים אֲחֵרִים.

וְהוּא חוֹלֶה[2] שׁוֹכֵב עַל הַמִּטָּה בְּבֵית־הַחוֹלִים[3]. קוֹל הַשִּׁעוּל הוֹלֵךְ[4] וְחָזֵק[4]. וְהַדָּם מִתְפָּרֵץ[5] מִגְּרוֹנוֹ[6] לִרְגָעִים.

וְהוּא שׁוֹכֵב וְחוֹלֵם אֶת חֲלוֹמוֹתָיו בְּהָקִיץ: עֵינָיו רוֹאוֹת מֵרָחוֹק[7] בֶּגֶד חָדָשׁ וְאָזְנָיו שׁוֹמְעוֹת מֵרָחוֹק קוֹל „תִּתְחַדֵּשׁ".

בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים הָיָה[8] הָרוֹפֵא[9] נִגָּשׁ[8] אֶל מִטָּתוֹ כְּפַעַם[10] בְּפַעַם[10] בַּצָּהֳרַיִם–וְאוּלָם עַתָּה כְּבָר[11] חָדַל[12]. אֵין זֹאת כִּי אִם עוֹד[13] מְעַט[13] וְקָם[14] מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ וְיֵצֵא[15] וְהֵחֵלּוּ[16] הַחַיִּים הַחֲדָשִׁים עִם הַבֶּגֶד הֶחָדָשׁ.

וְאוּלָם כֹּחוֹ הוֹלֵךְ[17] הָלֹךְ[17] וּמָעֵט[17]. גְּרוֹנוֹ נִחָר[18] וּלְשׁוֹנוֹ[19] יָבֵשָׁה[20] וְעֵינָיו בּוֹעֲרוֹת.

---

[1]it will be said (הֵאָמֵר). [2]sick. [3]in the hospital. [4]growing strong (worse). [5]gushes (הִתְפָּרֵץ). [6]from his throat (גָּרוֹן). [7]from afar. [8]would go near (הִנָּגֵשׁ). [9]the physician. [10]from time to time. [11]already. [12]he stopped. [13]a little while longer. [14]and he will rise (קוּם). [15]and he will go out (יָצָא). [16]and there will begin (הָחֵל). [17]gives out. [18]is parched (הֵחָר). [19]and his tongue (לָשׁוֹן). [20]dry (יָבֵשׁ).

וְעֵינָיו תִּסָּגַרְנָה[1] מְעַט מְעַט. וְהוּא רוֹאֶה לְפָנָיו מַרְאָה[2] נִפְלָאָה[3]: הִנֵּה מַלְאָכִים[4] יוֹרְדִים[5], מַלְאָכִים קְטַנִּים, מַלְאָכִים גְּדוֹלִים, מַלְאָכִים לַאֲלָפִים[6], וְעוֹד מְעַט וּמָלֵא כָל הַחֶדֶר אוֹתָם; וְהַמַּלְאָכִים עוֹלִים[7] וְיוֹרְדִים. עוֹלִים וְיוֹרְדִים וּמַשִּׁיקִים[8] בְּכַנְפֵיהֶם[9].

וּפִתְאֹם וְהִנֵּה בְגָדִים בִּידֵיהֶם, בְּגָדִים לְבָנִים כֻּלָּם, וְאָזְנָיו תִּשְׁמַעְנָה[10] שִׁירָה נְעִימָה[11], שִׁירָה אֲשֶׁר אֵין לָהּ קֵץ[12], תִּתְחַדֵּשׁ! תִּתְחַדֵּשׁ!

וּפִתְאֹם וְהִנֵּה מַלְאָךְ שָׁחוֹר[13]...

- - - - - - - - - - - - - - - - - - -

וּבַיּוֹם הַהוּא קָבְרוּ[14] אוֹתוֹ בַּבְּגָדִים הַלְּבָנִים וְהַחֲדָשִׁים. וְאוּלָם „תִּתְחַדֵּשׁ" לֹא שָׁמְעוּ עוֹד אָזְנָיו.

הִנֵּה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר אָמַרְתִּי[15] לְסַפֵּר[15] לָכֶם בִּדְבַר[16] נַעַר אֲשֶׁר לֹא זָכָה לִלְבֹּשׁ בֶּגֶד חָדָשׁ כָּל[17] הַיָּמִים[17] אֲשֶׁר[17] חָי[17].

אֲבָל אַתֶּם אַל נָא תָּשִׂימוּ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה אֶל לִבְּכֶם יוֹתֵר מִדַּי—הֲלֹא רַק בֶּן חַיָּט הוּא.

---

[1]close (הִסָּגֵר). [2]sight. [3]wonderful. [4]angels. [5]descending (יָרַד). [6]by the thousands (אָלֶף). [7]ascending (עָלָה). [8]flapping (הַשֵּׁק). [9]with their wings (כָּנָף). [10]hear (שָׁמַע). [11]pleasant, sweet. [12]end. [13]black. [14]they buried (קָבַר). [15]promised to tell. [16]about, *same as* עַל דְּבַר. [17]as long as he lived.

שְׁלֹשָׁה[1] שֶׁאָכְלוּ[2]

מַעֲשֶׂה בִּשְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ...

הִנֵּה כַּעֲנָנִים[3] יַעֲלֶה[4] לְפָנַי זִכְרוֹן[5] הַדְּבָרִים, וּכְמוֹ[6] עָנָן יוֹרֵד גַּם עַל כָּל הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה[7], וְעֵינַי לֹא תִרְאֶינָּה[8] אוֹתוֹ בִּלְתִּי אִם מִתּוֹךְ[9] הָעֲרָפֶל[10]—כִּי רְחוֹקִים, רְחוֹקִים מְאֹד הַיָּמִים.

וְיֵשׁ[11] אֲשֶׁר[11] אֲדַמֶּה[12] בְּנַפְשִׁי[12] כִּי לֹא עָנָן בִּלְתִּי עִם עַמּוּד[13] אֵשׁ[13] יוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר[14] עַל כָּל הַמַּעֲשֶׂה הַהוּא.

הֲלֹא מְעַט וְדַלִּים[15] הַדְּבָרִים אֲשֶׁר לִי לְסַפֵּר בְּאָזְנֵיכֶם הַיּוֹם, וּבִשְׁתַּיִם[16], שָׁלֹשׁ מִלִּים אֲכַלֵּם[17], מַעֲשֶׂה בִּשְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ.

---

[1]three. [2]who ate (אָכַל). [3]like clouds (עָנָן). [4]rises (עָלָה). [5]the recollection of. [6]and just like. [7]occured (הֵעָשָׂה). [8]see (רָאָה). [9]through (תָּוֶךְ). [10]a mist. [11]and sometimes. [12]I imagine (דִּמָּה). [13]a pillar of fire. [14]to throw light (הֵאִר). [15]meager. [16]and in two. [17]I shall complete them (כִּלָּה).

לֹא בְאַחַד הַיָּמִים הַפְּשׁוּטִים[1] מִימֵי שַׁבְּתוֹת[2] ה' אָכְלוּ אֶת אֲשֶׁר אָכְלוּ, כִּי אִם בְּיוֹם־הַכִּפּוּרִים[3], בְּיוֹם־הַכִּפּוּרִים שֶׁחָל[4] לִהְיוֹת[4] בְּשַׁבָּת; לֹא בְמָקוֹם סֵתֶר[5] בְּאֵין[6] רוֹאֶה[6] וּבְאֵין[7] יוֹדֵעַ[7] כִּי אִם לְעֵינֵי[8] כָּל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת הַגָּדוֹל; וְלֹא אֲנָשִׁים רֵיקִים[9] וּפוֹחֲזִים[10], וְלֹא קַלֵּי[11] דַעַת[11] הָיוּ שְׁלֹשֶׁת[12] הָאֲנָשִׁים הָהֵם[13], כִּי אִם מְנִשִׂיאֵי[14] הָעֵדָה[15], הֲכִי[16] נִכְבָּדִים[17], הֲלֹא הֵם רַב הָעִיר וּשְׁנֵי הַדַּיָּנִים[18] אֲשֶׁר עִמּוֹ.—וּבְכָל זֶה עֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל הָיוּ[19] תְלוּיוֹת[19] אֲלֵיהֶם[19] בְּיִרְאָה[20] וּבְכָבוֹד[21], וַיִּהְיוּ קְדוֹשִׁים[22] בְּעֵינֵי כָל הָעָם.

וְעַתָּה בְּכָתְבִי אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בַּסֵּפֶר וַאֲנִי זוֹכֵר כִּי כְבָר[23] אָז בַּיּוֹם הַהוּא עִנֵּיתִי[24] אֶת[24] נַפְשִׁי[24]

---

[1]ordinary. [2]the weeks of (שַׁבָּת). [3]on the Day of Atonement. [4]that fell (חול). [5]hidden. [6]with no one seeing (רָאה). [7]and with no one knowing (יָדַע). [8]in the presence of (עַיִן). [9]vain. [10]and light, hasty. [11]light-minded. [12]three (שְׁלֹשָׁה). [13]those. [14]the leaders of (נָשִׂיא). [15]the congregation. [16]the most, *used before adjectives to denote superlative degree.* [17]respected. [18]assistant Rabbis. [19]looked up to them (תָּלָה). [20]with reverence. [21]and with respect. [22]holy, saintly (קָדוֹשׁ). [23]already. [24]"I tortured my soul," I tried hard (עָנָה).

לַחֲקֹר[1] וְלִדְרשׁ[2] בַּמֻּפְלָא[3] וּבַמְּכֻסֶּה[4] מֵעִמִּי וּבַדְּבָרִים אֲשֶׁר כָּבְדוּ[5] אָז מִמֶּנִּי; וְלִבִּי הֱסִיתַנִי[6] בַּשֶּׁפֶק[7] לִשְׁפֹּט אֶת שְׁלֹשֶׁת רוֹעֵי יִשְׂרָאֵל אֵלֶּה עַל הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשׂוּ. אָכֵן[8] קָצְרָה[9] נַפְשִׁי[9] הַנַּעַר לְהָבִין[10] עַד הַיְסוֹד[11] בּוֹ[11] אֶת הָרוּחַ אֲשֶׁר בָּאֱנוֹשׁ[12]! וְאוּלָם כְּבָר אָז וּכְמוֹ זִיק[11] אוֹר נִבְקַע[11] בְּקֶרֶב לִבִּי לְהָבִין, כִּי גָדוֹל וָרַב מְאֹד הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשׂוּ הַשְּׁלֹשָׁה, וְכִי קְדוֹשִׁים הָיוּ וְרוּחָם נָכוֹן[15] וְלִבָּם טָהוֹר[16], וְכִי לֹא עַל[17] נְקַלָּה[17] עָשׂוּ אֶת אֲשֶׁר עָשׂוּ. מִי יוֹדֵעַ עַד כַּמָּה כָּבְדָה[18] הַמִּלְחָמָה[19] אֲשֶׁר קָשְׁרוּ[20] בְּקֶרֶב לִבָּם! מִי יוֹדֵעַ אֵת[21] אֲשֶׁר[21] נָשְׂאוּ[22] וְאֶת אֲשֶׁר סָבְלוּ[23]!...

וְאִם שָׁנִים הַרְבֵּה[24] אֶחְיֶה[25] וְאִם כַּחוֹל[26] אַרְבֶּה[27] יָמִים[27], אֶת הַיּוֹם הַהוּא וְאֶת הָאֲנָשִׁים הָהֵם וְאֶת כָּל הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר

---

[1]to investigate (חָקַר). [2]and inquire (דָּרַשׁ). [3]the marvelous, mysterious. [4]and the hidden. [5]were too difficult (כָּבֵד). [6]prompted me (הֵסַת). [7]vaguely. [8]indeed. [9]it was beyond (קָצַר). [10]to understand, penetrate (הָבֵן). [11]the bottom of, foundation. [12]in man. [13]a spark. [14]burst forth (הִבָּקַע). [15]steadfast, firm. [16]pure. [17]lightly. [18]was hard-fought (כָּבֵד). [19]the battle. [20]they waged (קָשַׁר). [21]what. [22]they bore (נָשָׂא). [23]they endured (סָבַל). [24]many. [25]I live (חָיָה). [26]like sand (חוֹל). [27]I number (הִרְבָּה) my days.

נַעֲשָׂה לֹא[1] אֶשְׁכַּח[2] לָנֶצַח[1]; אָכֵן גַּם לָהֶם שֵׁם[3] בַּגִּבּוֹרִים[4].

וְיֵשׁ אֲשֶׁר כַּעֲנָנִים יַעֲלוּ כָּל אֵלֶּה לְפָנַי—אֲבָל בִּן[5] רֶגַע[5] אֶחָד[5] וּמִן הָעֲנָנִים הָאֵלֶּה יִפְרְצוּ פַּלְגֵי[6] אוֹר לָרֹב[7] מְאֹד וְהִגִּיעוּ עַד הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר עָלָיו אֶכְתֹּב[8] אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בַּסֵּפֶר...

וּבְכָל[9] נַפְשִׁי[9] וּבְכָל[10] מְאֹדִי[10] אֶכְתֹּב אוֹתָם בַּסֵּפֶר!

אָכֵן הַיָּמִים הָהֵם הָיוּ יָמִים רָעִים[11] מְאֹד. יָמִים אֲשֶׁר לִפְנֵיהֶם[12] לֹא הָיוּ כְּמוֹהֶם[13] וְאַחֲרֵיהֶם[14] מִי יוֹדֵעַ. בַּיָּמִים הָהֵם וְשֹׁד[15] מִשַּׁדַּי[16] בָּא בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה, וְזֶה שְׁמוֹ אֲשֶׁר קָרְאוּ לוֹ: חֲלִי־רַע[17]!...

מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּא הַמַּלְאָךְ הַמַּשְׁחִית[18] וְאֶל תּוֹךְ עִירֵנוּ הַקְּטַנָּה יָרַד. בַּחוּץ טָרַף[19] וְאֵין[20] מַצִּיל[20] וּבַבַּיִת

---

[1]never (נֶצַח). [2]I will forget (שָׁכַח). [3]name, reputation. [4]among the heroes (גִּבּוֹר). [5]in a minute. [6]streams of (פֶּלֶג). [7]many. [8]I write (כָּתַב). [9]and with all my soul (נֶפֶשׁ). [10]and with all my might. [11]bad. [12]before them (לִפְנֵי). [13]like them (כְּמוֹ). [14]and after them (אַחֲרֵי). [15]devastation. [16]from the Almighty. [17]cholera, epidemic. [18]destroyer. [19]devoured (טָרַף). [20]and there was no deliverer (הִצִּיל).

הָרַג[1] וְלֹא חָמַל[2]. וְהַנִּשְׁאָרִים[3] מִן הַמַּגֵּפָה עוֹמְדִים בֵּין הַחַיִּים וּבֵין הַמָּוֶת. מִי יִמְנֶה[4] מִסְפָּר[5] לַמֵּתִים אֲשֶׁר מֵתוּ[6] בַּיָּמִים הָהֵם?

וּבִפְרַט[7] בִּרְחוֹב הַיְּהוּדִים[8] גָּדַל[9] הַנֶּגֶף[10] מְאֹד וְלֹא הָיָה בַּיִת אֲשֶׁר אֵין שָׁם מֵתִים אֲחָדִים[11]. בַּבַּיִת אֲשֶׁר יָשְׁבוּ אֲבוֹתַי[12], בַּעֲלִיַּת[13] הַקִּיר[13] אֲשֶׁר מִמַּעַל, מֵתוּ יוֹם אֶחָד תֵּשַׁע[14] נְפָשׁוֹת[15]; בַּמַּרְתֵּף[16] אֲשֶׁר מִתַּחַת[17] לָנוּ מֵתָה אֵם וְאַרְבַּעַת[18] יְלָדֶיהָ[19], וּבַבַּיִת אֲשֶׁר לְנֶגְדֵּנוּ[20] שָׁמַעְנוּ אֶת קוֹל הַצְּעָקָה[21] כָּל הַלַּיְלָה, וּבַבֹּקֶר יָדַעְנוּ כִּי לֹא נוֹתְרָה[22] נְשָׁמָה...

וִידֵי הַמְקַבְּרִים[23] רָכוּ[24] מִן הָעֲבוֹדָה וְלֹא נוֹתַר עוֹד כֹּחַ לַעֲשׂוֹת בַּמְּלָאכָה, כַּדֹּמֶן[25] עַל פְּנֵי הָאָרֶץ שָׁכְבוּ הַמֵּתִים

---

[1]he slayed [2]without pity. [3]and those that escaped, remained. [4]can count (מָנָה). [5]the number. [6]died (מות). [7]and particularly. [8]in the Jewish quarter. [9]was severe. [10]the epidemic. [11]several. [12]my parents (אָב). [13]in the attic. [14]nine. [15]souls, persons (נֶפֶשׁ). [16]in the cellar. [17]below. [18]four (אַרְבָּעָה). [19]her children (יֶלֶד). [20]opposite us (נֶגֶד). [21]wailing, crying. [22]was left (הִוָּתֵר). [23]the grave diggers (קָבַר). [24]were exhausted. [25]like dung.

וְגוּף[1] הָאָדָם בַּאֲשֶׁר[2] הוּא[2] שָׁם[2] לֹא[3] נֶחֱשַׁב[3] עוֹד[3] לִמְאוּמָה[3].

וִימֵי הַקַּיִץ[4] הוֹלְכִים הָלֹךְ וְעָבֹר, הָלֹךְ וְחָדֹל–אָז בָּאוּ הַיָּמִים[5] הַנּוֹרָאִים[5] וְאַחֲרֵיהֶם הַיּוֹם הַנּוֹרָא מִכֻּלָּם, הֲלֹא הוּא יוֹם[6] הַכִּפּוּרִים[6].

וְהַיּוֹם הַהוּא הוּא הַיּוֹם אֲשֶׁר[7] עָלָיו[7] אָמַרְתִּי, כִּי לֹא אֶשְׁכַּח אוֹתוֹ לָנֶצַח.

הִנֵּה לֵיל „כָּל־נִדְרֵי"[8]. לִפְנֵי הָעַמּוּד[9] אֲשֶׁר עִם[10] אֲרוֹן[11] הַקֹּדֶשׁ[11] לֹא יַעֲמֹד בַּפַּעַם הַזֹּאת הַחַזָּן וּשְׁנַיִם מֵחֲשׁוּבֵי[12] הָעִיר, כִּי אִם הָרַב וּשְׁנֵי דַיָּנָיו עִמּוֹ. מִסָּבִיב בּוֹעֲרִים הַנֵּרוֹת[13] הָרַבִּים. קְהַל[14] הַמִּתְפַּלְּלִים[15] עוֹמְדִים אֶל הַקִּיר וְהֵם לוֹבְשִׁים אֶת טַלִּיתֵיהֶם[16] וְאֶת כָּתְנוֹתֵיהֶם[17] וְאֶת מִצְנְפוֹתֵיהֶם[18] וְאַבְנְטֵיהֶם[19]

---

[1]and the body of. [2]wherever it was. [3]was considered (הֶחָשֵׁב) of no account. [4]the summer. [5]awful days, *refers to the High Holidays.* [6]the Day of Atonement. [7]concerning which (עַל). [8]Kol Nidre, *the opening prayer on the Eve of the Day of Atonement; the night is often called Kol Nidre night. The two words mean "all the vows."* [9]the altar. [10]near, with. [11]holy ark. [12]the prominent men of (חָשׁוּב). [13]candles (נֵר). [14]the congregation of. [15]worshippers. [16]their prayer-shawls (טַלִּית). [17]their robes (כֻּתֹּנֶת). [18]their caps (מִצְנֶפֶת). [19]and their girdles (אַבְנֵט).

הַלְּבָנִים. עַל פְּנֵי הַקִּיר יָנוּעוּ[1] הַצְּלָלִים אָנֶה[2] וָאָנָה[2] וְרַבִּים מִן הַמִּתְפַּלְלִים עוֹמְדִים וּמַבִּיטִים[3] אֶל פְּנֵי הַצְּלָלִים הָאֵלֶּה. הַאִם[4] צִלְלֵי הַמֵּתִים הֵם[4], אֲשֶׁר מֵתוּ הַיּוֹם. אוֹ אֵלֶּה אֲשֶׁר מֵתוּ אֶתְמוֹל, אוֹ אֵלֶּה אֲשֶׁר מֵתוּ שִׁלְשׁוֹם? הֲהֵם יָנוּעוּ עַתָּה פֹּה עַל פְּנֵי הַקִּיר? הַאִם לֹא[5] יוּכְלוּ[5] לָנוּחַ[6] בְּקִבְרוֹתֵיהֶם[7] וַיָּבֹאוּ גַּם הֵם לְבֵית־הַכְּנֶסֶת?

הַס[8]! הִנֵּה קוֹל הָרַב יִשָּׁמַע וְאַחֲרָיו גַּם קוֹל הַדַּיָּנִים אֲשֶׁר עִמּוֹ–וּכְמוֹ אֲנָחָה[9] חֲרִישִׁית[10] תַּעֲבֹר בְּכָל הַמַּחֲנֶה[11].

וְאַחֲרֵי הָאֲנָחָה קוֹל דְּבָרִים: „עַל[12] דַּעַת[13] הַמָּקוֹם[14] וְעַל דַּעַת הַקָּהָל אָנוּ מַתִּירִין[15] לְהִתְפַּלֵּל עִם הָעֲבַרְיָנִים[16]!"

וְאֵימָה[17] חֲשֵׁכָה[18] וּגְדוֹלָה נוֹפֶלֶת[19] עָלַי, וַאֲנִי מְדַמֶּה בְּנַפְשִׁי

---

[1]swayed (נוּעַ). [2]to and fro. [3]and look (הַבֵּט). [4]are they? [5]were they unable (יָכֹל)? [6]to rest. [7]in their graves (קֶבֶר). [8]Hush, silence. [9]groan. [10]faint. [11]audience. [12]*The verse that introduces the Kol Nidre service.* [13]with the knowledge of. [14]God. [15]permit (הַתֵּר). [16]transgressors. [17]terror. [18]dark [19]falls (נָפֹל).

כִּי נוֹפֶלֶת הִיא גַּם עַל כָּל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בַּבַּיִת מִזָּקֵן[1] וְעַד[1] טָף[1].

אָז תִּרְאֶינָה[2] עֵינַי אֶת הָרַב בַּעֲלוֹתוֹ עַל הַבִּימָה[3]. הַאִם יִדְרֹשׁ[4] עַתָּה בָּרַבִּים? הַאִם יַטִּיף[5] לָעָם[6] בְּשָׁעָה[7] שֶׁמֵּתָיו מֻטָּלִים[8] לְפָנָיו?

וַאֲנִי שׁוֹמֵעַ וְהִנֵּה לֹא יִדְרֹשׁ הָרַב וְלֹא יַטִּיף הַפַּעַם וְרַק דֶּרֶךְ[9] חֲדָשָׁה[10] יִבְחַר[11] לוֹ, אֲשֶׁר לֹא כַּמִּנְהָג[12] כִּי עוֹשֶׂה[13] הוּא[13] אַזְכָּרָה[13] לְנִשְׁמוֹת הַמֵּתִים, אֲשֶׁר מֵתוּ בָּעֵת הָאַחֲרוֹנָה בְּקֶרֶב הַיָּמִים הָאַחֲרוֹנִים.

וּמָה רַב מִסְפַּר הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יִקְרָא בְּשֵׁמוֹת! הִנֵּה הָרְגָעִים עָבְרוּ, רֶגַע אַחֲרֵי רֶגַע וְהָרַב עַד[14] קִצּוֹ[14] עוֹד[14] טֶרֶם[14] יָבֹא[14]. הַאִם לָנֶצַח לֹא תֶּחְדַּל[15] הָרְשִׁימָה[16] הָאֲרֻכָּה[17] הַזֹּאת? הֲלָנֶצַח?

וּפִתְאֹם יַעֲלֶה[18] עַל[18] לִבִּי[18] כִּי יוֹתֵר[19] טוֹב[19] עָשָׂה[19] הָרַב, לוּ קָרָא בְּשֵׁמוֹת אֶת הַחַיִּים עוֹד, כִּי הֵמָּה הַמְעַט,

---

[1]from old to young. [2]saw (רָאֹה). [3]the pulpit. [4]will he preach (דָּרֹשׁ). [5]will he speak (הַטֵּף). [6]to the people. [7]at a time. [8]lie (הֻטַּל). [9]way. [10]new. [11]he chooses (בָּחֹר). [12]as the custom. [13]recites a memorial prayer. [14]has not come (בּוֹא) to the end (קֵץ) yet. [15]stop (חָדֹל). [16]list. [17]long (אָרֹךְ). [18]it occurs to me (עָלֹה). [19]would do better.

תַּחַת[1] אֲשֶׁר[1] יִקְרָא[1] בְּשֵׁמוֹת[1] אֶת הַמֵּתִים, וּלְמִסְפָּרָם אֵין קֵץ.

וְאֶת הָעֶרֶב הַזֶּה לֹא אֶשְׁכַּח לָנֶצַח וְגַם אֶת הַתְּפִלָּה[2] אֶזְכֹּר! אָכֵן לֹא תְפִלָּה, כִּי אִם אֲנָחָה גְדוֹלָה וַאֲרֻכָּה מְאֹד עָלְתָה הַפַּעַם מִמַּעֲמַקֵּי[3] לֵב הָאָדָם, עַד שְׁמֵי[4] הַשָּׁמָיִם[5]. מֵעוֹלָם לֹא הִתְפַּלְּלוּ עוֹד אֲנָשִׁים יְהוּדִים בְּלֵב יוֹתֵר[6] קָרוּעַ[7] וּמְרֻתָּח[8], מֵעוֹלָם לֹא נִרְאוּ עוֹד דְּמָעוֹת יוֹתֵר חַמּוֹת[9] בְּעַפְעַפֵּי[10] עֵינֵי אָדָם...

בַּלַּיְלָה הַהוּא וְאִישׁ לֹא עָזַב[11] אֶת בֵּית־הַכְּנֶסֶת. אַחֲרֵי הַתְּפִלּוֹת הֵחֵלּוּ שִׁירֵי[12] הַיִּחוּד[12], וְאַחֲרֵי שִׁירֵי הַיִּחוּד תְּפִלּוֹת הַתְּהִלִּים[13], וְאַחֲרֵי הַתְּהִלִּים פִּרְקֵי[14] הַמִּשְׁנָיוֹת[15].

וַאֲנִי גַם אֲנִי עוֹמֵד בַּלַּיְלָה בְּבֵית ה׳, וּכְמוֹ עֲנָנִים יוֹרְדִים עַל עַפְעַפֵּי עֵינַי וְנַפְשִׁי[16] הוֹמִיָּה[16].

---

[1]instead of calling (קָרָא) by name. [2]the praying. [3]from the depths of. [4]the heavens of. [5]the heavens. [6]more. [7]torn (קָרַע). [8]agitated, boiling. [9]warm. [10]on the eyelids (עַפְעָף). [11]left. [12]the Hymns of Unity. [13]the Psalms. [14]the chapters of (פֶּרֶק). [15]the Mishnah. *The six orders of the Mishnah as arranged by the great scholar Rabbi Judah the Nasi, about the year 200 C. E.* [16]and my soul is in a tumult.

„וּמַלְאָכִים יֵחָפֵזוּן[1]..." וַאֲנִי מְדַמֶּה בְּנַפְשִׁי פִּתְאֹם, כִּי רָאֲתָה עֵינִי אוֹתָם בְּקֶרֶב הֶעָנָן וְהָעֲרָפֶל אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וּמַלְאָכִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים, עוֹלִים וְיוֹרְדִים...

וּבֵינֵיהֶם[2] רָאֲתָה עֵינִי פִּתְאֹם גַּם אֶת הַמַּלְאָךְ הָרָע, אֲשֶׁר לוֹ הָעֵינַיִם הָרַבּוֹת, וְהוּא מָלֵא עֵינַיִם מִכַּף[3] רַגְלוֹ וְעַד רֹאשׁוֹ.

בַּלַּיְלָה הַהוּא לֹא עָזַב אִישׁ אֶת בֵּית־הַכְּנֶסֶת וּבְכָל זֶה בִּהְיוֹת הַבֹּקֶר וְהִנֵּה נִפְקְדוּ[4] אֲחָדִים[5] מִתּוֹךְ הָעֵדָה. אָכֵן שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מִן הַמִּתְפַּלְּלִים נָפְלוּ בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיָּמוּתוּ[6] בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת בְּתוֹךְ הַקָּהָל, וְהֵמָּה עוֹדָם לְבוּשִׁים טַלִּיתֵיהֶם וְכָתְנוֹתֵיהֶם הַלְּבָנוֹת וְלֹא חָסֵר[7] לָהֶם דָּבָר לָצֵאת מִן הַחַיִּים אֶל הַמֵּתִים...

וּמֵרְחוֹב הַיְּהוּדִים בָּאוֹת הַשְּׁמוּעוֹת[8] אֶל בֵּית־הַכְּנֶסֶת, אֲשֶׁר כְּמוֹהֶן לֹא נִשְׁמְעוּ עוֹד לִפְנֵיהֶן וְאַחֲרֵיהֶן לֹא תִּשָּׁמַעְנָה; וְאוּלָם

---

[1] *Found in the well-known prayer "Unsane Tokeph" recited Rosh Hashanah and Yom Kippurim in the synagogue. The words mean "and the angels hasten."* [2] amongst them (בַּיִן). [3] from the sole of. [4] were missing (הִפָּקֵד). [5] several. [6] and they died (מוּת). [7] was lacking. *Refers to the Jewish custom of burying the dead in shrouds and prayer-shawls.* [8] reports (שְׁמוּעָה).

בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת אֵין שׁוֹמֵעַ לָהֶן וְאֵין שׁוֹאֵל וְאֵין דּוֹרֵשׁ לָהֶן כִּי אִישׁ אִישׁ יִירָא[1] לְנַפְשׁוֹ פֶּן[2] יִשְׁמַע וְיֵדַע אֶת אֲשֶׁר נַעֲשְׂתָה בְּבֵיתוֹ.

וְאֶת הַלַּיְלָה הַזֶּה לֹא אֶשְׁכַּח לְעוֹלָם, וְאִם שָׁנִים הַרְבֵּה אֶחְיֶה, לֹא[3] אֶשְׁכָּחֵהוּ[3]! וְאוּלָם נוֹרָא[4] מִמֶּנּוּ שִׁבְעָתַיִם[5] הָיָה הַיּוֹם הַבָּא אַחֲרָיו, הוּא יוֹם הַכִּפּוּרִים, וְנוֹרָא כָּל אֲשֶׁר רָאֲתָה עֵינִי בַּיּוֹם הַהוּא וְכָל אֲשֶׁר שָׁמְעָה אָזְנִי—וְהַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הֵם עֶצֶם[6] הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אוֹתָם אָמַרְתִּי לְסַפֵּר.

וְגַם עַתָּה, אִם אֶסְגֹּר רֶגַע אֶחָד אֶת עַפְעַפֵּי עֵינַי, עוֹד תֵּרֶא עֵינִי אֶת כָּל הַמַּרְאֶה, וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֲדַמֶּה בְּנַפְשִׁי, כִּי עוֹד עוֹמְדוֹת רַגְלַי בְּבֵית ה' הַהוּא בְּתוֹךְ הַקָּהָל...

הִנֵּה יוֹם הַכִּפּוּרִים אַחֲרֵי הַצָּהֳרָיִם.—עַל הַבִּימָה אֲשֶׁר בְּתוֹךְ בֵּית־הַכְּנֶסֶת עוֹמֵד הָרַב וְקוֹמָתוֹ[7] זְקוּפָה[8] לִמְאֹד. הַאִם קֶסֶם[9] עַל פְּנֵי הָאִישׁ הַזֶּה? אִם חוּט[10] שֶׁל[10] חֵן[10] נָטוּי[11] עָלָיו? אֲשֶׁר בּוֹ יִמְשֹׁךְ[12] אֶת כָּל הַקָּהָל אַחֲרָיו[13] הַדְרַת[14] קֹדֶשׁ[14] וּפָנִים

---

[1]is afraid (יָרֵא). [2]lest. [3]I will not forget it (שָׁכַח). [4]more terrible. [5]sevenfold. [6]the essence of. [7]his stature. [8]erect. [9]fascination, magic. [10]charm. [11]"stretched" (נָטָה). [12]he attracts (מָשַׁךְ). [13]to himself (אַחֲרֵי). [14]holy splendor.

נֶחֱמָדִים[1] כָּאֵלֶה[2] לֹא רָאִיתִי עוֹד מֵעוֹדִי! הֵן זָקֵן הָרַב מְאֹד מְאֹד, כִּי בֶן שִׁבְעִים[3] הוּא אוֹ בֶּן שְׁמוֹנִים[4] שָׁנָה, וּבְכָל זֶה עוֹד[5] גְּבֹהַּ[5] קוֹמָתוֹ[5] מְאֹד[5], וְהוּא מִשִּׁכְמוֹ[6] וּלְמַעְלָה[6] עוֹד יִגְבַּהּ[7] גַּם עַתָּה מִכָּל הַקָּהָל. זְקָנוֹ[8] לָבָן מְאֹד, לָבָן כַּכֶּסֶף[9]. וְאוּלָם לְבָנוֹת מִמֶּנּוּ שִׁבְעָתַיִם שַׂעֲרוֹת[10] רֹאשׁוֹ[11] הַמְּלֵאוֹת וְהָרַבּוֹת, וְגַם פָּנָיו לְבָנִים עַד מְאֹד, וּמַרְאֵיהֶם[12] כְּמַרְאֵה הַכְּתֹנֶת הַלְּבָנָה אֲשֶׁר יִלְבַּשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה, וְגַם שְׂפָתָיו[13] מַלְבִּינוֹת, וְרַק עֵינָיו הַגְּדוֹלוֹת וְהַשְּׁחוֹרוֹת נוֹצְצוֹת[14] מְאֹד וְלֹא יֵאָמֵר עֲלֵיהֶן כִּי עֵינֵי אִישׁ זָקֵן הֵן. מִיַּלְדוּתִי[15] לָמַדְתִּי[16] לְכַבֵּד[17] אֶת הָאִישׁ הַזֶּה, וְעוֹדִי יֶלֶד קָטָן מְאֹד וַאֲנִי כְּבָר יָדַעְתִּי, כִּי אִישׁ אֱלֹהִים הוּא וְאַחַד הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ[18], אֲשֶׁר[19] אֵלָיו[19]

---

[1]pleasant. [2]such. [3]seventy. [4]eighty. [5]he is still very tall. [6]from his shoulder (שְׁכֶם) up. [7]taller (גָּבֹהַּ). [8]his beard. [9]as silver. [10]the hair of (שַׂעֲרָה). [11]his head. [12]and their appearance (מַרְאָה). [13]his lips (שָׂפָה). [14]glitter (נָצַץ). [15]from my childhoood on. [16]I learned (לָמַד). [17]to honor. [18]In the land, world. [19]whom many seek (דָּרַשׁ).

רַבִּים[19] יִדְרְשׁוּ[19], וַאֲשֶׁר[1] אֵלָיו[1] רַבָּנִים יִפְנוּ[2] בִּשְׁאֵלוֹתֵיהֶם[3] מִפְּנֵי רֹב תּוֹרָתוֹ[4] וְרֹב קְדוּשָּׁתוֹ[5] וְלֹא יַמְרֶה[6] אִישׁ אֶת[6] פִּיו[6]...

וְגַם עַתָּה עוֹד תֶּרֶא עֵינִי אֶת כָּל הַמַּרְאֶה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַהוּא, כְּיוֹם עָמְדִי בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת בְּתוֹךְ הַקָּהָל! עַל הַבִּימָה עוֹמֵד הָרַב וְעֵינָיו הַשְּׁחוֹרוֹת נוֹצְצוֹת וּמְאִירוֹת מְאֹד מִתּוֹךְ הַפָּנִים הַלְּבָנוֹת וּמִתּוֹךְ מִסְגֶּרֶת[7] הַשֵּׂעָר וְהַזָּקָן הַלְּבָנָה. תְּפִלַּת הַמּוּסָף[8] כְּבָר בָּאָה עַד קִצָּהּ[9], וְהָעָם עוֹמֵד מַחֲרִישׁ[10] וּמְחַכֶּה לִשְׁמֹעַ דְּבַר[11] מַה[11] מִפִּי אִישׁ הָאֱלֹהִים וְהָרַב יְדַבֵּר[12]...

קוֹלוֹ הַחַלָּשׁ[13] וְהָרָפֶה[14] יֵלֵךְ הָלֹךְ וְגָדֹל, הָלֹךְ וְחָזֹק, עַד כִּי בָּאַחֲרוֹנָה יִגְדַּל וְיֶחֱזַק עַד מְאֹד. וְהוּא עַל קְדוּשַּׁת[15] הֶחָג[15] יְדַבֵּר וְעַל כַּוָּנַת[17] הַתּוֹרָה, עַל יוֹם הַכִּפּוּרִים וְעַל תְּעוּדַת[18] הַיּוֹם הַזֶּה, עַל הַחַיִּים וְעַל הַמֵּתִים, וּבִפְרַט עַל הַמֵּתִים יְדַבֵּר

---

[1]and to whom. [2]turn (פָּנָה). [3]with their questions. [4]his learning. [5]saintliness. [6]would contradict him (הִמְרָה). [7]the frame. [8]Musaph. *The additional service on the Sabbath, Holidays and New Moons.* [9]end (קֵץ). [10]silently. [11]something. [12]speak (דִּבֵּר). [13]weak. [14]feeble. [15]the sancitity cf (קְדוּשָּׁה). [16]the holiday. [17]the meaning of (כַּוָּנָה). [18]the purpose of (תְּעוּדָה).

וְעַל הַמַּגֵּפָה הַגְּדוֹלָה, אֲשֶׁר כְּשֹׁד בָּאָה מִשַּׁדַּי פִּתְאֹם וַאֲשֶׁר תִּטְרֹף[1] וְלֹא תַחֲמֹל[2]. עַד מָתַי, עַד מָתַי?...

וְגַם לְחָיָיו[3] הַלְּבָנוֹת תִּתְאַדֵּמְנָה מְעַט מְעַט וְגַם שְׂפָתָיו תִּתְאַדֵּמְנָה בְּדַבְּרוֹ: „וּבְשָׁעָה[4] שֶׁאָדָם רוֹאֶה יִסּוּרִים[5] בָּאִים עָלָיו יְפַשְׁפֵּשׁ[6] בְּמַעֲשָׂיו[6]"—וְלֹא אַךְ בְּמַעֲשָׂיו שֶׁבֵּינוֹ וּבֵין הַמָּקוֹם יְפַשְׁפֵּשׁ. כִּי אִם גַּם בְּמַעֲשָׂיו שֶׁבֵּינוֹ וּבֵין נַפְשׁוֹ, וְלֹא אַךְ בְּאֵלֶּה שֶׁבֵּינוֹ וּבֵין נַפְשׁוֹ, כִּי אִם בְּאֵלֶּה שֶׁבֵּינוֹ וּבֵין עַצְמוֹ, וּבֵין גּוּפוֹ, וּבֵין בְּשָׂרוֹ!...

נַעַר הָיִיתִי—וְאוּלָם זוֹכֵר אֲנִי כִּי בְּשָׁמְעִי אֶת הַדְּבָרִים הָאַחֲרוֹנִים הָאֵלֶּה יוֹצְאִים מִפִּיו, חָרְדוּ[7] עַצְמוֹתַי[8] רֶגַע אֶחָד, כִּי הֲבִינוֹתִי[9] לָהֶם.

וְהוּא עוֹדֶנּוּ יְדַבֵּר עַל הָרָעָב וְעַל הַצָּמָא[10] וְכִי הָרָעָב וְהַצָּמָא הֵם הֵם הַמַּלְאָכִים הָרָעִים הַמּוֹצִיאִים[11] אֶת הָאָדָם[11] מִן[11] הָעוֹלָם[11], בְּשָׁעָה שֶׁמַּגֵּפָה בָּאָה לְהַשְׁמִיד[12] וְלַהֲרֹג, לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד[13].

---

[1]*see* (טָרֹף). [2]*see* (חָמֹל). [3]his cheeks (לְחִי). [4]*Quotation from the Talmud.* [5]afflictions. [6]he should investigate his conduct (פַּשְׁפֵּשׁ). [7]trembled (חָרֹד). [8]my bones (עֶצֶם). [9]I understood (הָבֵן). [10]thirst. [11]bring to an untimely end (הוֹצֵא). [12]to destroy (הַשְׁמֵד). [13]and to annihilate (אַבֵּד).

וְהָרַב יוֹסִיף[1]: „וָחַי[2] בָּהֶם–וְלֹא שֶׁיָּמוּת בָּהֶם[2]!" מִשּׁוּם[3] „עֵת לַעֲשׂוֹת–הֵפֵרוּ תוֹרָתֶךָ[3]!" וְכִי יֵשׁ אֲשֶׁר יָפֵר[4] אִישׁ אֶת הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ וּבְכָל זֶה יְקַיֵּם[5] עוֹלָם מָלֵא...

וַאֲנִי עוֹמֵד וְעַצְמוֹתַי תִּרְעַדְנָה[6]–מַה יַּחְפֹּץ הָרַב? אֶל מַה יִּרְמְזוּ[7] מִלָּיו?

וּפִתְאֹם וְאָזְנִי שׁוֹמַעַת קוֹל אָדָם בּוֹכֶה, וְלִבִּי יֶהֱמֶה[8] עַד מְאֹד. לָמָּה יֵבְךְּ[9], לָמָּה יֵבְךְּ?

וַאֲנִי גַם אֲנִי בְּעָמְדִי בְּפִנַּת הַחֶדֶר, נָשָׂאתִי[10] אֶת קוֹלִי וָאֵבְךְּ[11] עִמּוֹ.

וְגַם עַתָּה אִם אֶסְגֹּר רֶגַע אֶחָד אֶת עַפְעַפֵּי עֵינַי עוֹד אֶרְאֶה אוֹתוֹ בְּעָמְדוֹ שָׁם עַל הַבִּימָה, וְגַם אֶרְאֶה בְּשָׁלְחוֹ[12] אֶצְבַּע[12] לִרְמֹז[12] אֶל[12] שְׁנֵי הַדַּיָּנִים לָגֶשֶׁת[13] אֵלָיו, וַאֲנִי רוֹאֶה אוֹתָם בְּגִשְׁתָּם[14] וּבַעֲלוֹתָם גַּם הֵם עַל הַבִּימָה.

---

[1]continues (הוֹסֵף). [2]*Talmudic quotation,* "that he may live by them (the laws) and not die because of them." [3]*Another quotation,* "if conditions demand the law is suspended." [4]abrogate, violate. (הָפֵר). [5]maintains (קַיֵּם). [6]tremble (רָעַד). [7]hint (רָמַז). [8]is agitated (הָמָה). [9]does he cry (בָּכָה). [10]lifted (נָשָׂא). [11]and cried (בָּכָה). [12]beckon. [13]to come near, approach (נָגַשׁ). [14]approaching (נָגַשׁ).

וּשְׁלָשְׁתָּם[1] עוֹמְדִים עַל הַבִּימָה. הָרַב גְּדָל הַקּוֹמָה, וּשְׁנֵי הַדַּיָּנִים הַקְּטַנִּים מִמֶּנּוּ עוֹמְדִים מִימִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ[2].—מַה יְּלַחֵשׁ[3] הָרַב בְּאָזְנֵיהֶם?

וּפִתְאֹם וְאָזְנַי שׁוֹמְעוֹת קוֹל דְּבָרִים וְלֹא אָבִין לָהֶם, כִּי אֶל תּוֹךְ אָזְנַי בָּאִים הַדְּבָרִים וְאֶל תּוֹךְ לִבִּי לֹא יָבֹאוּ. וְהַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הֲלֹא בְּרוּרִים[4] וּמְפֹרָשִׁים[5] יָצְאוּ מִפִּי שְׁלָשְׁתָּם כְּאֶחָד!

וּכְמוֹ אֲנָחָה חֲרִישִׁית תַּעֲבֹר בְּכָל הַקָּהָל, וְאַחֲרֵי הָאֲנָחָה קוֹל דְּבָרִים:

„עַל דַּעַת הַמָּקוֹם וְעַל דַּעַת הַקָּהָל אָנוּ מַתִּירִין—לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת[6] הַיּוֹם"!...

דּוּמִיָּה[7] נוֹרָאָה[8] דּוּמִיַּת מָוֶת[9] בְּכָל פִּנּוֹת בֵּית־הַכְּנֶסֶת, אֵין נוֹדֵד[10] עַפְעַף וְאֵין נוֹשֵׁף[11] רוּחוֹ.

עַל קִירוֹת הַבַּיִת יָנוּעוּ הַצְּלָלִים אָנֶה וָאָנָה וְעֵינַי רוֹאוֹת בְּתוֹךְ הַצְּלָלִים הָהֵם אֶת הַמֵּתִים. אֲשֶׁר מֵתוּ אֶתְמוֹל וְאֵלֶּה

---

[1]and the three (שְׁלֹשָׁה). [2]and at his left (שְׂמֹאל). [3]whisper (לָחַשׁ). [4]clear. [5]distinct (מְפֹרָשׁ). [6]and drinking (שָׁתָה). [7]silence. [8]awful. [9]deathly (מָוֶת). [10]moves (נָדַד). [11]draws (נָשַׁף) his breath.

אֲשֶׁר מֵתוּ שִׁלְשׁוֹם וְאֵלֶּה אֲשֶׁר מֵתוּ תְּמוֹל־שִׁלְשׁוֹם[1], קָהָל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

וּפִתְאֹם אֲנִי מֵבִין וְיוֹדֵעַ הֵיטֵב[2] אֶת אֲשֶׁר יִשְׁאַל הָרַב מֵעִמָּנוּ[3]; הָרַב יִשְׁאַל מֵעִמָּנוּ כִּי נֹאכַל הַיּוֹם: הָרַב יִשְׁאַל כִּי אֲנָשִׁים יְהוּדִים יֹאכְלוּ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים וְלֹא יָצוּמוּ[4]—מִפְּנֵי הַמַּגֵּפָה—מִפְּנֵי הַמַּגֵּפָה—מִפְּנֵי הַמַּגֵּפָה...

וַאֲנִי עוֹמֵד וּבוֹכֶה פִּתְאֹם בְּקוֹל גָּדוֹל.

וְלֹא אֲנִי לְבַדִּי[5] בּוֹכֶה כִּי אִם רַבִּים מְאֹד נוֹשְׂאִים אֶת קוֹלָם וּבוֹכִים; וְגַם הַשְּׁלֹשָׁה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַבִּימָה עוֹמְדִים וּבוֹכִים, וּמִן הַשְּׁלֹשָׁה הֲכִי נִכְבָּד עוֹמֵד וּבוֹכֶה כְּיֶלֶד קָטָן...

וּכְמוֹ יֶלֶד יְחַנֵּן[6] קוֹלוֹ בְּדַבְּרוֹ, וּדְבָרָיו רַכִּים[7] מְאֹד—„אִכְלוּ! אִכְלוּ! הַשָּׁעָה צְרִיכָה[8] לְכַךְ[8]! מִשּׁוּם עֵת לַעֲשׂוֹת—הָפֵרוּ! וָחַי בָּהֶם—וְלֹא שֶׁיָּמוּת בָּהֶם!"

אַךְ בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת אֵין אִישׁ אֲשֶׁר יַעֲזֹב[9] אֶת מְקוֹמוֹ!

---

[1]the day before the day before yesterday. [3]well. [3]of us (עִם). [4]fast (צוּם). [5]alone. [6]appeals (חָנַן). [7]tender (רַךְ). [8]demands it. [9]leaves (עָזַב).

וּפִתְאֹם וְקוֹלוֹ יְשֻׁנֶּה[1] וְלֹא כְמִתְחַנֵּן, כִּי אִם כִּמְצַוֶּה[2] קָרָא: אָנֹכִי[3] הַמַּתִּיר[4]! אָנֹכִי, אָנֹכִי, אָנֹכִי!

וְהָעָם[5] לֹא יִשְׁמַע וְלֹא יַעֲזֹב אֶת מְקוֹמוֹ!

אָז יָשׁוּב אֵלָיו קוֹלוֹ הָרִאשׁוֹן לְבַקֵּשׁ[6] וּלְהִתְחַנֵּן כְּיֶלֶד קָטָן: „לָמָּה קְשַׁרְתֶּם[7] כֻּלְּכֶם עָלַי[7]? הַמְעַט[8] מִכֶּם[8] אֶת[8] כָּל[8] אֲשֶׁר[8] נִלְחַמְתִּי[9] בְּנַפְשִׁי לְמִן הַבֹּקֶר וְעַד עַתָּה?

וְגַם הַדַּיָּנִים יְדַבְּרוּ עַל לֵב הָעָם...

וּפִתְאֹם וּפְנֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים יַלְבִּינוּ עַד מְאֹד. הוּא יוֹרִיד רֹאשׁוֹ רֶגַע אֶחָד—וַאֲנָחָה גְדוֹלָה וַחֲרִישִׁית עוֹבֶרֶת מִקְצֵה[10] הַבַּיִת וְעַד קָצֵהוּ[10], וְאַחֲרֵי הָאֲנָחָה קוֹל הַמּוֹלָה. „רְצוֹן[11] אֱלֹהִים הוּא—יְדַבֵּר וְקוֹלוֹ כְּקוֹל אִישׁ הַמְדַבֵּר לְנַפְשׁוֹ—בֶּן שְׁמוֹנִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם וְלֹא הֵבִיא עוֹד הַזְּמַן לְיָדִי לִהְיוֹת אָנוּס[12] לַעֲשׂוֹת שֶׁלֹּא[13] כַּדִּין[13]: וְאוּלָם גַּם זֶה דִּין הוּא, תּוֹרָה הִיא, מִצְוָה הִיא, אָכֵן רְצוֹן אֱלֹהִים הוּא!"

---

[1]changes (שֻׁנָּה). [2]commanding (צִוָּה). [3]it is I. [4]see הִתִּר. [5]and the people. [6]to entreat (בִּקֵּשׁ). [7]conspire against me (קָשַׁר). [8]is it not enough for you that. [9]I struggled (הִלָּחֵם). [10]from one end of.... to the other. [11]the will of. [12]constrained. [13]contrary to the law.

וְהַשַּׁמָּשׁ[1] יָבוֹא וְהָרַב יְדַבֵּר בְּאָזְנָיו דְבָרִים אֲחָדִים, וְאַחֲרֵי־כֵן יְדַבֵּר דְבָרִים אֲחָדִים גַּם בְּאָזְנֵי הַדַּיָּנִים אֲשֶׁר עִמּוֹ, וְהֵם יָנִיעוּ[2] בְּרָאשֵׁיהֶם[2]. בֵּין[3] כֹּה[3] וָכֹה[3] וְהַשַּׁמָּשׁ מֵבִיא מִבֵּית הָרַב אֲשֶׁר בֶּחָצֵר[4] כּוֹסוֹת[5] יַיִן לְקַדֵּשׁ[6] וְעֻגוֹת[7] קְטַנּוֹת.

וַאֲנִי, אִם שָׁנִים רַבּוֹת אֶחְיֶה וְאִם כַּחוֹל אַרְבֶּה יָמִים, אֶת הַיּוֹם הַהוּא וְאֶת הַמַּרְאֶה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַזֶּה לֹא אֶשְׁכַּח לָנֶצַח; וְגַם עַתָּה אִם אֶסְגֹּר רֶגַע אֶחָד אֶת עַפְעַפֵּי עֵינַי עוֹד אֶרְאֶה אוֹתָם לְנֶגְדִּי: שְׁלשָׁה שֶׁאָכְלוּ! שְׁלשֶׁת רוֹעֵי[8] יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים עַל הַבִּימָה אֲשֶׁר בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת וְהֵם אוֹכְלִים לְעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים!...

אָכֵן גַּם לָהֶם שֵׁם בַּגִּבּוֹרִים!... מִי יוֹדֵעַ עַד כַּמָּה כָבְדָה הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר קָשְׁרוּ בְּקֶרֶב לִבָּם? מִי יוֹדֵעַ אֵת אֲשֶׁר נָשְׂאוּ וְאֵת אֲשֶׁר סָבְלוּ?

„אַתֶּם חֲפַצְתֶּם וַאֲנִי עֲשִׂיתִיהָ"[9], יְדַבֵּר הָרַב וְקוֹלוֹ לֹא יִרְעַד

---

[1]and the sexton. [2]they nodded (הָנַע) consent. [3]in the meantime. [4]in the court-yard. [5]glasses. [6]to make Kiddush. [7]and cakes. [8]shepherds of (רוֹעֶה). [9]did it (עָשָׂה).

עוֹד וְגַם שְׂפָתָיו לֹא תָחֲרַדְנָהּ[1] מִדֵּי[2] דַבְּרוֹ, „יְהִי שֵׁם ה' מְבֹרָךְ!"[3]

וְרַבִּים מִן הָעָם אוֹכְלִים, אוֹכְלִים וּבוֹכִים...

וּכְמוֹ פַּלְגֵי אוֹר יִפְרְצוּ מִתּוֹךְ הַזִּכְרוֹנוֹת הָאֵלֶּה וְהִגִּיעוּ עַד הַשֻּׁלְחָן הַזֶּה אֲשֶׁר עָלָיו אֲנִי כוֹתֵב אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בַּסֵּפֶר..

---

[1]see (חָרַד). [2]while, as. [3]blessed be the name of God.

מְחוֹלוֹת

אִמִּי קִבְּלָה[1] אֶת הַדְּבָרִים מֵאִמָּהּ וְאִמָּהּ מֵאִמָּהּ, זְקֶנְתָּהּ[2] מִזְּקֶנְתָּהּ וּזְקֶנְתָּהּ מִזְּקֶנְתָּהּ דּוֹר[3] מִפִּי[3] דּוֹר[3]. וְאִמִּי מָסְרָה[4] אֶת הַדְּבָרִים לִי. בְּצֵאת[5] בְּנֵי[6] יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם[7] הָיָה בֵּין הַיּוֹצְאִים אִישׁ מִן הָעֵרֶב[8] הָרַב[8] יְפֵה[9] קוֹמָה וִיפֵה פָּנִים, וּשְׁמוֹ פּוּט[10], וַתִּהְיֶינָה[11] כָּל הַנָּשִׁים[12] וְכָל הַנְּעָרוֹת[13] מִקְצֵה הַגְּבוּל[14] וְעַד קְצֵה הַגְּבוּל מַבִּיטוֹת[11] אַחֲרָיו כָּל הַיּוֹם. וּבַלַּיְלָה בִּהְיוֹתָן שׁוֹכְבוֹת עַל מִשְׁכָּבָן רָאוּ אוֹתוֹ בַּחֲלוֹמוֹת. בַּיָּמִים הָהֵם רָאֲתָה[15] אוֹתוֹ נַעֲרָה מִבְּנֵי גֵּרְשׁוֹם[10] מִמִּשְׁפַּחַת[16] חֲצִי[17] מַטֵּה[18]

---

[1]received. [2]her grandmother (זְקֵנָה). [3]generation (דּוֹר) from generation. [4]delivered. [5]when...went out. [6]the children of (בֵּן). [7]from Egypt. [8]the mixed multitude *term describing the non-Jewish elements that are supposed to have left Egypt with the Jews.* [9]nice of. [10]*proper name.* [11]would look (הַבֵּט). [12]the women (אִשָּׁה). [13]the girls (נַעֲרָה). [14]the boundry. [15]saw. (רָאֹה). [16]from the family of (מִשְׁפָּחָה). [17]the half of (חֲצִי). [18]the tribe of.

מְנַשֶּׁה[1], וּשְׁמָהּ תִּמְנָע[2]; בְּרֶגַע הַהוּא הֶאֱדִימוּ[3] פָּנֶיהָ וְאַחֲרֵי־כֵן הִלְבִּינוּ מְאֹד — — — וַתֶּאֱהָבֵהוּ[4].

וּבַיָּמִים הַנִּפְלָאִים הָהֵם הָיוּ עוֹד הַשָּׁמַיִם חֲדָשִׁים וּכְחֻלִּים[5] אֶלֶף[6] אַלְפֵי[6] פְּעָמִים מֵאֲשֶׁר הֵם עַתָּה, וְהָאֲדָמָה[7] הָיְתָה עוֹד רַעֲנָנָה[8] וִירוֹקָה[9] אֶלֶף אַלְפֵי פְּעָמִים מֵאֲשֶׁר הִיא עַתָּה, וְגַם הָאַהֲבָה הָיְתָה חֲזָקָה וְעַזָּה[10] אֶלֶף אַלְפֵי פְּעָמִים מֵאֲשֶׁר הִיא עַתָּה.

וְהָעֶלֶם[11] דָּבַק[12] אַחֲרֵי[12] הַנַּעֲרָה וַיִּסַּע[13] גַּם הוּא אַחֲרֵי הָאֹהֶל[14] אֲשֶׁר לָהּ הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ. כַּאֲשֶׁר נָסְעָה מֵרַעְמְסֵס[15] סֻכּוֹתָה[16], נָסַע אַחֲרֶיהָ דוּמָם[17], וּבְנָסְעָה מִסֻּכּוֹת עַד אֵתָם[18] וַיִּסַּע אַחֲרֶיהָ דוּמָם גַּם הוּא, וּבְנָסְעָה מֵאֵתָם עַד פִּי־הַחִירוֹת[18] אֲשֶׁר עַל פְּנֵי בַּעַל־צְפוֹן[18], וַיִּסַּע אַחֲרֶיהָ דוּמָם גַּם הוּא. כְּצֵל אֲשֶׁר עַל קִיר נָסַע אַחֲרֶיהָ. בְּפִי־הַחִירוֹת נִגַּשׁ אֵלֶיהָ פַּעַם אַחַת

---

[1]Manasseh. *The tribe of Manasseh was divided into two parts, one-half remaining east of the Jordan after the division of the land among the tribes.* [2]*Proper name.* [3]*See* הָאָדָם [4]and she loved him (אָהֵב). [5]blue (כָּחֹל). [6]a million. [7]and the earth. [8]fresh. [9]and green (יָרוֹק). [10]strong, vehement. [11]and the youth. [12]followed . . . . . . closely. [13]and . . . traveled (נָסַע). [14]the tent. [15]from Rameses [16]to Succoth. [17]silently. [18]*Names of stations in the desert.*

בַּבֹּקֶר בְּרֶגַע אֲשֶׁר הִבְהִיקָה[1] הַשֶּׁמֶשׁ בִּמְאֹד מְאֹד, וַיִּתֵּן לָהּ טַבַּעַת[2] קְטַנָּה עֲשׂוּיָה זָהָב שָׁחוּט[3], וַיָּשֶׂם[4] עַל אֶצְבָּעָהּ; אָז יָרְדוּ קַרְנֵי[5] הַשֶּׁמֶשׁ עַל הַטַּבַּעַת, וַתִּרְתַּח הַטַּבַּעַת בְּרֹב הָאוֹר, וַתַּבְרֵק[6] וַתָּאֶר רֶגַע אֶחָד עַל כָּל סְבִיבָהּ. בָּרֶגַע הַהוּא הִטָּה הָעֶלֶם עָלֶיהָ אֶת קָדְקֳדוֹ[7] וַיִּשַּׁק לָהּ נְשִׁיקָה גְדוֹלָה וַאֲרֻכָּה, וְהַנַּעֲרָה נָשְׁקָה לוֹ גַּם הִיא–וְעֵינֵי הַנַּעֲרָה הַשְּׁחוֹרוֹת וְהַגְּדוֹלוֹת גָּדְלוּ פִּי[8] שְׁנַיִם[8] מֵאֲשֶׁר הָיוּ.

וּמִפִּי־הַחִירוֹת נָסְעוּ עוֹד יַחְדָּו[9] עַד מִגְדּוֹל[10] וְעַד מָרָה[10] וְעַד אֵילִים[10] וְעַד יַם סוּף[11] וְעַד מִדְבַּר[12] סִין[10]. יוֹמָם[13] הֵאִיר לָהֶם הַשֶּׁמֶשׁ עַד לְהִתְעַלֵּף[14] וְהֵם לֹא יָדְעוּ, וּבַלַּיְלָה רָבְצוּ[15] בַּשַּׁעַר[16] עַל יַד פֶּתַח הָאֹהֶל עַל הַמִּפְתָּן[17], שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְקָדְקֳדָהּ וִימִינוֹ עַל לִבָּהּ, וְלֹא דִבְּרוּ דָבָר. בְּמִדְבַּר סִין נֶעֱלַם[18] הָעֶלֶם פִּתְאֹם וְלֹא נִרְאָה עוֹד מִקְצֵה הַגְּבוּל וְעַד קְצֵה

---

[1]was shining (הִבְהֵק). [2]a ring. [3]beaten. [4]and put (שִׂים) it. [5]the rays of (קֶרֶן). [6]and it sparkled (הִבְרֵק). [7]his head. [8]twice as, *see* פֶּה. [9]together. [10]*See* *p 36 note 18.* [11]Red Sea. [12]the desert of. [13]by day. [14]to faint. [15]they crouched (רָבַץ). [16]in the gate. [17]the threshold. [18]disappeared (הֶעָלֵם).

הַגְבוּל. וַיִּהְיוּ רַבִּים אֲשֶׁר אָמְרוּ כִּי נָקְעָה[1] נַפְשׁוֹ[1] פִּתְאֹם מֵעָלֶיהָ וְהוּא שָׁב מִצְרָיְמָה[2].

אֲבָל הַנַּעֲרָה לֹא הֶאֱמִינָה[3]. בַּבֹּקֶר קָמָה וַתַּבֵּט אֶל פְּנֵי הַטַּבַּעַת, וְעֵינֶיהָ הַשְּׁחוֹרוֹת וְהַגְּדוֹלוֹת גָּדְלוּ פִּי שְׁנַיִם. בַּצָּהֳרַיִם לָקְחָה אֶת הַטַּבַּעַת וַתַּבֶּט בָּהּ, הַבֵּט וְהוֹסֵף[4], הַבֵּט וְהוֹסֵף: וּבַלַּיְלָה הֵנִיחָה[5] אוֹתוֹ אֶלֹּא[6] מִתַּחַת[6] לַכַּר[6], וַתַּחֲלֹם וַתֵּרֶא אֶת הַטַּבַּעַת בַּחֲלוֹמָהּ. מִי אֲשֶׁר לוֹ הַטַּבַּעַת הַזֹּאת–לֹא יִירָא, וְלֹא יִכְבַּד[7] עָלָיו[7] לִבּוֹ[7] וּמִי אֲשֶׁר נָתַן טַבַּעַת אֲשֶׁר כָּזֹאת–לֹא יְשַׁקֵּר[8] לְעוֹלָם. רַק מִקְרֶה[9] הוּא; עוֹד מְעַט וְיָשׁוּב.

וְאוּלָם הַנַּעַר לֹא שָׁב. בְּבוֹאָם עַד דָּפְקָה[10], הִבִּיטוּ אַחֲרֶיהָ הַנָּשִׁים וְהַנְּעָרוֹת מִכָּל הַמַּחֲנֶה, וַתִּתְלַחֲשְׁנָה[11] עָלֶיהָ בַּסֵּתֶר וְעֵינֵיהֶן מָלְאוּ לַעַג[12] וָרַעַל[13]. וְאוּלָם הַנַּעֲרָה לֹא שָׂמָה אֲלֵיהֶן לֵב. הֵן אֶת הַטַּבַּעַת נָתַן לָהּ, וְהִיא לֹא תְשַׁקֵּר. הַטַּבַּעַת הֵחֵלָּה לִהְיוֹת לָהּ לְתָכְנִית[14] חַיִּים.

---

[1]became alienated (נָקַע). [2]to Egypt. *The letter* ה *is frequently used at the end of a noun to designate motion toward instead of the* ל *at the beginning.* [3]believed (הֶאֱמִין). [4]*see* הוֹסֵף. [5]she put (הֵנִיחַ). [6]under the pillow (כַּר). [7]be depressed (כָּבֵד). [8]will deceive (שִׁקֵּר), lie. [9]an accident. [10]*See p.36 n.18.* [11]whispered, gossiped (הִתְלַחֵשׁ). [12]mockery. [13]poison. [14]the sum total, content, program of.

וּבְבוֹאָם עַד אָלוּשׁ[1] לֹא שָׁב הָעֶלֶם גַּם אָז. קֶמֶט[2] אָרֹךְ פָּרַח[3] בְּן[4] לַיְלָה אֶחָד בְּמִצְחָהּ[5] וַיַּחַץ[6] אוֹתוֹ לְאָרְכּוֹ[7], וְאֶת עֵינֶיהָ הַגְּדוֹלוֹת כִּסָּה אֵד[8]. צָמְחָה[9] פִּתְאֹם מֵאֶרֶץ תּוּגָה[10] חֲרִישִׁית וַעֲמוּמָה[11] וּכְבֵדָה[12] וַתִּרְבַּץ[13] סָבִיב סָבִיב לָהּ. הַנָּשִׁים אֲשֶׁר רָאוּ אוֹתָהּ חָדְלוּ פִּתְאֹם מִלְּלְעֹג[14] אַחֲרֶיהָ[14], כִּי אִם דִּבְּרוּ אֵלֶיהָ רַכּוֹת[15]. וּבְעֵינֵיהֶן נִרְאוּ דְמָעוֹת בְּדַבְּרָן. וְהַנַּעֲרָה לֹא עָשְׂתָה דָבָר, בִּלְתִּי אִם הִבִּיטָה לְרֶגַע אֶל הַטַּבַּעַת אֲשֶׁר עַל אֶצְבָּעָהּ, וְיֵשׁ אֲשֶׁר שָׂחֲקָה[16] וְיֵשׁ אֲשֶׁר בָּכְתָה[17], וְיֵשׁ אֲשֶׁר אוֹרוּ[18] עֵינֶיהָ וְיֵשׁ אֲשֶׁר סָגְרָה[19] אֶת הַדֶּלֶת[20] בַּעֲדָהּ[21] וַתִּתְחַבֵּא[22] לְבַעֲבוּר לֹא יִרְאֶה אִישׁ אֶת פָּנֶיהָ, וְיֵשׁ אֲשֶׁר שָׁבָה וַתְּקַו[23].

וּבְבוֹאָם לִרְפִידִים, וַיִּהְיוּ הַיָּמִים שׁוֹמֵמִים[24] וְהַלֵּילוֹת הָיוּ שׁוֹמֵמִים מְאֹד. וְהִיא רַק חִכְּתָה[25], חִכְּתָה. בְּבֹקֶר יוֹם אֶחָד

---

[1]*See p. 36 n. 18.* [2]a wrinkle. [3]sprung up. [4]*See* בֵּן. [5]in her forehead (מֵצַח). [6]and divided (חָצָה). [7]across its length (אֹרֶךְ). [8]a mist. [9]sprouted. [10]sorrow. [11]gloomy. [12]heavy. [13]see רָבַץ. [14]mocking her (לָעַג). [15]kindly. [16]she laughed (שָׂחַק). [17]*See* בָּכָה. [18]*See* אוֹר. [19]she closed. [20]the door. [21]behind her (בְּעַד). [22]and hid (הִתְחַבֵּא). [23]and hoped (קִוָּה). [24]lonely, terrifying. [25]waited (חִכָּה).

קָמָה וַתִּקַּח אֶת הַמַּרְאָה[1] הָעֲשׂוּיָה נְחֹשֶׁת[2] מְרוּטָּה[3] וַתַּבֵּט בָּהּ אֶת פָּנֶיהָ וַתֵּרֶא כִּי עַל יַד רַקָּתָהּ[4] צָמַח לָהּ שֵׂעָר[5] אֶחָד לָבָן— וַתִּתְלוֹשׁ[6] אֶת הַשֵּׂעָר בְּאֶצְבְּעוֹתֶיהָ[7]. הַנָּשִׁים וְהַנְּעָרוֹת הִתְרוֹעֲעוּ[8] אֵלֶיהָ עַתָּה מְאֹד, וַתְּדַבֵּרְנָה[9] עַל[9] לִבָּהּ[9], לְמַעַן עוֹדְדָהּ[10] וּלְמַעַן חַזְּקָהּ[11], אוּלָם הִיא כִּמְעַט לֹא שָׁמְעָה. וְרַק אֶת הַטַּבַּעַת הֶחֱזִיקָה[12] בְּכָל כֹּחָהּ וַתִּקְפֹּץ[13] עָלֶיהָ אֶת אֶצְבָּעָהּ. וְיֵשׁ אֲשֶׁר הֶאֱמִינָה כִּי לֹא הַטַּבַּעַת הִיא כִּי אִם הָעֶלֶם וְהִיא חוֹבֶקֶת[14] אוֹתוֹ בְּיָדָהּ. וְיֵשׁ אֲשֶׁר הִתְבַּלְבְּלוּ[15] מַחְשְׁבוֹתֶיהָ[16] וְהִיא לֹא יָדְעָה אִם הַטַּבַּעַת עָזְבָה אוֹתָהּ וּפוּט עוֹד יֶשְׁנוֹ[17] לְפָנֶיהָ, וְאִם פּוּט עָזַב אוֹתָהּ וְהַטַּבַּעַת עוֹדָהּ עַל אֶצְבָּעָהּ.

כָּכָה בָּאוּ עַד מִדְבַּר סִינַי[18]. וְהַנַּעֲרָה אִמְּצָה[19] אֶת הַטַּבַּעַת אֶל אֶצְבָּעָהּ מִיּוֹם לְיוֹם יוֹתֵר[19]. הַטַּבַּעַת הָיְתָה לָהּ

---

[1]the mirror. [2]brass, copper. [3]polished. [4]her temple (רַקָּה). [5]hair. [6]and she plucked (תָּלַשׁ). [7]*See* אֶצְבַּע. [8]they befriended (הִתְרוֹעֵעַ) her. [9]and spoke kindly to her, consoled. [10]to encourage her (עוֹדֵד). [11]to strengthen her (חַזֵּק). [12]she held (הֶחֱזִיק). [13]she drew together, tightened (קָפַץ). [14]embrace (חָבַק). [15]became confused (הִתְבַּלְבֵּל). [16]her thoughts (מַחֲשָׁבָה). [17]*See* יֵשׁ. [18]Sinai. [19]held faster.

לְנִשְׁמַת[1] חַיֶּיהָ, אֲשֶׁר בָּהּ תָּלְתָה[2] אֶת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לָהּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בְּקֶרֶב הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת. כָּל חֲלוֹמוֹתֶיהָ וְכָל מַשְׂאַת נַפְשָׁהּ[3] הָיוּ אֲצוּרִים[4] בַּטַּבַּעַת הַהִיא. וַתְּהִי לָהּ הַטַּבַּעַת לִסְגוּלָה[5] וּלְקָמִיעַ[6] וּלְנֵר[7] תָּמִיד אֲשֶׁר יָאִיר[8] אֶת הַחֹשֶׁךְ[9]. אֶת כָּל אֲשֶׁר עָבַר עָלֶיהָ וְאֵת אֲשֶׁר יָבוֹא עָלֶיהָ עוֹד, אֶת כָּל זֹאת מָזְגָה[10] יַחְדָּו אֶל תּוֹךְ הַטַּבַּעַת. כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר עוֹד הַטַּבַּעַת הַזֹּאת לָהּ, עוֹד הַכֹּל לָהּ וְהִיא יְכוֹלָה לְקַוּוֹת[11] עוֹד. וּבְכָל הָרַע[12] אֲשֶׁר מְצָאָהּ[13] חָפְצָה[14] לְקַוּוֹת עוֹד.

וּבְמִדְבַּר סִינַי נַעֲשׂוּ בַּיָּמִים הָהֵם דְּבָרִים גְּדוֹלִים וְנִפְלָאִים אֲשֶׁר הֵסַבּוּ[15] אֶת לֵב כָּל הָעָם מֵאַחֲרֵי מִקְרֵי[16] יוֹם[16] יוֹם[16] וַאֲשֶׁר לְקָחוּ[17] אֶת[17] כָּל[17] לִבּוֹ[17]: נִתַּן[18] אֱלֹהִים לָעָם. שְׁלֹשֶׁת יָמִים, לַיְלָה וָיוֹם, עָשַׁן[19] הַר[20] סִינַי כֻּלּוֹ וְהָעָם הָיָה מֻגְבָּלִים[21]

---

[1]*See* נְשָׁמָה. [2]*See* תָּלָה. [3]her longing (מַשָּׂא). [4]contained. [5]a charm. [6]a talisman. [7]and a light. [8]*See* הָאֵר. [9]the darkness. [10]she mixed, poured. [11]*See* קִוָּה. [12]the evil. [13]befell her (מָצָא). [14]she wanted. [15]turned (הָסֵב). [16]the daily events. [17]absorbed him completely (לָקַח). [18]was given. [19]smoked. [20]mount, mountain. [21]confined.

אִישׁ בְּבֵיתוֹ, וַיִּתְקַדְּשׁוּ[1] וַיִּטָּהֲרוּ[2] וַיְכַבְּסוּ[3] אֶת הַשְּׂמָלוֹת[4]. וְקוֹל הַשּׁוֹפָרוֹת[5] הָלַךְ הָלֹךְ וְחָזֵק וַיִּהְיוּ קוֹלוֹת[6] וְלַפִּידִים וּבְרָקִים[7] גְּדוֹלִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים, לַיְלָה וָיוֹם, וַיְהִי חַג[8] גָּדוֹל אֲשֶׁר לֹא הָיָה עוֹד כָּמוֹהוּ: נִתַּן אֱלֹהִים לָעָם. בַּיָּמִים הַנִּפְלָאִים וְהַנּוֹרָאִים הָאֵלֶּה חָגָה[9] כָּל הָעָם מִסָּבִיב, וְגַם הַנָּשִׁים וְהַטָּף, רַק בֵּאלֹהִים אֲשֶׁר לֹא רָאוּהוּ וַאֲשֶׁר רַק אֶת קוֹלוֹ שָׁמְעוּ, וּבְכָל הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְאֶל יֶתֶר[10] הַמַּעֲשִׂים הַקְּטַנִּים הַנַּעֲשִׂים יוֹם יוֹם לֹא שָׁת[11] אִישׁ לִבּוֹ[11] וְלֹא זָכַר עוֹד אוֹתָם. מִי יִזְכֹּר[12] בְּיָמִים כָּאֵלֶּה נַעֲרָה עֲנִיָּה הַיּוֹשֶׁבֶת בְּסֵתֶר אָהֳלָהּ עִם עָנְיָהּ וְעִם הַמָּצוֹק[13] אֲשֶׁר בְּלִבָּהּ?

וּמִקֵּץ יָמִים אֲחָדִים הָיוּ חֲדָשׁוֹת[14] אֲחֵרוֹת. נִלְאָה[15] הָעָם לְחַכּוֹת[16] אֶל הָאֱלֹהִים בְּתוֹךְ הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר לֹא רָאוּהוּ, וַיַּחְפְּצוּ[17] פִּתְאֹם אֱלֹהִים אֲשֶׁר תַּבְנִית[18] לוֹ.

---

[1]and they purified themselves (הִתְקַדֵּשׁ). [2]and they cleansed themselves (הִטַּהֵר). [3]and they washed (כִּבֵּס). [4]the garments (שִׂמְלָה). [5]the trumpets. [6]thunderings. [7]lightnings. [8]festival. [9]meditated. [10]the rest of. [11]paid attention (שִׁית). [12]*See* זָכַר. [13]the distress. [14]news. [15]tired of (הִלָּאָה). [16]*See* חִכָּה. [17]*See* חָפֵץ. [18]form.

וַיִּקָּהֲלוּ[1] עַל[1] הַכֹּהֵן[2] הַגָּדוֹל[2] וַיִּצְעֲקוּ[3]: קוּם, עֲשֵׂה לָנוּ[4] אֱלֹהִים!—וְהַכֹּהֵן הִרְגִּיעַ[5] אוֹתָם כְּרֶגַע[6] וַיֹּאמַר: מָחָר[7] וְאֶעֱשֶׂה. יָרֵם[8] נָא[9] אִישׁ אִישׁ קְשִׂיטָה[10] אוֹ נֶזֶם[11] אוֹ טַבַּעַת אוֹ כָּל[12] אֲשֶׁר[12] יִהְיֶה[12] וְאֶעֱשֶׂה בַּזָּהָב הַזֶּה אֶת הָאֱלֹהִים.

וּמִמָּחֳרָת[13] הָיָה הַיּוֹם בּוֹעֵר כְּכִבְשָׁן[14]. מִן הַשַּׁעַר אֲשֶׁר לְאֹהֶל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל יָצְאָה עֲגָלָה[15] גְדוֹלָה וַחֲדָשָׁה. וְהִיא רְתוּמָה[16] לִשְׁנֵי פָּרִים[17] אֲדֻמִּים. וְהָעֲגָלָה מְזֻהָבָה[18] בְּקַרְנוֹתֶיהָ[19] וַתִּפְרֹשׂ[20] נֹגַהּ[21] וְזֹהַר[22] בְּכָל אֲשֶׁר פָּנְתָה[23]. וְקַרְנֵי הַפָּרִים הָרְתוּמִים אֶל הָעֲגָלָה גַּם הֵן מְצֻפּוֹת[24] זָהָב נוֹצֵץ[25] וְקִשּׁוּרֵי[26] אַרְגָּמָן[27] עִם פִּרְחֵי[28] תְּכֵלֶת[29] מְצֻמָּדִים[30] אֶל הַקַּרְנַיִם[31] וְהֵם מְרַחֲפִים[32] בָּרוּחַ.

---

[1]and they gathered about (הִקָּהֵל). [2]the high-priest. [3]*see* צָעַק. [4]*See* לְ. [5]calmed (הִרְגִּיעַ). [6]momentarily. [7]tomorrow. [8]let....offer. [9]please. [10]a coin. [11]a nose ring. [12]anything at all. [13]and the next day. [14]like a furnace. [15]a wagon. [16]fastened. [17]bulls. [18]was gilded. [19]at its corners (קֶרֶן). [20]and it spread (פָּרַשׂ). [21]brightness. [22]and splendour. [23]it turned (פָּנָה). [24]covered. [25]glittering. [26]and the ribbons of. [27]purple. [28]the flowers of (פֶּרַח). [29]blue. [30]fastened. [31]*See* קֶרֶן. [32]flying. (רִחֵף).

וְעַל גַּבֵּי[1] הַפָּרִים אַדְּרוֹת[2] תְּכֵלֶת נֶחֱמָדוֹת לְמַרְאֶה וּמִשְּׁנֵי עֶבְרֵי[3] הָעֲגָלָה מִזֶּה[4] וּמִזֶּה[4] הוֹלְכִים שְׁנֵי כֹּהֲנִים אִישׁ לְעֵבֶר, אִישׁ לְעֵבֶר, וְהֵם לְבוּשִׁים[5] כְּתְנוֹת[6] בַּד[7] עִם אֵפוֹד[8] וְעִם חשֶׁן[9] וּבִידֵיהֶם[10] שׁוֹפָרוֹת, וְרִמּוֹנֵי[11] הַתְּכֵלֶת אֲשֶׁר בְּבִגְדֵיהֶם מְצַלְצְלִים[12] בְּלֶכְתָּם. וְהַפָּרִים הָרְתוּמִים אֶל הָעֲגָלָה הוֹלְכִים לְאִטָּם[13] וּמוֹשְׁכִים[14] אֶת הָעֲגָלָה לְאַט[15] לְאַט[15], וּבִמְשֹׁךְ הָעֲגָלָה וְתָקְעוּ[16] הַכֹּהֲנִים בְּשׁוֹפְרוֹתֵיהֶם וּבִתְקֹעַ הַשּׁוֹפָרוֹת וְשָׁמַע כָּל אִישׁ בְּאָהֳלוֹ אֶת הַקּוֹל וְיָצָא אֶל פֶּתַח אָהֳלוֹ וְיָצְאוּ אַחֲרָיו אִשְׁתּוֹ וּבָנָיו וּבְנוֹתָיו וְכָל אֲשֶׁר לוֹ. אָז תַּעֲבֹר הָעֲגָלָה אֶת כָּל הַמַּחֲנֶה מִן הַקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה עַל פֶּתַח כָּל אֹהֶל. וְהָאֲנָשִׁים הַיּוֹצְאִים וְהַנָּשִׁים הַיּוֹצְאוֹת מַשְׁלִיכִים[17] אִישׁ וְאִשָּׁה אֶל הָעֲגָלָה אֶת צְרוֹרָם[18] מִן הַזָּהָב אֲשֶׁר לָהֶם לַעֲשׂוֹת בּוֹ אֱלֹהִים. לֹא הָיָה אִישׁ אוֹ אִשָּׁה בְּכָל הַגְּבוּל מִן הַקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה אֲשֶׁר[19] לֹא[19] נְדָבוֹ[19] אוֹתוֹ[19] לִבּוֹ[19]

---

[1]the backs of (גַּב). [2]wraps (אַדֶּרֶת). [3]*See* עֵבֶר. [4]on each side. [5]attired. [6]*See* כְּתֹנֶת. [7]linen. [8]*Garment worn by priests.* [9]a breastplate. [10]*See* יָד. [11]pomegranates of [12]tinkling (צִלְצֵל). [13]slowly (אַט). [14]and pull (מָשַׁךְ). [15]*See* אַט. [16]sounded, blew (תָּקַע). [17]cast (הִשְׁלִיךְ). [18]their bundle (צְרוֹר). [19]whose heart did not make him willing.

לָתֵתי אֶת תְּרוּמָתוֹ[2]. הָאֲנָשִׁים נָתְנוּ אֶת הַקְּשִׁיטוֹת וְאֶת שַׁרְשְׁרוֹת[3]
הַזָּהָב וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בַּזָּהָב, וְהַנָּשִׁים הִתְפָּרְקוּ[4] נְזָמִים וְטַבָּעוֹת
וְשַׂהֲרוֹנִים[5] וּשְׁבִיסִים[6] וַיַּשְׁלִיכוּם אֶל תּוֹךְ הָעֲגָלָה. גַּם הֶעָשִׁיר
וְגַם הֶעָנִי נָתְנוּ, כִּי חָפְצוּ אֲשֶׁר יִהְיֶה לְכָל אִישׁ חֵלֶק[7] בָּאֱלֹהִים.
רוּחַ שִׁכָּרוֹן[8] לָבְשָׁה אֶת כָּל הָעֵדָה[9] מִסָּבִיב לָתֵת. עַל סִפֵּי[10]
הָאֹהָלִים וְעַל מַעֲקוֹת[11] הַגַּגּוֹת[12] וּבַחַלּוֹנוֹת[13] עָמְדוּ הָאֲנָשִׁים
עִם הַנָּשִׁים וַיְחַכּוּ לִקְרַאת[14] בּוֹא הָעֲגָלָה. וַיִּהְיוּ מַשְׁלִיכִים
גַּם מְנוֹרוֹת[15] זָהָב וְגַם מַחְתּוֹת[16] זָהָב וְגַם קְעָרוֹת זָהָב אֶל
הָעֲגָלָה וְגַם גְּבִיעִים[17] וּמַטּוֹת[18] זָהָב הִשְׁלִיכוּ, וְאִשָּׁה גְּדוֹלָה
בָּאָה וַתִּקַּח[19] אֶת חֲלִיל[20] הַזָּהָב אֲשֶׁר בּוֹ יְשַׁעֲשַׁע[21] הַיֶּלֶד
הַחוֹלֶה הַשּׁוֹכֵב בֵּין שָׁדֶיהָ[22] וַתַּשְׁלִיכֵהוּ[23] אֶל הָעֲגָלָה. וַתְּהִי
הָעֲגָלָה כְּבֵדָה מְאֹד בַּזָּהָב וּמְלֵאָה עַד קְצוֹתֶיהָ[24] אֲשֶׁר לֹא

---

[1]*See* נָתַן. [2]his offering. [3]chains of (שַׁרְשֶׁרֶת). [4]tore off (הִתְפָּרֵק). [5]crescents. [6]cauls. [7]portion, share. [8]intoxication. [9]the congregation. [10]thresholds (סַף). [11]balconies, rails of. [12]the roofs (גַּג). [13]and at the windows (חַלּוֹן). [14]for, toward. [15]candelabras. [16]fire-pans. [17]goblets. [18]and canes (מַטֶּה). [19]*See* לָקַח. [20]the pipe of, flute. [21]played (שַׁעֲשַׁע). [22]her breasts (שַׁד). [23]*See* הִשְׁלִךְ. [24]*See* קָצָה.

תוכַל כִּמְעַט לָמוּשׁ[1] מִמְּקוֹמָהּ, וְהָעָם עוֹד מַרְבֶּה לְהָבִיא וְלֹא חָדַל עוֹד.

כָּכָה בָּאָה הָעֲגָלָה גַם עַד פֶּתַח הָאֹהֶל אֲשֶׁר לְתִמְנָע. וְתִמְנָע עוֹמֶדֶת פֶּתַח הָאֹהֶל וְטַבַּעְתָּהּ עַל אֶצְבָּעָהּ. לֹא! אֶת כָּל אֲשֶׁר לָהּ תִּתֵּן וְרַק לֹא אֶת הַטַּבַּעַת הַזֹּאת. הֵן בַּטַּבַּעַת הַזֹּאת טְבוּעִים[2] כָּל חַיֶּיהָ וְכָל אֲשֶׁר לָהּ וְכָל אֲשֶׁר הָיָה לָהּ, וּמִי יוֹדֵעַ אִם לֹא טָבוּעַ בָּהּ גַּם כָּל אֲשֶׁר יִהְיֶה לָהּ עוֹד. אֶת הַטַּבַּעַת הַזֹּאת לֹא תִתֵּן, לֹא תִתֵּן! וְהָעֲגָלָה הוֹלֶכֶת הָלֹךְ וְקָרֵבָה. וּמִן הַגַּגּוֹת וּמִתּוֹךְ הַחַלּוֹנוֹת וּמֵעַל הַמַּעֲקוֹת מַשְׁלִיכוֹת עוֹד שְׁכֵנוֹתֶיהָ[3] אִשָּׁה אִשָּׁה אֶת אֲשֶׁר לָהּ. הִנֵּה נֶזֶם זָהָב נוֹפֵל לְעֵינֶיהָ מֵעַל הַמַּעֲקָה אֲשֶׁר עַל יָדָהּ וְטוֹבֵעַ וְנִקְבַּר[4] בְּתוֹךְ הַזָּהָב אֲשֶׁר בָּעֲגָלָה. הִנֵּה גְבִיעַ זָהָב נוֹפֵל; הִנֵּה קַעֲרַת זָהָב גְּדוֹלָה. רוּחַ שִׁכָּרוֹן עָבַר עַל הַמַּחֲנֶה וְצָרַר[5] אֶת כָּל אִישׁ וְאִשָּׁה וַיִּדְבַּק[6] מֵאִישׁ לְאִישׁ. בָּרֶגַע הַזֶּה הָעֲגָלָה בָּאָה עַד לְנוֹכַח[7] פֶּתַח הָאֹהֶל וְהַכֹּהֲנִים תּוֹקְעִים וְהַפָּרִים גּוֹעִים[8] וְהָרִמּוֹנִים

---

[1]move. [2]were compressed (טָבַע), sunk. [3]her neighbors (שְׁכֵנָה). [4]and was buried (הִקָּבֵר). [5]caught up. [6]and was infected. [7]in front of. [8]were neighing (גָּעָה).

מְצַלְצְלִים. וְתִמְנָע עוֹמֶדֶת לִפְנֵי הָעֲגָלָה. חֶרְדַּת פִּתְאֹם[1] בָּאָה עָלֶיהָ וְהִיא לֹא יָדְעָה. וּבְאֶצְבַּע יַד יְמִינָהּ שׁוֹלֶפֶת[2] הִיא אֶת הַטַּבַּעַת אֲשֶׁר בְּאֶצְבַּע יָדָהּ הַשְּׂמָאלִית, שָׁלֹף וְהָשֵׁב, שָׁלֹף וְהָשֵׁב, כְּמִתְלַהְלְהָה[3] אוֹ כְּמִשְׁתַּעֲשַׁעַת[4], וּבְטֶרֶם תֵּדַע אֶת אֲשֶׁר הִיא עוֹשָׂה וְהִנֵּה שָׁמְטָה[5] הַטַּבַּעַת מֵעַל הָאֶצְבַּע וּבְעוֹד רֶגַע וְהִנֵּה הִיא בְּתוֹךְ גַּל[6] הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הָעֲגָלָה. בָּרֶגַע הַזֶּה חָשָׁה[7] כִּי נִקְרַע[8] דְּבַר־מַה[9] בְּתוֹךְ לִבָּהּ וְנִתַּק[10] בְּפֶתַע[11] פִּתְאֹם[11] וְלִבָּהּ נַעֲשָׂה רֵיק, וְגַם הָעֲגָלָה נֶעֶלְמָה וְכָל הָאֲנָשִׁים נֶעֶלְמוּ וְהַשֶּׁמֶשׁ כָּבְתָה[12] רֶגַע אֶחָד, וַיְהִי חֹשֶׁךְ מִסָּבִיב. בָּרֶגַע הַהוּא יָדְעָה הַנַּעֲרָה פִּתְאֹם כִּי עַד עוֹלָם לֹא יָשׁוּב עוֹד בְּחִירָהּ[13] וְכִי מֵת עָלֶיהָ לָנֶצַח נְצָחִים.

וּמִמָּחֳרַת הַיּוֹם הָיָה חַג גָּדוֹל בַּמַּחֲנֶה. הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לָקַח אֶת כָּל הַזָּהָב אֲשֶׁר הֵבִיאָה הָעֲגָלָה וַיַּשְׁלִיכֵהוּ בָּאֵשׁ, וַיִּקַּח אֶת הַמַּסֵּכָה[14] אֲשֶׁר יָצְאָה מִן הָאֵשׁ וַיָּצַר[15] אוֹתָהּ

---

[1]a sudden terror (חֲרָדָה). [2]pulls off. [3]as though juggling. [4]playing. [5]slipped off (שָׁמֹט). [6]the heap of. [7]she felt (חוּשׁ). [8]tore (הִקָּרַע). [9]something. [10]and snapped (הִנָּתֵק). [11]suddenly. [12]was extinguished (כָּבֹה). [13]her chosen one, lover. [14]the molten image. [15]and fashioned it (צוּר).

בְּחֶרֶט[1] וּבִמְחוּגָה[2] וַיַּעֲשֶׂהָ[3] לְעֵגֶל[4] אֱלֹהִים. אָז רָאָה הָעָם אֶת הָאֱלֹהִים עַיִן[5] בְּעַיִן[5] וּפָנִים[6] אֶל פָּנִים[6] וַיָּרִיעַ[7] תְּרוּעָה[7] גְדוֹלָה. וְהַכֹּהֵן בָּנָה[8] מִזְבֵּחַ[9] לְפָנָיו וַיַּעַל[10] אֶת הָעוֹלוֹת[11] וַיַּגֵּשׁ[12] אֶת הַשְּׁלָמִים[13] אֲשֶׁר הֵבִיאוּ וַתְּהִי הַשִּׂמְחָה[14] גְדוֹלָה מְאֹד. וַיֵּשֶׁב הָעָם לֶאֱכֹל וַיֶּרֶב[15] מְאֹד[15] לִשְׁתּוֹת[15] וְאַחֲרֵי־כֵן קָם לְצַחֵק[16]. אָז יָצְאוּ גַם הַנָּשִׁים וְהַנְּעָרוֹת וַתָּבֹאנָה[17]. וַיִּהְיוּ הָאֲנָשִׁים מְחַלְלִים[18] בַּחֲלִילִים וּמַכִּים[19] בַּתֻּפִּים[20]. וְהַנָּשִׁים נָתְנוּ יָד אִשָּׁה לִרְעוּתָהּ[21] אִשָּׁה לַאֲחוֹתָהּ[22] וַתִּהְיֶינָה מַקִּיפוֹת[23] אֶת הָעֵגֶל סָבִיב סָבִיב וַתֵּצֶאנָה[24] בִּמְחוֹלוֹת.

וּפִתְאֹם חָרְדוּ כֻּלָּם לְאָחוֹר[25] וַיִּתְּנוּ מָקוֹם; הִנֵּה נַעֲרָה נִרְאֲתָה פִּתְאֹם בֵּין הַמְחוֹלְלוֹת[26], אֲשֶׁר תְּחוֹלֵל[27] נִפְלָאוֹת[27] וַאֲשֶׁר לֹא הָיְתָה עוֹד מְחוֹלֶלֶת כָּמוֹהָ. הִנֵּה הִיא מְנִיעָה אֶת

---

[1]with a stilus. [2]and with compasses. [3]*See* (עָשׂה). [4]into a calf. [5]eye to eye. [6]and face to face. [7]and they made a loud noise (הָרֵעַ). [8]built. [9]an altar. [10]and he offered up (עָלָה). [11]the burnt offerings. [12]and he offered up (הִגֵּשׁ). [13]peace-offerings. [14]the joy. [15]and drank (שָׁתֹה) very much. [16]to play. [17]*See* בּוֹא. [18]whistling (חִלֵּל). [19]beating (הִכָּה). [20]the drums (תֹּף). [21]to her friend, to one another. [22]to her sister, to one another. [23]surrounding (הִקִּיף). [24]*See* יָצָא. [25]back (אָחוֹר). [26]dancing women. [27]danced (חוֹלֵל) wonderfully.

רַגְלֶיהָ וְאֶת רֹאשָׁהּ וּמְנִידָה אֶת גֵּוָהּ[1], פַּעַם לְמַעְלָה וּפַעַם לְמַטָּה. פַּעַם לְאָחוֹר וּפַעַם לְפָנִים. פַּעַם לְאִטָּהּ וּפִתְאֹם בְּחִפָּזוֹן[2] אֲשֶׁר יֶחֱרַד כָּל לֵב לַמַּרְאָה וַאֲשֶׁר תְּסַמֵּר[3] שַׂעֲרַת כָּל רוֹאֶה. הַאֵין זֹאת תְּמְנָע הַנַּעֲרָה מִבְּנֵי גֵרְשׁוֹם מֵחֲצִי שֵׁבֶט[4] מְנַשֶּׁה?

עַתָּה הִנֵּה הִיא מְחוֹלֶלֶת לְאַט לְאַט וּבְנַחַת[5]—וַתְּהִי[6] כְּמוֹ רֵאשִׁית[7] יְמֵי תִקְוָתָהּ[8] בִּפְרֹחַ הַפְּרָחִים עַל פְּנֵי כָל הָאֲדָמָה וּבְקֶרֶב לִבָּהּ, וּמִדֵּי[9] הַטּוֹתָהּ[9] אֶת קָדְקֹד רֹאשָׁהּ מִמּוּלָהּ[10] וּפָנֶיהָ וְעֵינֶיהָ אוֹרוּ. וַתְּהִי זֹאת הַנְּשִׁיקָה הָרִאשׁוֹנָה.

וּפִתְאֹם הִיא מִתְקַפֶּלֶת[11] וּמִתְפַּתֶּלֶת[12] כְּמוֹ נָחָשׁ[13]—הִנֵּה בָּא הַמַּכְאוֹב הָרִאשׁוֹן. נָשַׁב[14] הָרוּחַ עַל הַפְּרָחִים וְעַל לִבָּהּ וַיְהִי קֹר[15] וָפַחַד[16].

וּבְעוֹד רֶגַע וְהִיא טוֹפֶפֶת[17], הָלֹךְ וְטָפֹף, הָלֹךְ וְטָפֹף. עוֹד לָהּ הַטַּבַּעַת, עוֹד לָהּ הַטַּבַּעַת, עוֹד לָהּ הַטַּבַּעַת! כָּל חַיֶּיהָ

---

[1]her body. [2]in haste. [3]would cause to stand on edge (סִמֵּר.) [4]tribe of. [5]calmly. [6]*See* הָיָה. [7]the beginning of. [8]her hope. [9]and as she bent (נָטָה). [10]forward (מוּל). [11]she coils up (הִתְקַפֵּל). [12]and twists herself (הִתְפַּתֵּל). [13]like a serpent. [14]blew. [15]cold. [16]and fear. [17]walks with short and quick steps (טָפַף).

וְנִשְׁמָתָהּ עִם בְּחִירָהּ יַחְדָו הֲלֹא טְבוּעִים בְּטַבַּעַת הַזֹּאת וְכָל אֵלֶּה יַחְדָו רַק טַבַּעַת אַחַת הֵם!

וְרֶגַע שֵׁנִי וְהִיא מִתְנַהֶלֶת[1] בִּכְבֵדוּת[2]. גָּוְעוּ[3] כָּל יְצוּרֵי[4] גֵוָהּ וְכָל בַּדֵּי[5] פָּנֶיהָ כְּמוֹ הִתְאַבְּנוּ[6]. הַתִּקְוָה הוֹלֶכֶת הָלֹךְ וְרָפֹה הָלֹךְ וּנְמוֹגָה[7]. רַק עוֹד קוֹל עֲנוֹת[8] חֲלוּשָׁה[9]: אוּלַי[10]! אוּלַי! אוּלַי!

וּפִתְאֹם הִיא מִתְאַמֶּצֶת[11] וּמִתְבַּצֶּרֶת[12] וְרֹאשָׁהּ נָשׂוּא לְמַעְלָה; אֶת זֹאת לֹא תִתֵּן! לֹא תִתֵּן! וִיהִי מָה[13]!

וּבְעוֹד רֶגַע וּבִמְרוּצָה[14] גְדוֹלָה אַחַת וְרַבָּה תָּרוּץ[15] סָבִיב סָבִיב לָעֵגֶל בַּמַּעְגָּל[16] וְהִיא מִתְהַפֶּכֶת[17] בְּשֶׁצֶף[18] סְעָרָה[19] כְּגַלְגַּל[20] לִפְנֵי הָרוּחַ: אֶת שְׁאֵרִית[21] כָּל הַפְּלֵטָה[22] אֲשֶׁר לָהּ

---

[1]walks slowly (הִתְנַהֵל). [2]with difficulty. [3]died away (גָּוַע). [4]limbs of. [5]lines of. [6]became petrified (הִתְאַבֵּן). [7]melts. [8]shouting of. [9]defeat, weakness. [10]perhaps. [11]she makes an effort. [12]pulls herself together. [13]come what may. [14]running, racing. [15]she runs (רוץ). [16]in a circle. [17]she whirls. [18]in a fury, outpouring of. [19]storm. [20]like a wheel. [21]the remnant of. [22]that escaped.

מָסְכָהּ[1] בְּקֶרֶב הָאֱלֹהִים הַזֶּה! אֶת יְחִידָהּ[2] נָתְנָה לוֹ וְהוּא עָלָה בְּתוֹכוֹ!

וְהִיא מְחוֹלֶלֶת בְּסוּפָה[3] וּבִסְעָרָה. רַגְלֶיהָ כִּמְעַט לֹא תִגַּעְנָה[4] עוֹד אֶל פְּנֵי הָאֲדָמָה, וְרֶגַע אֶחָד הִיא קְרוֹבָה מְאֹד אֶל הַשֶּׁמֶשׁ וְרֶגַע שֵׁנִי הִיא רְחוֹקָה מְאֹד. חָלַף כָּל הַמַּכְאוֹב וְנָמֵס[5] וְנָמוֹג. אֵין עוֹד נְשָׁמָה בְּקִרְבָּהּ כִּי אִם בְּחִירָהּ לְבַדּוֹ. אֵין עוֹד בְּחִיר לִבָּהּ כִּי אִם טַבַּעַת, אֵין עוֹד טַבַּעַת כִּי אִם חַיִּים. וְעַתָּה גַּם הַחַיִּים עוֹד אֵינָם כִּי אִם אֱלֹהִים—וְהַנְּשָׁמָה וּבְחִירָהּ וְטַבַּעְתָּהּ וְחַיֶּיהָ וְהָאֱלֹהִים הִתְבּוֹלְלוּ[6] פִּתְאֹם וְהִתְעָרְבוּ[7] וְהִתְמַזְּגוּ[8] וַיִּהְיוּ לְדָבָר אֶחָד. וְהִיא לֹא תֵדַע עוֹד לְהַבְדִּילָם[9]: חָדְלָה הַנְּשָׁמָה מִקִּרְבָּהּ וַתָּבוֹא אֶל תּוֹךְ בְּחִירָהּ. חָדַל בְּחִירָהּ וַיָּבוֹא אֶל תּוֹךְ הַטַּבַּעַת, חָדְלָה הַטַּבַּעַת וַתְּהִי לָהּ לְחַיִּים, חָדְלוּ הַחַיִּים וַיִּהְיוּ לֵאלֹהִים.

וְהַמְּחוֹלוֹת הוֹלְכִים הָלֹךְ וְחָזֵק. חָדַל הַמַּכְאוֹב כֻּלּוֹ וַיְהִי רַק אֱלֹהִים לְבַדּוֹ. חָדַל הַמַּכְאוֹב מִהְיוֹת רַק לְנַפְשָׁהּ וַיְהִי לְמַכְאוֹב לְכָל הָאָדָם הָרַב אֲשֶׁר בָּזֶה[10]. כִּי לָקַח אוֹתוֹ הָאֱלֹהִים מִמֶּנָּה וֵאלֹהִים זֶה הוּא אֱלֹהֵי כָּל הָאָרֶץ. וְהַמָּחוֹל

---

[1]she poured into (מָסַךְ). [2]her only one, lover. [3]in a tempest. [4]touch (נָגַע). [5]melts, dissolves. [6]fused. [7]became mixed. [8]and blended. [9]distinguished them (הִבְדִּיל). [10]here.

הוֹלֵךְ הָלֹךְ וְחָזֵק. וְהַסְּעָרָה הוֹלֶכֶת הָלֹךְ וּגְדוֹלָה הָלֹךְ וּגְדוֹלָה. וְהַמְּשׁוּבָה[1] הוֹלֶכֶת הָלֹךְ וּגְדוֹלָה, הָלוֹךְ וּגְדוֹלָה—וַחֲרָדָה גְדוֹלָה אֲחָזָה[2] אֶת כָּל הָעָם מִסָּבִיב וַיַּשְׁלִיכוּ אִישׁ אֶת תֻּפּוֹ וְאִישׁ אֶת חֲלִילוֹ וַיָּנוּדוּ וַיַּעַמְדוּ וַיָּנוּסוּ[3] עַל[3] נַפְשָׁם[3].

וְהִיא עוֹד מוֹסִיפָה לְחוֹלֵל בְּלִי קֵץ וּבְלִי תַכְלִית[4] וּבְלִי גְבוּל. עַל שְׂפָתֶיהָ נִרְאָה הַקֶּצֶף[5] הַלָּבָן וִיצוּרֶיהָ[6] כְּמוֹ הִתְמוֹלְלוּ[7] וּפִתְאֹם נָפְלָה עַל הָאָרֶץ.

כַּאֲשֶׁר הֵרִימוּ אוֹתָהּ מֵעַל הָאָרֶץ רָאוּ כִּי מֵתָה.

---

[1]and the excitement. [2]seized (אָחז). [3]and they ran (נוס) for their lives. [4]end. [5]the foam. [6]*See* יְצוּר. [7]crumbled, dissolved (הִתְמוֹלֵל).

מוּזָר[1] בֵּין זָרִים[2] וְשׁוֹנִים[3]...

מוּזָר בֵּין זָרִים וְשׁוֹנִים
וּמְדֻכֶּה[4] אֶתְהַלֵּךְ[5] וּמְשׁוֹמֵם[6]
וְכֻלָּם מִשְׁתָּאִים[7] מַבִּיטִים—
וּכְאֵבִי בִּי מַחֲרִישׁ[8] וְדוֹמֵם.

אָמַרְתִּי אֲסַפְּרָה[9] אֶת כְּאֵבִי—
מִי יָבִין מִכֶּם אֶת סִפּוּרִי?
אָמַרְתִּי אַרְאֵמוֹ[10] אֶת פְּצָעַי[11]—
אַךְ עַיִן[12] לֹא[12] תֵרֶא יִסּוּרִי.

כְּבָר נוֹשְׁרִים[13] הֶעָלִים[14] הַצְּהֻבִּים[15]
כְּבָר בּוֹכֶה הָרוּחַ וְשׁוֹרֵק[16]—
מַה יוֹדְעִים הַזָּרִים הָאֵלֶּה
אֶת־מָה אַתָּה חָסֵר, בֶּן[17]־חוֹרֵג[17]?

---

[1]estranged. [2]the strange. [3]and the different. [4]dejected. [5]I walk about (הִתְהַלֵּךְ). [6]and forlorn. [7]wondering (הִשְׁתָּאָה). [8]*See* הֶחֱרִישׁ. [9]*Same as* אֲסַפֵּר. [10]*Poet. form for* אַרְאֶה—אַרְאֵם אוֹתָם, *see* הַרְאָה and אֶת. [11]my wounds (פֶּצַע). [12]no eye, no one. [13]drop (נָשַׁר). [14]the leaves (עָלֶה). [15]the yellow (צָהֹב). [16]and whistles (שָׁרַק). [17]step-son.

נִשַּׁל[1] מִן עֵצוֹ[2] לָאָרֶץ
עָנָף[3] רַךְ נוֹבֵל[4] וְחוֹלֵף[5]
וְחוֹלֵם עֲדֶן[6] אֶת חֲלוֹם עֵצוֹ–
אַבִּיט וְלִבִּי בִּי דוֹלֵף[7].

וּמַחֲנֵה אַלְפֵי צִפֳּרִים
אֶל דָרוֹם[8] הוּא שׁוֹאֵף[9] וְעוֹלֶה–
אוֹי, קְחוּנִי[10] עִמָּכֶם, חֲבֵרִים
אוֹי, לִבִּי מַה[11]־חוֹלֶה, מַה־חוֹלֶה!

---

[1]there fell (נָשַׁל). [2]from its tree. [3]a branch. [4]withering (נָבֵל). [5]and fading (חָלַף). [6]*Poet. form for* עֲדַיִן, עוֹד. [7]weeps, sheds tears (דָּלַף). [8]south. [9]aspires, hastens. [10]take me (לָקַח). [11]how.

בַּלַּיְלָה

עִם חֲלוֹמִי וְעִם סוֹדִי[1] נִשְׁאַרְתִּי[2]
עֲרִירִי[3].
אֵלִי[4]! הַהִפְרַזְתִּי[5] לְהַאֲמִין
בִּי וּבְשִׁירִי[6]?

יָדַעְתִּי[7]: מוֹת[8] אָמוּת, וְאִישׁ
מוֹתִי[9] לֹא יְבַכֶּה[10].
מְנִי[11]-עֲרָפֶל עַל-גַּלִּי[12] לֹא יֵרָאֶה
כּוֹכָב[13] מְפַכֶּה[14].

---

[1]my secret. [2]I was left (הִשָּׁאֵר). [3]alone. [4]my God. [5]did I exaggerate (הַפְרֵז). [6]and in my song. [7]I know (יָדַע). [8]I will die. [9]*See* מָוֶת. [10]will lament. [11]*Poetic form for* מִן. [12]my mound, grave. [13]a star. [14]emerging (פַּכֵּה).

שְׁנֵי סוּסִים[1] קוֹדְרִים[2] וַעֲיֵפִים
יִמְשְׁכוּ אֲרוֹנִי[3],
וְצָהֲלוּ[4] נְכָאִים[5] וְגֶשֶׁם[6] טוֹרֵד[7]
יֵרֵד בְּיוֹם אוֹנִי[8].

הָיָה אֶחָד אֲשֶׁר הִפְרִיז[9]
עַל חֲלוֹמוֹת נִדָּחִים[10].
אַךְ הִנֵּה מָחָר וְחַיָּיו וּצְלִילָיו[11]—
חֲסָל[12]! וּכְבָר נִשְׁכָּחִים.

---

[1]horses. [2]gloomy, dusky. [3]my coffin. [4]and they will neigh. [5]mournfully. [6]and a rain. [7]continually dropping. [8]my sorrow. [9]*See* הִפְרִז. [10]fugitive. [11]and its echoes, strains. [12]gone.

זְוָעוֹת[1]

גֶּשֶׁם טוֹרֵד, גֶּשֶׁם דוֹלֵף, טִיף־טוֹף, טִיף־טוֹף—
וְאֵין חֲלוֹף[2] וְאֵין סוֹף.

וְאֵד עוֹלֶה, אֵד רוֹבֵץ, וּכְמוֹ בְדִיל[3] עַל הַלֵּב—
וְאֵין פֶּצַע וְאֵין כְּאֵב.

וְרַק טִיף־טוֹף, רַק טִיף־טוֹף, וְרַק אֵד וְרַק הֵד[4]—:
לֵךְ[5] רֵד[6]! לֵךְ רֵד!

וְקוֹל צְלִיל מִן הַחֹשֶׁךְ[7] מַה מְּמֻשָּׁךְ[8], מַה זָּר—
וּכְמוֹ מָוֶת קָר[9].

מַה קּוֹל זֶה, מַה בְּכִי[10] זֶה הָרוֹעֵד[11] בַּיְקוּם[12]?
לֹא יָדַעְתִּי מְאוּם[13].

הוֹלֵךְ וּבָא מָה[14]. עוֹד מְעַט, עוֹד מְעַט
וְיָד עָלַי יַט[15].

---

[1]terrors. [2]change. [3]tin, metal. [4]an echo. [5]*See* הָלַךְ. [6]*See* יָרַד. [7]the darkness. [8]drawn out. [9]cold. [10]crying. [11]that trembles. [12]in the world, air. [13]anything. [14]something. [15]he will lay (הִטָּה).

שָׁם בָּרָמָה[1]

שָׁם בָּרָמָה, שָׁם נִשְׁקֶפֶת
חָרְבָּה[2] שְׁמֵמָה[3] אַף נוֹפֶלֶת,
וּבַלַּיְלָה שֵׁדֵי[4]־לַיְלָה
שָׁם יָחֹלוּ[5], שָׁם יִרְקְדוּ[6].

אַךְ מִלְּפָנִים[7], בִּימֵי קֶדֶם[8]
שָׁם–עוֹד זוֹכְרִים–רָאֲתָה עַיִן
בַּיִת גָּדוֹל, בֵּית־הַכְּנֶסֶת
וּבַחוּרִים[9] שָׁם לָמְדוּ[10].

וּבַחוּרִים שָׁם לָמְדוּ–
אַךְ בָּעֵמֶק[11] שָׁם בָּאֹהֶל
יַחַד אֵם וּבַת יָשָׁבוּ;
בַּת לוֹקַחַת[12] לֵב[12] רוֹאֶיהָ[13].

---

[1]on the hilltop. [2]haunted shack. [3]deserted. [4]the ghosts of. [5]*See* חול. [6]dance (רָקד), frisk. [7]formerly. [8]in the days of long ago. [9]and students. [10]studied. [11]in the valley. [12]fascinating. [13]those that see her (רָאה).

שָׁם בְּרָמָה, שָׁם יִלְמְדוּ—
אַךְ גַּם נֶפֶשׁ יֵשׁ לַנַּעַר,
נֶפֶשׁ חֲפֵצָה; וְאֶחָד נַעַר
חָמַד[1], אָהַב הַנֶּחֱמָדָה.

לַיְלָה לַיְלָה, עֵת כִּי נָחוּ[2]
הַבַּחוּרִים וַיִּישָׁנוּ[3]
וַיְהִי עָזוּב בֵּית־הַכְּנֶסֶת,
שָׁם הַשְּׁנַיִם, שָׁם נוֹעֲדוּ[4].

שָׁם יָשָׁבוּ, שָׁם נֶעֶצְבוּ[5]
וַיִּצְחָקוּ אַף נָשָׁקוּ;
שָׁם שָׂמְחוּ[6] שָׁם נֶאֱנָחוּ[7]
אַךְ בָּא יוֹמָם כִּי נִתְפָּשׂוּ[8].

כִּי הַשַּׁמָּשׁ צָד[9] אוֹתָמוֹ[10]
כַּצִּפֳּרִים[11] לִפְנוֹת[12] בֹּקֶר...

---

[1]coveted. [2]*See* נוּחַ. [3]and fell asleep (יָשֵׁן). [4]they met by appointment (הִוָּעֵד). [5]they grieved (הֵעָצֵב). [6]they rejoiced. [7]they sighed (הֵאָנַח). [8]*See* הִתָּפֵשׂ. [9]caught (צוּד). [10]*Poetic form for* אוֹתָם. [11]like birds (צִפּוֹר). [12]towards.

וּבְמַקְלֵהוּ[1] בַּרְזֶל[2] עֶשֶׁת[3]
הִכָּה, הִכָּה רֹאשׁ וּזְרֹעַ[4].

אָז אֶת חָלְיוֹ[5] שָׁם בָּרָמָה
חָלָה[6] שְׁלֹשִׁים[7] יוֹם הַנַּעַר;
גַּם הַנַּעֲרָה שָׁם בָּעֵמֶק
חָלְתָה[6] שְׁלֹשִׁים יוֹם, חָלָתָה[6].

אָז שָׁכְבוּ, אָז נֶעֶצְבוּ,
לֹא צָחֲקוּ, לֹא נָשָׁקוּ
וַיָּמוּתוּ שְׁנֵיהֶם יַחַד
גַּם הַנַּעֲרָה, גַּם הַנָּעַר.

וּמִנִּי אָז שָׁם נִשְׁקֶפֶת
חָרְבָּה שְׁמֵמָה וּמַפֹּלֶת[8]
וּבַלַּיְלָה שֵׁדֵי־לַיְלָה
שָׁם יָחֹלוּ אַף יִרְקֹדוּ.

---

[1]and with his stick. [2]iron. [3]wrought. [4]and arm. [5]*See* חֳלִי.
[6]*See* חָלָה. [7]thirty. [8]and ruin.

VOCABULARY

The following vocabulary contains a complete list of the words found in this book. Consult it frequently and carefully. The gender of every noun is indicated — m. for the masculine and f. for the feminine. The plural too is given, but only when the root form undergoes any consonant or vowel change before adding וֹת or ־ִים; for example, טַבַּעַת–טַבָּעוֹת–מִקְרֶה–מִקְרִים The same applies to adjectives. The feminine singular and plural, and the masculine plural are indicated only when the root form is modified.

The standard Hebrew dictionaries list verbs under the root form only. Beginners may experience difficulty in their attempt to find a verb because of the *many* changes it undergoes. We have, therefore, in many cases given several listings for the same verb, as for example, שָׁמֹעַ *to hear:* הִשָּׁמֵעַ *to be heard*, and הַשְׁמֵעַ *to cause to hear.* The foot-notes will always indicate the form of the verb as listed in the vocabulary. It should also be remembered that the Hebrew language makes use of many letters as suffixes and prefixes

These are: א, ב, ה, ו, י, כ, ל, מ, נ, ת. Before consulting the vocabulary, make sure that you have dropped prefixes and suffixes. If, for example, you cannot find יִשְׁמְרוּ remember that the initial י and the final ו may not be part of the root. Try to find שמר.

Hebrew roots are mostly triliteral.

א

אָב *m.* (אָבִי ־ִיךָ ־ֵךְ ־ִיו ־ִיהָ ־ִינוּ אֲבִיכֶם ־כֶן ־הֶם ־הֶן). אָבוֹת *pl.* אֲבוֹתַי ־ֶיךָ ־ַיִךְ ־ָיו ־ֶיהָ ־ֵינוּ ־ֵיכֶם—ן ־ֵיהֶם—ן) father.

אָבַד (אבד) to destroy, cause to perish.

אֲבָל but, nay, indeed.

אַבְנֵט *m.* girdle, belt.

אֵד *m.* vapor, mist.

אָדָם *m.* man, human being.

—בֶּן אָדָם son of man, human being.

—בְּנֵי אָדָם people.

אָדֹם אֲדֻמָּה ־ִים ־וֹת red.

אֲדָמָה *f.* (אַדְמָתִי etc.) ground.

אַדֶּרֶת *f.* (אַדַּרְתִּי etc.) אֲדָרוֹת *pl.* cloak, wrap.

אָהַב to love, desire.

אַהֲבָה *f.* love.

אֹהֶל *m.* (אָהֳלִי etc.) אֳהָלִים, אֹהָלִים *pl.* tent.

אוֹי! woe! alas!

אוּלַי perhaps.

אוּלָם but, yet, however.

אָוֶן *m.* sorrow, calamity.

אוֹר *m.* light.

אוֹר to become light; to be bright.

אוֹרָה *f.* light.

אוֹת *f.* אוֹתִיּוֹת *pl.* letter of the alphabet.

אוֹתָמוֹ poetic form for אוֹתָם see אֵת.

אוֹתָן see אֵת.

אָז then.

אַזְכָּרָה *f.* memorial prayer for the departed.

אֹזֶן *f.* (אָזְנִי etc.) אָזְנַיִם *pl.* ear.

אֶחָד *m.* one

—אַחַד one of

אֲחָדִים several, a few

אָהוֹת (אֲחוֹתִי .etc) אֲחָיוֹת .pl
sister.

אִשָּׁה לַאֲחוֹתָהּ– one another.

אָחַז to lay hold of, seize.

אָחוֹר .m אֲחוֹרִים .pl (אֲחוֹרַי
(etc. backside, rear.

לְאָחוֹר– backwards, back.

אַחֲרוֹן last.

אַחֲרֵי (אַחֲרַי ־יךָ ־יִךְ ־יו ־יהָ
־ינוּ ־כֶם–ן ־הֶם –ן) after.

אַחֲרֵי־כֵן– afterwards.

אַחַת .f one.

אַט .m לְאַט slowness

לְאַט (לְאִטִּי .etc– slowly, gently.

לְאַט לְאַט– slowly, gradually.

אֵילִם Elim, *name of place in the Arabian desert.*

אֵימָה .f fear, dread, awe.

אֵין (אֵינֶנִּי אֵינְךָ אֵינֵךְ ־נוֹ(אֵינֶנּוּ)
־נָּה (אֵינֶנָּה) אֵינֶנּוּ אֵינְכֶם–ן
אֵינָם–ן) is not, not.

אִישׁ .m אֲנָשִׁים .pl man, person

אַךְ but, only.

אָכַל to eat.

אָכֵן indeed, truly.

אַל not, no.

אֵל God.

אֶל (אֵלַי אֵלֶיךָ ־יִךְ ־יו ־יהָ ־ינוּ
אֲלֵיכֶם–ן ־הֶם–ן) to, at.

אֵלֶּה these.

אֱלֹהִים God.

אָלוּשׁ Alush, *name of place in Arabian desert.*

אֵלָיו see אֶל.

אֶלֶף .m אֲלָפִים .pl thousand.

אַלְפֵי– thousands of.

אֶלֶף אֲלָפִים– million.

אִם if.

אֵם (אִמִּי .etc) אִמּוֹת, אִמָּהוֹת.pl
mother.

אָמְנָם indeed, truly.

אַמֵּץ (אמץ) to make hard, firm, hold fast.

אָמֹר to say, speak.

אָנָה whither, where to?

–אָנֶה וָאָנָה to and fro, hither and thither.

אָנוּס (אָנֹס) אֲנוּסָה ־ִים ־וֹת

forced, compelled, constrained.

אֲנָחָה *f.* (אַנְחָתִי .etc) a sigh, groan.

אֲנִי *m. and f.* I.

אֱנוֹשׁ *m.* אֲנָשִׁים *pl.* man.

אַף even, though.

אֵפוֹד *m.* *garment worn by the priests.*

אֶפְרַיִם Ephraim.

אֶצְבַּע *f.* אֶצְבָּעוֹת *pl.* finger.

אָצוּר (אָצֹר) אֲצוּרָה ־ִים ־וֹת

stored up, treasured up.

אַרְבַּע *f.* four.

אֶרֶג *m.* cloth, fabric.

אַרְגָּמָן *m.* purple, reddish-purple

אָרוֹן *m.* (אֲרוֹנִי .etc) אֲרוֹנוֹת *pl.*

closet, coffin.

–אֲרוֹן קֹדֶשׁ *m.* ark, holy-ark.

אָרֹךְ אֲרֻכָּה ־ִים ־וֹת long.

אֹרֶךְ *m.* (אָרְכִּי .etc) length.

אֶרֶץ *f.* (אַרְצִי .etc) אֲרָצוֹת *pl.*

earth, land, country.

אֵשׁ *f.* (אִשִּׁי .etc) אִשִּׁים *pl.* fire.

אִשָּׁה *f.* (אִשְׁתִּי .etc) נָשִׁים *pl.*

woman, wife.

–אִשָּׁה לַאֲחוֹתָהּ one to another

–אִשָּׁה לִרְעוּתָהּ one to another

–אֵשֶׁת the wife of.

אֲשֶׁר which, who, that.

אֵת (אוֹתִי אוֹתְךָ ־ָךְ ־וֹ ־ָהּ ־ָנוּ

אֶתְכֶם–ן אוֹתָם–ן) *sign of objective case.*

–אֵת (אִתִּי ־ְּךָ ־ָךְ ־וֹ ־ָהּ ־ָנוּ

־כֶם–ן ־ָם–ן) with.

אֵתָם *Etham, name of place in the Arabian desert.*

ב

בְּ־(בִּי בְּךָ בָּךְ בּוֹ בָּהּ בָּנוּ בָּכֶם בָּכֶן בָּהֶם בָּהֶן) in, with.

בֶּגֶד *m.* (בִּגְדִי etc.) *pl.* בְּגָדִים garment, coat

—בִּגְדֵי clothes of.

בַּד *m.* linen; part line; twig.

—בַּדֵּי פָנִים lines of the face.

בִּדְבַר *see* דָּבָר.

בְּדִיל *m.* tin, metal, alloy.

בִּהְיוֹת *see* הָיָה.

בּוֹא to come, enter, go.

בָּחוּר *m.* בַּחוּרִים *pl.* young man, student in a Talmudic college.

בָּחִיר *m.* (בְּחִירִי etc.) בְּחִירִים *pl.* chosen man, beloved.

בְּחָפְזָה hastily, in haste.

בָּחַר to choose, select.

בִּימָה *f.* platform, pulpit.

בֵּין (בֵּינִי ־ךָ בֵּינֵךְ ־וֹ ־ָהּ בֵּינֵנוּ בֵּינְכֶם ־ֶן ־ָם ־ָן) among, between.

בַּיִת *m.* (בֵּיתִי etc.) *pl.* בָּתִּים house.

—בֵּית כְּנֶסֶת *m.* synagogue.

—בֵּית־חוֹלִים *m.* hospital.

בָּכָה to cry, weep.

—בַּכֵּה to bewail, lament.

בְּלִי without.

בְּלֶכֶת *see* הָלַךְ.

בִּלְתִּי (־ךָ etc.) without, except.

בֵּן *m.* (בְּנִי בִּנְךָ בְּנֵךְ ־וֹ ־ָהּ ־ֵנוּ בִּנְכֶם ־ֶן בְּנָם ־ָן) *pl.* בָּנִים son.

—בֶּן son of.

—בֶּן־אָדָם *m.* *pl.* בְּנֵי־אָדָם human being.

—בֶּן־חוֹרֵג step-son.

—בִּן לַיְלָה over night.

—בִּן רֶגַע in a moment.

בָּנָה to build, erect.

בַּעֲבוּר for, for the sake of, in order that.

בְּעַד (בַּעֲדִי etc.) through, round, about, for the sake of.

בַּעַל *m.* בְּעָלִים *pl.* owner, husband.

בַּעַל־צְפוֹן *Baal Zephon, a place in Egypt near the head of the red sea.*

בָּעַר to burn.

בִּפְרָט *see* פְּרָט.

בְּצֵאת *see* יָצָא.

בָּקַע to split, cleave asunder.

בֹּקֶר *m.* בְּקָרִים *pl.* morning.

בְּקֶרֶב *see* קֶרֶב.

בְּרַבִּים *see* רַבִּים.

בָּרוּר בְּרוּרָה ־ִים ־וֹת clear, certain.

בַּרְזֶל *m.* iron.

בָּרַק to lighten, send forth lightning.

בָּרַךְ to bless, praise.

בָּשָׂר *m.* flesh, body, meat.

בַּת (בִּתִּי etc.) בָּנוֹת *pl.* daughter

ג

גַּב *m.* (גַּבִּי etc.) גַּבִּים *pl.* back.

עַל גַּב— on, upon.

גָּבַהּ to be high, tall.

גָּבֹהַּ גְּבֹהָה ־ִים ־וֹת high, tall.

גְּבוּל *m.* גְּבוּלִים, גְּבוּלוֹת *pl.* limit, boundary, territory.

גִּבּוֹר *m.* hero, strong man.

גָּבִיעַ *m.* (גְּבִיעִי etc.) גְּבִיעִים *pl.* cup, goblet.

גְּבִיר *m.* ruler, rich man.

גַּג *m.* גַּגּוֹת *pl.* roof.

גָּדוֹל גְּדוֹלָה ־ִים ־וֹת big, large, great.

גֵּו *m.* body.

גַּחֶלֶת *f.* (גַּחַלְתִּי etc.) גֶּחָלִים *pl.* coal, a burning coal.

גִּיל *m.* joy, rejoicing.

גַּל *m.* mound, heap.

גַּלְגַּל *m.* (גַּלְגִּלִּי etc.) גַּלְגַּלִּים wheel. *pl.* גַּלְגִּלִּים

גַלֵה (גָלֹה) to disclose, uncover, reveal.

גַם also, too.

גַמְגֵם to stammer.

גַנָב *m.* thief.

גְנֵבָה *f.* theft.

גָעָה to low.

גָרוֹן *m* (גְרוֹנִי etc.) גְרוֹנִים *pl.* throat.

גָרֵשׁ to drive out, expel.

גֵרְשֹׁם Gershom.

גֶשֶׁם *m.* (גִשְׁמִי etc.) גְשָׁמִים *pl.* rain.

גֶשֶׁת (גִשְׁתִּי etc.) see נָגַשׁ.

ד

דָבֹק to cleave, adhere to, be infected.

—דָבֹק אַחֲרֵי to be devoted to follow close.

דַבֵּר (דַבֹּר) to speak.

—דַבֵּר עַל לֵב to speak kindly, console.

דָבָר *m.* (דְבָרִי etc.) דְבָרִים *pl.* word, thing, object.

—דְבַר the word of.

—בִּדְבַר about concerning.

—עַל דְבַר about.

דוּמִיָה *f.* silence.

דוּמָם silently, silent.

דוֹר *m.* דוֹרִים, דוֹרוֹת *pl.* generation.

דַי *m.* enough, sufficient, sufficiency.

דִין *m.* law, rite.

דַיָין *m.* judge, assistant rabbi.

דַל poor, meager.

דָלֹף to shed tears, to drip.

דֶלֶת *f.* (דַלְתִּי etc.) דְלָתוֹת *pl.* door.

דָם *m.* blood.

דַמֵה (דָמֹה) to think, fancy.

דָמֹם to be silent.

דֹמֶן *m.* dung.

דִמְעָה *f.* דְמָעוֹת *pl.* tear.

דֵעָה *f.* (דַעְתִּי etc.) opinion, knowledge.

דַּעַת *f.* knowledge, understanding, opinion.

—קַל־דַּעַת light-minded, fickle-minded.

דָּפְקָה *Dophkah, name of place in the desert.*

דָּרוֹם *m.* south.

דָּרַשׁ *to seek,* investigate, preach.

ה

הַאֲדֵם (אָדֹם) to redden.

הַאֲמֵן (אָמֹן) to believe, trust.

הֵאָמֵר (אָמֹר) to be said, called, named.

הֵאָנֵחַ (אָנֹחַ) to sigh, groan.

הָאֵר (אוֹר) to light, light up.

הָבֵא (בּוֹא) to bring, deliver.

הַבְדֵּל (בָּדֹל) to separate, divide, distinguish.

הַבְהֵק (בָּהֹק) to shine.

הַבֵּט (נָבֹט) to look, look at, behold.

הָבֵן (בִּין) to understand.

הִבָּקֵעַ (בָּקֹעַ) to be split, cracked.

הַבְרֵק (בָּרֹק) to sparkle, glitter, flash.

הֻגֵּד (נָגֹד) to be told.

הָגֹה to murmur, speak.

—הָגֹה בְּ to meditate.

הַגֵּעַ (נָגֹעַ) to reach, arrive.

הֵד *m.* echo.

הֲדָרָה *f.* splendor, glory, ornament.

—הַדְרַת קֹדֶשׁ holy splendor, holy ornament.

הַהוּא, הַהִיא, הָהֵם—ן that, those.

הָהֵם see הַהוּא.

הוּא he.

הוֹסֵף (יָסֹף) to continue.

הִוָּעֵד (יָעֹד) to meet by appointment

הוֹצֵא (יָצֹא) to cause to go out, carry out.

הוֹתֵר (יָתֹר) to let remain, to leave over.

—הִוָּתֵר (יָתֹר) to be left over.

הַחֲזֵק (חָזֹק) to hold fast.

הָחֵל (חָלֹל) to begin.

הִחֹר (חָרֹר) to be parched, dry.

הַחֲרֵשׁ (חָרשׁ) to keep silent, be still, mute.

הֵחָשֵׁב (חָשֹׁב) to be regarded, esteemed, considered.

הַטֵּה (נָטֹה) to stretch out, bend.

—הַטֵּה עַל to turn to.

—הַטּוֹת bending, turning.

הִטָּהֵר (טָהֹר) to purify, cleanse oneself.

הַטּוֹת *see* הַטֵּה.

הַטֵּף (נָטֹף) to let flow, preach, speak.

הָיֹה to be.

—הֱיוֹת being.

—בִּהְיוֹת being.

—לִהְיוֹת to be.

הֵיטֵב well.

הַכְאֵב (כָּאֹב) to hurt, cause pain.

הַכֵּה (נָכֹה) to hit, strike.

הֲכִי *used before adjective to denote the surperlative degree.*

הָכֵן (כּוּן) to prepare, to make ready.

הֲלֹא indeed, surely.

הָלְאָה off, afar off.

—מִשָּׁם וָהָלְאָה from then further.

הִלָּאֵה (לָאֹה) to be weary, tired.

הַלְבֵּן (לָבֹן) to whiten.

הִלָּחֵם (לָחֹם) to fight, make war.

הָלֹךְ to go, walk.

—לֶכֶת (לֶכְתִּי ־ךָ etc. going.

—לָלֶכֶת to go.

הֵם *m.* they.

הָמֹה to hum, buzz, roar.

הִמּוֹג (מוּג) melt, dissolve.

הֲמוּלָּה *f.* noise, tumult

הִנָּגֵשׁ to approach, meet.

הָנֵד (נוּד) to nod, shake, move.

הִנֵּה behold, lo, here.

הָנֵחַ (נוּחַ) to set down, put down, deposit.

הִנָּתֵן (נָתֹן) to be given.

הִנָּתֵק (נָתֹק) to be torn off, snap.

הַס (הָסֹה) hush! silence! *see* הַסֵּה

הָסֵב (סָבֹב) to cause to turn.

הִסָּגֵר (סָגֹר) to be shut, closed.

הַסֵּה (הָסֹה) to silence.

הָסֵת (סוּת) to entice, persuade.

הֵעָלֵם (עָלֹם) to be hidden, disappear.

הֵעָצֵב (עָצֹב) to grieve, be pained.

הֵעָשֵׂה (עָשֹׂה) to be made, be done.

הַפְסֵק (פָּסֹק) to stop, interrupt.

הִפָּקֵד (פָּקֹד) to be missed, wanted; to lack.

הָפֵר (פָּרֹר) to make null and void, suspend, break.

הַפְרֵז (פָּרֹז) to exaggerate.

הַצֵּל (נָצֹל) to resuce, save.

הָצֵק (צוּק) to oppress, to annoy.

הָקֵא (קוֹא) to spit out, vomit forth.

הִקָּבֵר (קָבֹר) to be buried.

הַקְהֵל (קָהֹל) to call together, convoke.

הַקֵּף (נָקֹף) to go around, encircle.

הָקֵץ (קוּץ, יָקֹץ) to be awake, to awake.

—בְּהָקִיץ being awake.

הַקְשֵׁב (קָשֹׁב) to hearken, listen.

הִקָּרֵעַ (קָרֹעַ) to be rent, torn.

הֵרָאֵה (רָאֹה) to be seen.

הַרְבֵּה (רָבֹה) to increase, multiply.

הָרֹג to kill, slay.

הַרְגֵּעַ (רָגֹעַ) to calm, ease.

הַרְגֵּשׁ (רָגֹשׁ) to feel.

הָרֵם (רוּם) to raise, offer, present.

הָרֵעַ (רוּעַ) to make loud noise.

הֶרֶף (רָפֹה) cease, desist, let go.

—בְּלִי הֶרֶף without stop, endlessly.

הִשָּׁאֵר (שָׁאֹר) to be left, remain.

הַשְׁחֵת (שָׁחֹת) to destroy, annihilate.

הִשָּׁכֵחַ (שָׁכֹחַ) to be forgotten.

הַשְׁלֵךְ (שָׁלֹךְ) to cast, throw.

הַשְׁלֵם (שָׁלֹם) to end, complete.

הַשְׁמֵד (שָׁמֹד) to destroy.

הַשְׁמֵעַ (שָׁמֹעַ) to inform, make known.

הִשָּׁמֵעַ (שָׁמֹעַ) to be heard.

הַשֵּׁק (נָשֹׁק) to make a sound as with wings.

הִשְׁתָּאֵה (שָׁאֹה) to wonder, to contemplate.

הִשְׁתַּעֲשֵׁעַ (שָׁעֹעַ, שַׁעֲשֵׁעַ)
to delight oneself, make merry.

הִשְׁתַּפֵּךְ (שָׁפֹךְ) to pour itself out, overflow.

הִתְאַבֵּן (אָבֹן) to become petrified, to become like stone.

הִתְאַדֵּם (אָדֹם) to become red.

הִתְאַמֵּץ (אָמֹץ) to be alert, brace up, make an effort.

הִתְבּוֹלֵל (בָּלֹל) to become mixed up, assimilated.

הִתְבַּלְבֵּל (בָּלֹל, בַּלְבֵּל)
to become confused, mixed up.

הִתְבַּצֵּר (בָּצֹר) to pull oneself together, to fortify oneself.

הִתְגּוֹרֵר (גּוּר) to dwell.

הִתְהַלֵּךְ (הָלֹךְ) to walk about.

הִתְהַפֵּךְ (הָפֹךְ) to turn oneself.

הִתְחַבֵּא (חָבֹא) to hide oneself.

הִתְחַדֵּשׁ (חָדֹשׁ) to renew oneself.

הִתְחַנֵּן (חָנֹן) to implore, entreat.

הִתְכַּוֵּץ (כַּוֵּץ) to shrink, contract.

הִתְלַחֵשׁ (לָחֹשׁ) to whisper among selves.

הִתְמוֹלֵל (מָלֹל) to be dissolved, crumbled.

הִתְמַזֵּג (מָזֹג) to be mixed.

הִתְנַהֵל (נָהֹל) to walk slowly.

הִתְנַמְנֵם (נוּם, נַמְנֵם) to doze.

הִתְעַלֵּף (עָלֹף) to be overcome, to faint.

הִתְעָרֵב (עָרֹב) to mingle, intermingle.

הִתְפַּלֵּל (פָּלֹל) to pray.

הִתְפָּרֵץ (פָּרֹץ) to gush forth, burst, rush.

הִתְפָּרֵק (פָּרַק) to break or tear from oneself.

הִתָּפֵשׂ (תָּפַשׂ) to be caught, seized.

הִתְפַּתֵּל (פָּתַל) to twist, be cunning, crooked.

הִתְקַדֵּשׁ (קָדַשׁ) to purify, sanctify oneself.

הִתְקַפֵּל (קָפַל) to be folded, fold oneself up.

הַתֵּר (נָתַר) to permit.

הִתְרוֹעֵעַ (רוּעַ) to be friend, associate with.

ז

זֹאת *f.* this.

זֶה *m.* this.

מִזֶּה וּמִזֶּה— on each side.

זָהָב *m.* (זְהָבִי etc.) gold.

זֹהַר *m.* (זָהֳרִי etc.) brightness, splendor.

זָוִית *f.* זָוִיּוֹת *pl.* corner.

זְוָעָה *f.* agitation, terror.

זִיק *m.* spark.

זָכָה to merit, be worthy.

זָכַר to remember.

זִכָּרוֹן *m.* (זִכְרוֹנִי etc.) זִכְרוֹנוֹת, זִכְרוֹנִים *pl.* memory, remembrance.

זְמָן *m.* (זְמַנִּי etc.) זְמַנִּים *pl.* time, season.

זָקוּף (זָקַף) זְקוּפָה ־ים ־וֹת upright, erect.

זָקָן *m.* (זְקָנִי etc.) זְקָנִים *pl.* beard.

זָקֵן זְקֵנָה ־ים ־וֹת old, aged.

זְקֵנָה (זְקֶנְתִּי, etc, grandmother, old woman.

זָר *m.* stranger.

זְרֹעַ *f.* זְרֹעִים, זְרֹעוֹת *pl.* arm.

ח

חָבִית *f.* חָבִיּוֹת *pl.* barrel.

חָבַק to embrace.

חָבֵר *m.* (חֲבֵרִי etc.) חֲבֵרִים *pl.* friend.

חַג *m.* festival.

חָדַל to stop, cease.

חֶדֶר *m.* (etc. חַדְרֵי) חֲדָרִים *pl.* room.

חָדָשׁ חֲדָשָׁה ־ִים ־וֹת new.

חֲדָשׁוֹת *f.* news, tidings.

חוּט *m.* thread.

חוּל to fall on, coincide; to dance, whirl.

חוֹל *m.* חֳלִים, חוּלִין *pl.* secular, profane.

חוֹל *m.* sand.

חוֹלֶה *m.* חוֹלִים *pl.* a sick person.

חוֹלֵל (חוּל) to dance.

חוּץ outside, without.

חוֹר *m.* hole.

חוֹרֵג *see* בֵּן.

חוּשׁ to feel.

חַזָּן *m.* cantor.

חָזַק to be strong.

חַזֵּק (חָזֹק) to strengthen, encourage.

חָטָא to sin.

חַי living.

חַיָּט *m.* tailor

חַיִּים *m.* life

חַכֵּה (חָכֹּה) to wait for, expect.

—חַכּוֹת waiting.

חָלָה to be sick.

חֲלוֹם *m.* חֲלוֹמוֹת *pl.* dream.

חַלּוֹן *m.* חַלּוֹנוֹת, חַלּוֹנִים *pl.* window.

חֲלוֹף *m.* change, transitoriness.

חֲלוּשָׁה *f.* overthrow, defeat.

חֳלִי *m.* (etc. חָלְיֵי) חֳלָיִים *pl.* sickness, disease.

—חֳלִי רַע *m.* cholera, epidemic.

חָלִיל *m.* (etc. חֲלִילֵי) חֲלִילִים, חֲלָלִים *pl.* flute, fife.

חָלַף to pass away, glide.

חֵלֶק *m.* (etc. חֶלְקֵי) חֲלָקִים *pl.* portion, share.

חַם warm.

חֶמְאָה *f.* חֲמָאוֹת *pl.* butter.

חָמַד to covet, desire.

חָמוּר חֲמוּרָה ־ִים ־וֹת hard, severe.

חָמַל to pity, spare.

חֵן *m.* (etc. חִנִּי) grace, charm.

חַנֵּן (חָנַן) to plead.

חֲסַל! gone! finished, devoured.

חָסֵר to want, miss.

חִפָּזוֹן *m.* haste, hasty flight.

חָפֵץ to want, desire.

חָצָה to divide, halve.

חֲצִי *m.* half.

חֲצִי– the half of.

חָצֵר *m. & f.* (etc. חֲצֵרִי)

חֲצֵרוֹת *pl.* court, yard.

חָקַר to investigate, search.

חָרְבָּה ruin, shack, wreck, hovel.

חָרֵד to tremble, be afraid.

חֲרָדָה *f.* a trembling, fear.

חֶרְדַּת– the trembling of.

חֶרֶט *m.* form, mould, stylus.

חֲרִישִׁי חֲרִישִׁית quiet, silent, soft.

חָשַׁב to think, consider.

חָשׁוּב *m.* חֲשׁוּבִים *pl.* important, important person.

חֹשֶׁךְ *m.* (etc. חָשְׁכִּי) darkness.

חֲשֵׁכָה *f.* darkness.

חֹשֶׁן *m.* breastplate.

חֲתִיכָה *f.* piece.

חָתָן *m.* חֲתָנִים *pl.* son-in-law, bridegroom.

ט

טָבַע to drown, to sink.

טַבַּעַת *f.* (etc. טַבַּעְתִּי) טַבָּעוֹת *pl.* ring, signet ring.

טָהוֹר טְהוֹרָה ־ִים ־וֹת clean, pure.

טָהֳרָה *f.* cleanliness, purity.

טַלִּית *f.* טַלִּיוֹת, טַלִּיתוֹת *pl.* prayer shawl.

טָעַם to taste.

טַעַם *m.* (etc. טַעְמִי) טְעָמִים *pl.* taste.

טַף *m.* children.

טָפַף to take short and quick steps.

–הָלֹךְ וְטָפֹף walking and running as one goes.

טָרַד to drop continually.

טֶרֶם before, not yet.

טָרַף to tear, prey upon.

י

יָבֵשׁ יְבֵשָׁה ־ִים ־וֹת dry.

יָגֵעַ יְגֵעָה ־ִים ־וֹת tired.

יָד *f.* (יְדִי etc. יֶדְכֶם–ן, יָדָם

–ן) *pl.* יָדַיִם hand.

–עַל יַד (עַל יָדִי etc. near, nearby.

יָדַע to know.

יְהוּדִי Jew.

יוֹם *m.* יָמִים *pl.* day.

–יוֹם טוֹב, יָמִים טוֹבִים *pl.* holiday.

–יוֹם כִּפּוּרִים Day of Atonement.

–יוֹמָם in the daytime, by day.

–יְמֵי days of.

יוֹתֵר more.

יַחַד together, in unison.

יַחְדָו together.

יָחִיד *m.* (יְחִידִי etc.) יְחִידִים *pl.* only one.

יַיִן *m.* (יֵינִי etc.) יֵינוֹת, יֵינִים *pl.* wine.

יָכֹל to be able.

יֶלֶד *m.* (יַלְדִי etc.) יְלָדִים *pl.* child.

יְמֵי see יוֹם.

יָמִין *m.* (יְמִינִי etc.) right, right hand.

יַם־סוּף the Red Sea.

יְסוֹד *m.* יְסוֹדוֹת, יְסוֹדִים *pl.* foundation.

יִסּוּר *m.* pain, punishment.

יִסּוּרִים pain, suffering.

יָסַף to continue.

יָפֶה יָפָה ־ִים ־וֹת beautiful, comely.

יָפֶה– of beautiful.

יָצָא to go out.

יֶצֶר *m.* יְצָרִים *pl.* member, limb, lineaments of the face.

יְקוּם *m.* nature, the whole of existence.

יָרֵא to fear.

יִרְאָה *f.* fear, reverence.

יָרַד to come down, descend.

יָרוֹק יְרוּקָה ־ִים ־וֹת green.

יֵשׁ there is, there are.

–יֶשְׁנִי ־ְךָ ־ֵךְ ־וֹ ־ָהּ ־ֵנוּ יֶשְׁכֶם–ן

יֶשְׁנָם–ן I am etc.

יָשַׁב to sit, dwell.

–בְּשֶׁבֶת sitting, while sitting.

–שֶׁבֶת (שִׁבְתִּי etc.) sitting.

יָשֵׁן to sleep, fall asleep.

יֶשְׁנוֹ *see* יֵשׁ.

יִשְׂרָאֵל Israel.

יַתּוּשׁ *m.* gnat, mosquito.

יֶתֶר *m.* (יִתְרִי etc.) the rest, remainder, residue.

כ

כְּ as, like.

כְּאֵב pain.

כָּבֵד to be heavy, feel depressed.

כָּבֵד כְּבֵדָה ־ִים ־וֹת heavy.

כִּבֵּד (כָּבֹד) to honor, respect.

כְּבֵדוּת *f.* heaviness, difficulty.

כָּבָה to go out, be put out, be quenched.

כִּבֵּד (כָּבֹה) to put out, quench.

כָּבוֹד *m.* (כְּבוֹדִי etc.) honor, glory.

כִּבֵּס (כָּבֹס) to wash, purify.

כְּבָר already.

כִּבְשָׁן *m.* furnace.

כֹּה so, thus.

כֵּהֶה כֵּהָה ־ִים ־וֹת dim, faint.

כֹּהֵן *m.* כֹּהֲנִים *pl.* priest.

כְּמוֹ (כָּמוֹנִי ־ךָ ־ךְ ־הוּ ־הָ ־נוּ
כְּמוֹכֶם–ן ־הֶם–ן) like, as.

כַּוָּנָה *f.* intention, care, devotion.

כּוֹס *f.* כּוֹסוֹת *pl.* cup, glass,

כֹּחַ *m.* כֹּחוֹת *pl.* strength.

כָּחֹל כְּחֻלָּה ־ִים ־וֹת blue.

כִּי because, for, that.

—כִּי אִם but, but rather

כַּךְ so, thus.

—לְכַךְ for this.

כָּכָה so, like this.

כָּל(כְּלִי ־ְךָ ־ָךְ ־וֹ ־ָהּ ־ָנוּ כְּלְכֶם —ן ־ָם—ן) all, every.

כָּל נִדְרֵי Kol Nidre All vows *the opening prayer on the eve of Atonement.*

כִּלָּיוֹן *m.* annihilation.

—כִּלְיוֹן נֶפֶשׁ—עֵינַיִם longing, pining.

כֵּן yes, so.

כָּנָף *f.* (כַּנְפֵי .etc) כְּנָפַיִם *pl.* wing.

כִּסָּה (כָּסֹה) to cover, cover over.

כֶּסֶף *m.* (כַּסְפֵּי .etc) כְּסָפִים silver, money *pl.*

כְּעֵין like, as, resembling.

כַּף *f.* (כַּפֵּי .etc) כַּפַּיִם—כַּפּוֹת *pl.* palm, sole, spoon.

כִּפּוּרִים *see* יוֹם כִּפּוּרִים.

כַּר *m. &f.* (כָּרֵי .etc) כָּרִים *pl.* pillow, cushion, mattress.

כָּתַב to write.

כְּתֹנֶת (כְּתָנְתִּי .etc) כְּתֹנֶת *f.* shirt, robe. כְּתָנוֹת

—כָּתְנוֹת *pl.* shirts of.

ל

לְ (לִי לְךָ לָךְ לוֹ לָהּ לָנוּ ־כֶם ־כֶן ־הֶם—ן) to, for.

לֹא not, no.

לָאָה to be weary, tire.

לָאַט *see* אַט.

—לְאַט לְאַט *see* אַט.

לֵב *m.* (לִבִּי .etc) לִבּוֹת *pl.* heart.

לֵבָב *m.* (לְבָבִי .etc) לְבָבוֹת heart *pl.*

לְבַד single, alone.

לְבוּשׁ *m.* garment.

לָבוּשׁ (לָבֵשׁ) לְבוּשָׁה ־ִים ־וֹת attired, dressed.

לָבָן לְבָנָה ־ִים ־וֹת white.

לָבַשׁ to put on, dress.

לָהַט to burn, flame.

לִהְיוֹת *see* הָיָה.

לָהֶם *see* לְ.

לוּא–לוּ would that! even if.

לְחִי לֶחִי *f.* (לֶחֱיִי *etc.*) לְחָיַיִם *pl.* cheek.

לִי *see* לְ.

לַיְלָה *m.* (לֵילִי *etc.*) לֵילוֹת *pl.* night.

לָךְ *see* לְ.

לֶכֶת *see* הָלַךְ.

לָמַד to learn, study.

לְמַטָּה *see* מַטָּה.

לְמַעְלָה *see* מַעְלָה.

לַעַג *m.* mockery, derision.

לָעַג to mock, deride.

לַפִּיד *m.* לַפִּידִים *pl.* torch, flame.

לִפְנוֹת at the turning of, towards.

לֶפֶת *f.* (לִפְתִּי *etc.*) beets.

מֵי לֶפֶת— soup of beets.

לְקַוּוֹת *see* קַוֵּה.

לָקַח to take.

לָקַח לֵב— captivate, fascinate; to absorb.

לָקַט (לָקֹט) to collect, gather.

לִקְרַאת (לִקְרָאתִי *etc.*) towards.

לָשׁוֹן *f.* (לְשׁוֹנִי *etc.*) לְשׁוֹנוֹת *pl.* tongue, language.

לָתֵת *see* נָתַן.

מ

מִ (מִמֶּנִּי מִמְּךָ מִמֵּךְ מִמֶּנּוּ ־נָּה ־נוּ מִכֶּם ־כֶּן מֵהֶם–ן) than, from.

מְאֹד very, very much.

מְאֹד *m.* (מְאֹדִי *etc.*) utmost, might.

מְאוּמָה something, anything.

מְאֻשָּׁר (אָשֵׁר) happy.

מְבֹרָךְ (בָּרֵךְ) blessed, praised.

מְגֻבָּל (גָּבֹל) limited, confined.

מִגְדּוֹל Migdol, *place* near Red Sea.

מַגֵּפָה *f.* plague.

מִדְבָּר *m.* מִדְבָּרִיּוֹת, מִדְבָּרוֹת, מִדְבָּרִים *pl.* desert.

מִדְבַּר־סִין the desert of Sin.

מַדּוּעַ why.

מִדֵּי as often as, every.

מְדֻכֶּה מְדֻכָּה ־ִים ־וֹת dejected, contrite.

מַה, מָה, מֶה what.

מוּג to melt.

מוּזָר (זור) estranged.

מֹחַ *m.* מֹחוֹת *pl.* brain.

מוּטָל (טול) thrown about, cast down.

מוּכָן (כון) prepared, ready.

מוּל opposite, in front of.

מְמוּל (מְמוּלִי etc.) opposite, in front of.

מוּסָף *m.* additional service.

מוּשׁ to move, withdraw.

מָוֶת (מוֹתִי etc.) death.

—מוֹת the death of.

מוּת to die.

מִזְבֵּחַ *m.* (מִזְבְּחִי etc.) מִזְבְּחוֹת *pl.* altar.

מָזַג to mix, pour out.

מִזֶּה וּמִזֶּה *see* זֶה.

מֻזְהָב (זָהֹב) gilded.

מִזְרָח *m.* east, rising, shining

—מִזְרַח שֶׁמֶשׁ sunrise, sunshine.

מְחוּגָה *f.* compasses.

מָחוֹל *m.* (מְחוֹלִי etc.) מְחוֹלוֹת *pl.* dance.

מְחוֹלֵל *m.* dancer.

מַחַט *f.* (מְחָטִי etc.) מְחָטִים *pl.* needle.

מַחֲנֶה *m.* & *f.* מַחֲנוֹת army, *pl.* host, camp.

tomorrow. מָחָר

silent. מַחֲרִישׁ (הֶחֱרִשׁ)

tomorrow, the day after. *f.* מָחֳרָת

מַחֲשָׁבָה (מַחְשְׁבוֹתַי .etc)

thought, plan, idea. *f.* מַחְשֶׁבֶת

fire-pan. *f.* מַחְתָּה

cane, rod; tribe. *pl.* מַטּוֹת *m.* מַטֶּה

below, beneath. מַטָּה

below, beneath. לְמַטָּה–

bed. *f.* מִטָּה

water. (etc. מֵימַי) *pl. m.* מַיִם

the water of. מֵי–

who. מִי

kind. *m.* מִין

מַכְאוֹב *m.* מַכְאוֹבִים,

pain. *pl.* מַכְאוֹבוֹת

hidden, covered. מְכֻסֶּה (כָּסָה)

מָלֵא (מָלֹא) מְלֵאָה ־ִים ־וֹת

full, filled with.

to fill. מִלֵּא (מָלֹא)

angel. *m.* מַלְאָךְ

(etc. מְלַאכְתִּי) *f.* מְלָאכָה

work.

work of. מְלֶאכֶת–

word. *pl.* מִלִּים *f.* מִלָּה

war. (etc. מִלְחַמְתִּי) *f.* מִלְחָמָה

מְלָכִים (etc. מַלְכִּי) *m.* מֶלֶךְ

king. *pl.*

queen. *f.* מַלְכָּה

see פָּנִים. מִלְפָנִים

see מַעַל. מִמַּעַל

drawn out, prolonged. מְמֻשָּׁךְ (מָשַׁךְ)

from. מִן

from (*poetic form*). מִנִּי–

custom; practice. *m.* מִנְהָג

rest, repose. *f.* מְנוּחָה

Menorah, candlestick candelabra. *f.* מְנוֹרָה

see מִן. מִנִּי

Manasseh, son of Joseph and name of Jewish tribe. מְנַשֶּׁה

מִסְגֶּרֶת f. (מִסְגַּרְתִּי etc.)
מִסְגָּרוֹת pl. frame.

מַסֵּכָה f. molten image.

מָסַס to melt, dissolve.

מָסַר to transmit, hand over.

מְעַט little.

–כִּמְעַט in a little, nearly, almost.

מֵעֵין like, as, resembling.

מַעְגָּל מַעְגָּלִים, מַעְגָּלוֹת pl.
path, circle.

מַעַל above.

–מִמַּעַל from above.

–מַעְלָה above.

–לְמַעְלָה above.

מַעֲקֶה m. railing, balcony, porch.

מַעֲמַקִּים pl. m. depth, deeps.

מַעֲשֶׂה m. מַעֲשִׂים, מַעֲשִׂיּוֹת pl.
story, act, deed.

מְפֻלָּא m. (פלא) the wonderful, miraculous.

מַפֹּלֶת f. ruin, fallen building.

מִפְּנֵי see פָּנִים.

מְפֹרָשׁ (פרשׁ) explained, distinct.

מִפְתָּן m. מִפְתָּנִים, מִפְתָּנוֹת pl.
threshold, sill.

מָצָא to find, befall.

מִצְוָה f. commandment, good deed.

מָצוֹק m. distress.

מֵצַח m. (מִצְחִי etc.) מְצָחוֹת pl.
brow, forehead.

מַצִּיל (נצל) rescuer.

מִצְנֶפֶת f. (מִצְנַפְתִּי etc.)
מִצְנָפוֹת pl. cap, headdress.

מְצֻפֶּה (צפה) מְצֻפָּה ־ים ־ות
covered.

מִצְרַיִם f. Egypt.

מָקוֹם m. (מְקוֹמִי etc.) מְקוֹמוֹת pl.
place.

מַקֵּל m. (מַקְלִי etc.) מַקְלוֹת pl.
cane, stick.

מִקְרֶה *m.* מִקְרִים *pl.* accident, incident, event.

–מִקְרֵי events of.

מַרְאֶה *m.* מַרְאוֹת *pl.* sight, appearance.

מַרְאָה *f.* mirror, appearance.

מָרָה to disobey, rebel.

מָרָה Marah *name of place.*

מָרוּט (מָרַט) מְרוּטָה ־ִים ־וֹת polished.

מְרוּצָה *f.* race, running.

מֶרְתָּח (רָתַח) heated, excited.

מַרְתֵּף *m.* מַרְתְּפִים *pl.* cellar.

מַשָּׂא *m.* מַשָּׂאוֹת *pl.* burden, load.

–מַשְׂאַת נֶפֶשׁ longing, desire, ideal.

מְשׁוּבָה *f.* wilderness, excitement.

מְשׁוֹמֵם (שָׁמֵם) forlorn, solitary, desolate.

מַשְׁחִית (הִשְׁחִית) destroyer.

מֶשִׁי *m.* (מֶשְׁיִי etc.) silk.

מָשַׁךְ to draw, attract.

מִשְׁכָּב *m.* מִשְׁכָּבִים, מִשְׁכָּבוֹת *pl.* bed, couch.

מִשְׁנָה *f.* מִשְׁנָיוֹת *pl.* *Mishnah, name given to the six orders of the Jewish Law as arranged by Rabbi Judah the Prince.*

מִשְׁפָּחָה *f.* (מִשְׁפַּחְתִּי etc.)

מִשְׁפָּחוֹת *pl.* family.

מַשֵּׁשׁ (מָשַׁשׁ) to feel, touch.

מֵת *m.* dead man, corpse.

מִתְלַהְלֵהַ *m.* juggler.

נ

נָא please, pray.

נָבֵל to wither, fade.

נֶגֶד (נֶגְדִּי etc.) opposite, against.

נֹגַהּ *m.* (נָגְהִי etc.) brightness, shining.

נָגַע to touch.

נָגַשׁ to approach, come near.

–גֶּשֶׁת (גִּשְׁתִּי etc.) coming near.

נָדַב to impel, urge, be generous.

נִדָּח (נָדַח) outcast, banished, fugitive.

נוּד to wander, move.

נוּחַ to rest, repose.

נוּס to run away, escape.

נוּעַ to move; to shake, sway.

נוֹרָא (יָרֵא) awful, terrible.

נוֹתָר (יָתַר) left over, remaining.

נֶזֶם *m.* (נִזְמֵי etc.) נְזָמִים *pl.*
nose-ring, ear-ring.

נֶחְמָד (חָמַד) pleasant, agreeable.

נִחָר (חָרַר) dry, parched.

נָחָשׁ *m.* נְחָשִׁים *pl.* serpent, snake.

נֶחְשָׁב (חָשַׁב) regarded, esteemed.

נְחֹשֶׁת *f.* (נְחֻשְׁתִּי etc.) copper, brass.

נַחַת *f.* ease, peace, pleasure.

נָטָה to bend, stretch.

—הַטּוֹת bending.

—לְהַטּוֹת to bend.

נָטַל to take up, lay upon, impose.

נִכָּאִים afflicted, mournful.

נִכְבָּד (כָּבֵד) honored, respected.

נָכוֹן (כּוּן) נְכוֹנָה ־ִים ־וֹת
ready, prepared.

נֹכַח (נִכְחִי etc.) opposite, against.

נָסַע to travel, journey.

נָעִים (נָעֵם) נְעִימָה ־ִים ־וֹת
sweet, pleasant.

נַעַר נְעָרִים *pl.* boy.

נַעֲרָה נְעָרוֹת *pl.* girl.

נָפַל to fall.

נִפְלָא (פָּלָא) wonderful, marvelous.

נֶפֶשׁ *f.* (נַפְשִׁי etc.) נְפָשׁוֹת *pl.*
soul, person.

נֵצַח *m.* (נִצְחִי etc.) נְצָחִים *pl.*
ever.

—לָנֶצַח eternity, forever.

נָצַץ to glitter, sparkle.

נָקַב — to pierce, make a hole.

נְקַלָּה *f.* — ease.

עַל נְקַלָּה— — easily.

נָקַע — to be alienated, estranged.

נָקַר (נָקֹר) — to bore, pierce, dig.

נֵר *m.* נֵרוֹת *pl.* — candle, light.

נָשָׂא — to lift, raise, carry, bear, suffer.

נִשְׁאָר (שָׁאֹר) — remaining.

נָשַׁב — to blow.

נָשִׂיא *m.* נְשִׂיאִים *pl.* — leader, chief, prince, head.

נָשִׁים — *see* אִשָּׁה.

נְשִׁיקָה *f.* — kiss.

נִשְׁכָּח (שָׁכֹחַ) — forgotten.

נָשַׁל — to slip off, drop off.

נָשַׁר — to drop down, fall down.

נְשָׁמָה *f.* (נִשְׁמָתִי etc.) — soul, breath.

נִשְׁמַת— — the soul of.

נָשַׁק — to kiss.

נִשְׁקָף (שָׁקֹף) — visible, seen through.

נָתַן — to give.

לָתֵת— — to give.

ס

סָבִיב *m.* (סְבִיבִי etc.) — around, about.

סְבִיבָה *f.* — surrounding, environment.

סָבַל — to suffer, bear, endure.

סְגֻלָּה *f.* — remedy, relief, peculiarity, charm.

סָגַר — to close.

סִדּוּר *m.* — prayer-book.

סֵדֶר *m.* (סִדְרִי etc.) — order.

The order of the service in the home on the first and second nights of Passover.

סוֹד *m.* סוֹדוֹת *pl.* — secret.

סוּס *m.* — horse.

סוּפָה *f.* — storm.

סִינַי *m.* — Sinai.

סֻכּוֹת — Succoth, *name of place in the desert.*

rag. m. סְמַרְטוּט

to stand on edge. (סָמֹר) סַמֵּר

storm. f. סְעָרָה

סְפִים, סִפּוֹת (etc. סִפִּי) m. סַף

threshold. pl.

story. m. סִפּוּר

pl. סְפָרִים (etc. סִפְרִי) m. סֵפֶר

book.

to relate, tell. (סָפֹר) סַפֵּר

pl. סְתָרִים (etc. סִתְרִי) m. סֵתֶר

hiding place, secret place.

ע

עֲבָדִים (etc. עַבְדִּי) m. עֶבֶד

slave. pl.

transgression, sin. f. עֲבֵירָה

עֲבָרִים (etc. עֶבְרִי) m. עֵבֶר

side. pl.

to pass by, pass over. עָבֹר

trangressor. m. עֲבַרְיָן

cake. f. עֻגָּה

pl. עֲגָלִים (etc. עֶגְלִי) m. עֵגֶל

calf.

wagon. (etc. עֶגְלָתִי) f. עֲגָלָה

till, until. עַד

congregation, assembly. (etc. עֲדָתִי) f. עֵדָה

still, *poetic form for* עוֹד, עֲדַיִן. עֲדֶן

yet, more, repetition. m. עוֹד

to restore, strengthen. (עוֹד) עוֹדֵד

(etc. עוֹזְרִי) m. (עָזֹר) עוֹזֵר

helper, apprentice.

burnt offering. f. עוֹלָה

pl. עוֹלָמִים, עוֹלָמוֹת m. עוֹלָם

world, ever.

forever. —לְעוֹלָם

strong, vehement. עַז

to leave, forsake. עָזֹב

to help, assist. עָזֹר

eye. pl. עֵינַיִם (etc. עֵינִי) f. עַיִן

eye to eye. —עַיִן בְּעַיִן

–לְעֵינֵי in the presence of.

עָיֵף (עֲיֵפָה ־ִים ־וֹת) tired.

עִיר *f.* עָרִים *pl.* city.

עַל (עָלַי עָלֶיךָ עָלַיִךְ ־ָיו ־ֶיהָ ־ֵינוּ עֲלֵיכֶם ־ֶכֶן ־ֵהֶם ־ֵהֶן) on, upon.

–עַל יַד *see* יָד.

עָלֶה *m.* עָלִים *pl.* leaf.

עָלֹה to go up, ascend.

–עָלֹה עַל לֵב to occur, think about.

עֲלִיָּה *f.* garret, attic.

–עֲלִיַּת קִיר garret.

עָלָיו *see* עַל.

עֶלֶם עֲלָמִים *pl.* a youth, young man.

עַם *m.* (עַמִּי etc.) עַמִּים *pl.* people, nation.

עִם (עִמִּי etc.) with.

עָמֹד to stand.

עַמּוּד *m.* pillar, column.

עָמוּם (עֲמוּמָה ־ִים ־וֹת) dim, obscure.

עָמָל *m.* (עֲמָלִי etc.) toil, trouble.

עֵמֶק *m.* (עִמְקִי etc.) עֲמָקִים *pl.* valley.

עַנֵּה (עַנּוֹה) to torture, torment.

עָנֹה to answer.

עָנִי (עֲנִיָּה ־ִים ־וֹת) poor.

עֳנִי *m.* (עָנְיִי etc.) poverty.

עָנָן *m.* (עֲנָנִי etc.) עֲנָנִים *pl.* cloud.

עָנָף *m.* (עַנְפִּי etc.) עֲנָפִים *pl.* branch.

עַפְעַף *m.* (עַפְעַפִּי etc.) עַפְעַפִּים *pl.* eyelash.

עֵץ *m.* tree, wood.

עֶצֶם *f.* (עַצְמִי etc.) עֲצָמוֹת, עֲצָמִים *pl.* bone, essence, substance.

עֶרֶב *m.* (עַרְבִּי etc.) עֲרָבִים *pl.* evening, day before holiday.

עֵרֶב *m.* mixed multitude, strange mass.

עֲרִירִי forlorn, alone.

עָרֹם (עֲרֻמָּה ־ִים ־וֹת) naked.

עֲרָפֶל *m.* עֲרַפְּלִים *pl.* thick clouds, mist, fog.

עָשָׂה to do, make.

עָשׂוּי (עָשָׂה) עֲשׂוּיָה ־ִים ־וֹת made of.

עָשִׁיר (עֲשִׁירָה ־ִים ־וֹת) rich, rich man.

עָשַׁן to smoke.

עֹשֶׁר *m.* (עָשְׁרִי etc.) wealth.

עֶשֶׂר ten.

עֶשֶׁת *f.* something wrought, lump.

עֵת *f.* (עִתִּי etc.) עִתִּים, עִתּוֹת *pl.* time.

עַתָּה now.

פ

פֶּה *m.* פִּיּוֹת *pl.* (פִּי ־ִיךָ ־ִיךְ ־ִיו ־ִיהָ ־ִינוּ ־ִיכֶם—ן ־ֶהֶם—ן) mouth.

—פִּי שְׁנַיִם double, twice as.

פּוֹחֵז *m.* פּוֹחֲזִים *pl.* hasty, rash.

פּוּט Put.

פּוֹעֵל *m.* פּוֹעֲלִים *pl.* laborer, working man.

פַּחַד *m.* (פַּחְדִּי etc.) פְּחָדִים *pl.* fear, terror.

פִּי הַחִירוֹת Pi-haHeroth, *name of place.*

פִּי שְׁנַיִם *see* פֶּה.

פַּכֶּה (פָּכָה) to break forth, emerge, well up.

פֶּלֶג *m.* (פַּלְגִּי etc.) פְּלָגִים *pl.* stream.

פְּלֵטָה *f.* remnant, remains.

פָּנָה to turn.

פֻּנָּה to be turned, be emptied, cleared.

פִּנָּה *f.* corner.

פָּנִים *pl. m. & f.* face.

—פְּנֵי face of.

—פָּנִים אֶל פָּנִים face to face, in person.

—לְפָנִים, מִלְּפָנִים formerly.

פֶּסַח *m.* (פִּסְחִי etc.) Passover.

פַּעַם *f.* פְּעָמִים *pl.* time.

פַּעַם בְּפַעַם— from time to time.

לִפְעָמִים— sometimes, at times.

פֶּצַע *m.* (פִּצְעֵי .etc) פְּצָעִים *pl.* wound.

פָּצַע to wound.

פָּר פַּר *m.* פָּרִים *pl.* bull.

פָּרַח to bud, blossom, break out.

פֶּרַח *m.* (פִּרְחֵי .etc) פְּרָחִים *pl.* flower.

פִּרְחֵי— the flowers of.

פְּרָט *m.* פְּרָטִים *pl.* the particular, detail.

בִּפְרָט— in particular, especially.

פֶּרֶק *m.* (פִּרְקֵי .etc) פְּרָקִים *pl.* chapter.

פָּרַשׂ to spread out.

פָּשׁוּט (פָּשֹׁט) פְּשׁוּטָה ־ִים ־וֹת plain, simple.

פִּשְׁפֵּשׁ to search, examine.

פִּתְאֹם suddenly, sudden.

פֶּתַח *m.* (פִּתְחֵי .etc) פְּתָחִים *pl.* an entrance, doorway.

פֶּתַע sudden, suddenly.

פֶּתַע פִּתְאֹם— suddenly, unexpectedly.

פִּתְרוֹן *m.* interpretation, solution.

צ

צָבַת to pinch.

צָהֹב צְהֻבָּה ־ִים ־וֹת yellow.

צָהַל to neigh.

צָהֳלָה *f.* rejoicing, joy.

צָהֳרַיִם *pl.* noon.

צוּד to catch.

צִוָּה (צִוֹּה) to command, order.

צוּם to fast.

צָחַק (צָחֹק) to play, sport.

צֵל *m.* (צִלְלֵי .etc) צְלָלִים *pl.* shadow.

צִלְלֵי— shadows of.

צְלִיל *m.* note, strain, ring, echo.

צִלְצֵל to tinkle, ring.

צָמֵא צְמֵאָה ־ִים ־וֹת thirsty.

צָמָא *m.* thirst.

צָמַד (צָמֹד) to bind, fasten.

צִמּוּק *m.* raisin.

צָמַח to sprout, spring up.

צָעַק to cry out.

צִפּוֹר *f.* צִפֳּרִים *pl.* bird.

צַר צָרָה ־ִים ־וֹת narrow.

צְרוֹר *m.* צְרוֹרוֹת *pl.* bundle.

צָרִיךְ (צְרִיכָה ־ִים ־וֹת) essential, necessary.

צָרַר to pack, bind.

ק

קִבֵּל (קַבֵּל) to receive, get, assume.

קָבַר (קְבֹר) to bury.

קָדוֹשׁ קְדוֹשָׁה ־ִים ־וֹת holy, sacred.

קֶדֶם former times, ancient days.

—יְמֵי קֶדֶם times of old, days of long ago.

קָדְקֹד *m.* (etc. קָדְקֳדִי) head, crown of, top of.

קִדֵּשׁ (קַדֵּשׁ) to sanctify.

קֹדֶשׁ *m.* (etc. קָדְשִׁי) holiness, sacredness.

קָהָל *m.* assembly, congregation.

קוֹדֵר *m.* dusky, gloomy.

קִוָּה to hope for.

—קַוּוֹת hoping for.

—לְקַוּוֹת to hope for.

קוֹל *m.* קוֹלוֹת *pl.* voice, sound thunder.

קוּם to rise, get up.

קוֹמָה *f.* stature, height.

קוּשְׁיָא *f.* question.

קָטָן קְטַנָּה ־ִים ־וֹת small, little.

קִיֵּם (קוּם) to fulfill, maintain, affirm.

קַיִץ *m.* (etc. קֵיצִי) קֵיצִים *pl.* summer.

קִיר *m.* קִירוֹת *pl.* wall.

light, easy. קַל קַלָּה ־ִים ־וֹת

קָמָט, קֶמֶט .m (קִמְטֵי .etc)

wrinkle. קְמָטִים .pl

talisman, amulet. קָמִיעַ, קָמֵעַ .m

to envy. קַנֵּא (קָנֹא)

envy. קִנְאָה .f

קֶסֶם .m (קִסְמֵי .etc) קְסָמִים.pl

charm, fascination, magic.

basin, dish, bowl. קְעָרָה .f

to draw together, shut, tighten. קָפַץ

end. קֵץ .m (קִצֵּי .etc) קִצִּים .pl

end. קָצֶה .m קְצָווֹת .pl

the end of. —קְצֵה

foam, rage, anger. קֶצֶף .m (קִצְפֵּי .etc)

to be short. קָצַר

cold, coldness. קֹר .m

read, call, exclaim, invite. קָרָא

center, inside. קֶרֶב .m

—בְּקֶרֶב (בְּקִרְבִּי .etc)

to come near, approach. קָרֵב

near. קָרוֹב קְרוֹבָה ־ִים ־וֹת

reading. קְרִיאָה .f

the reading of Shema. —קְרִיאַת שְׁמַע

torn, rent. קָרוּעַ קְרוּעָה ־ִים ־וֹת

קֶרֶן .f (קַרְנִי .etc) קַרְנַיִם,

ray, horn, corner. קְרָנַיִם, קְרָנוֹת .pl

the rays of, horns of. —קַרְנֵי

hard, diffiicult. קָשֶׁה קָשָׁה ־ִים ־וֹת

necklaces jewels, ribbons. קִשּׁוּר .m קִשּׁוּרִים .pl

coin. קְשִׂיטָה .f

to conspire, tie. קָשַׁר

ר

to see. רָאָה

head. רֹאשׁ .m רָאשִׁים .pl

first. רִאשׁוֹן

begining. רֵאשִׁית

rabbi. רַב (רַבִּי) רַבָּנִים .pl

רֹב m. (רֻבִּי etc.) much, major-ity, excess.

רַבִּים many, plural.

–בָּרַבִּים in public.

רָבַץ to crouch, lie down.

רָגִיל רְגִילָה ־ִים ־וֹת familiar, accustomed.

רֶגֶל f. (רַגְלִי etc.) רַגְלַיִם pl. foot.

רֶגַע m. (רִגְעִי etc.) רְגָעִים pl. minute.

–לִרְגָעִים every moment.

–בִּן רֶגַע in a moment.

רוּחַ f. & m. רוּחוֹת pl. spirit, wind.

רוֹעֶה m. רוֹעִים pl. shepherd, leader.

רוֹפֵא m. (רוֹפְאֵי etc.) רוֹפְאִים pl. physician.

רוּץ to run, race.

רְחוֹב f. רְחוֹבוֹת pl. street.

רָחוֹק רְחוֹקָה ־ִים ־וֹת far, distant.

רַחֵף (רָחֹף) to fly, hover.

רָחַץ to wash, bathe.

רֵיק empty, vain, idle.

רַךְ רַכָּה ־ִים ־וֹת soft, tender, young

רַכּוֹת soft, gentle words.

רָמָה f. high place, height.

רִמּוֹן m. pomegranate.

רָמַז to wink, beckon.

רַע רָעָה ־ִים ־וֹת bad.

רַע m. evil, wickedness.

רָעַד to shiver, tremble.

רְעוּת f. friend, companion.

–אִשָּׁה לִרְעוּתָהּ one another.

רַעֲיוֹן m. רַעֲיוֹנוֹת pl. thought, idea, notion.

רַעַל m. poison.

רַעְמְסֵס, רַעַמְסֵס Rameses,

name of Egyptian city.

רַעֲנָן רַעֲנַנָּה ־ִים ־וֹת green, fresh.

רַעַשׁ m. noise, storm, uproar.

רָפֶה רָפָה ־ִים ־וֹת weak, feeble.

רְפִידִים Rephidim, *name of place.*

רָצָה to want, desire.

רָצוֹן *m.* (etc. רְצוֹנִי) will.

רַק only, but.

רָקַד to leap, skip, dance.

רַקָּה *f.* the temple, temples.

רְשִׁימָה *f.* list, register.

רָתוּם (רָתֹם) bound to, harnessed.

שׁ

שֶׁ that, which, who.

שָׁאַל to ask.

שְׁאֵלָה *f.* question.

שָׁאַף to yearn, aspire, hasten.

שְׁאֵרִית *f.* remnant.

שֵׁבֶט *m.* (etc. שִׁבְטִי) שְׁבָטִים *pl.* tribe.

שָׁבִיס *m.* (etc. שְׁבִיסִי) שְׁבִיסִים *pl.* nettings, cauls.

שִׁבְעִים seventy.

שִׁבְעָתַיִם sevenfold.

שָׁבַת *see* יָשַׁב.

שַׁבָּת *f.* (etc. שַׁבַּתִּי) Saturday; week.

שִׁגָּעוֹן *m.* (etc. שִׁגְעוֹנִי) madness, lbsession.

שֹׁד *m.* destruction, devastation.

שַׁד *m.* שָׁדַיִם *pl.* breast.

שֵׁד ghost.

שַׁדַּי Almighty.

שַׂהֲרֹנִים *m.* crescents.

שׁוֹמֵם terrifying.

שׁוֹנֶה *m.* שׁוֹנִים *pl.* different one, stranger.

שׁוֹפָר *m.* שׁוֹפָרוֹת *pl.* Shofar, ram's horn.

שָׁחוּט שְׁחוּטָה ־ִים ־וֹת beaten, cast, drawn out.

שָׂחַק to laugh.

שָׁחֹר שְׁחוֹרָה ־ִים ־וֹת black.

שַׁחֲרִית *f.* morning, dawn.

שִׁיּוּר *m.* remnant.

שִׂים to put, place, set.
—שִׂים לֵב to pay attention.
שִׁירָה *f.* song, singing.
שִׁית to rest, put.
—שִׁית לֵב to pay attention.
שָׁכַב to lie, recline.
שָׁכַח to forget.
שְׁכֶם *m.* (שִׁכְמִי etc.) shoulder.
שְׁכֵנָה *f.* (שְׁכֶנְתִּי etc.) neighbor.
שִׁכָּרוֹן *m.* drunkenness.
שֶׁל (שֶׁלִּי שֶׁלְּךָ ־ךְ ־וֹ ־הָ ־נוּ ־כֶם–ן ־הֶם–ן) of.
שָׁלַח to send.
שִׁלַּח (שָׁלַּח) to send away.
שֻׁלְחָן *m.* שֻׁלְחָנוֹת *pl.* table.
שְׁלָמִים *m.* peace or thanks offering.
שָׁלַף to draw out, pull off, remove.
שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשֶׁת *m.* three.
שִׁלְשׁוֹם day before yesterday.

שְׁלֹשִׁים thirty.
שָׁם there.
שֵׁם *m.* (שְׁמִי שִׁמְךָ שְׁמֵךְ שְׁמוֹ ־הָ שְׁמֵנוּ שִׁמְכֶם–ן שְׁמָם–ן) name.
שְׂמֹאל *m.* left.
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה *f.* eighteen.
שְׁמוֹנִים eighty.
שְׁמוּעָה *f.* report.
שָׂמַח to rejoice.
שָׁמַט to slip off.
שְׂמִיכָה *f.* blanket, cover.
שָׁמַיִם *pl.* heaven, sky.
—שְׁמֵי heavens of.
שִׂמְלָה *f.* שְׂמָלוֹת *pl.* dress, garment.
שָׁמֵם שְׁמֵמָה ־ים ־וֹת deserted.
שָׁמַע to hear, listen.
שַׁמָּשׁ sexton, beadle.
שֶׁמֶשׁ *m.* & *f.* (שִׁמְשִׁי etc.)
שְׁמָשׁוֹת *pl.* sun.
שָׁנָה *f.* (שְׁנָתִי etc.) שָׁנִים *pl.* year.

to be changed, altered.	שְׁנֵה (שָׁנֹה)
sleep.	(etc. שְׁנָתִי) *f.* שֵׁנָה
hour, time.	(etc. שַׁעְתִּי) *f.* שָׁעָה
cough.	*m.* שִׁעוּל
gate.	*pl.* שְׁעָרִים *m. & f.* שַׁעַר
hair.	*m.* שֵׂעָר
hair.	*pl.* שְׂעָרוֹת *f.* שֵׂעָר
see הִשְׁתַּעֲשֵׁעַ.	שַׁעֲשַׁע
to judge.	שָׁפֹט
abundance.	*f.* שִׁפְעָה
doubt, vagueness.	*m.* שֶׁפֶק
outpouring of anger.	*m.* שֶׁצֶף
to lie, deceive.	שַׁקֵּר (שָׁקֹר)
to hiss, whistle.	שָׁרֹק
chain.	*pl.* שַׁרְשְׁרוֹת *f.* שַׁרְשֶׁרֶת, שַׁרְשְׁרָה
sixteen.	*f.* שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה
twelve.	*f.* שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה

ת

image, form, structure.	*pl.* תַּבְנִיּוֹת *f.* תַּבְנִית
Psalms.	תְּהִלִּים
grief, sorrow.	*f.* תּוּגָה
middle.	(etc. תּוֹכִי) תָּוֶךְ
within, in the middle of, midst of.	תּוֹךְ—
Torah, law, learning.	תּוֹרָה
under.	(etc. תַּחְתַּי) תַּחַת
end, purpose.	*pl.* תַּכְלִיּוֹת *f.* תַּכְלִית
purple.	(etc. תְּכֶלְתִּי) *f.* תְּכֵלֶת
sum, outline, plan.	*pl.* תָּכְנִיּוֹת *f.* תָּכְנִית
to hang, depend.	תָּלֹה
hangs, depends.	תָּלוּי—
to tear out pluck.	תָּלֹשׁ
always.	תָּמִיד
simple, honest, naive, innocent.	תָּמִים תְּמִימָה ־ִים ־וֹת
Timna.	תִּמְנָע

purpose, mission. *f.* תְּעוּדָה

pl. תֻּפִּים (etc. תֻּפִּי) m. תֹּף
timbrel, drum.

(etc. תִּפְאַרְתִּי) *f.* תִּפְאֶרֶת
glory, splendor.

prayer. *f.* תְּפִלָּה

to sew. תָּפַר

to seize, grasp. תָּפַשׂ

hope. *f.* תִּקְוָה

to blow, strike up. תָּקַע

an offering, present. *f.* תְּרוּמָה

loud noise, shouting. *f.* תְּרוּעָה

answer, reply. *f.* תְּשׁוּבָה

desire, craving. *f.* תְּשׁוּקָה

